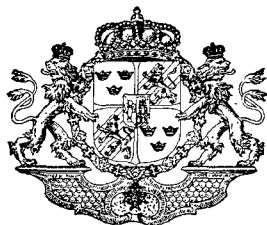

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1917

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
1918.

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

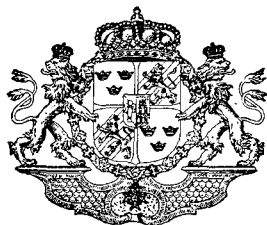
S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering. År 1917. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1917

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
1918.

TILL KONUNGEN.

Jämlikt nådig föreskrift får kommerskollegium härmed i underdånighet överlämna berättelse om bergshanteringen i riket år 1917. Till plan och uppställning ansluter den sig till närmast föregående årsberättelse, och redogöres

under särskilda avdelningar för A) Järnhanteringen, B) Andra bergverksprodukter än järnmalm och järn, C) Arbetskraft, D) Fyndigheters förvärvande och försvar, E) Bergverkens fördelning efter arbetsgivare samt F) Den för beviljning uppskattade inkomsten av bergverksrörelsen. Berättelsen är huvudsakligen utarbetad av amanuensen fil. lic. Erik Vennberg.

Stockholm den 11 oktober 1918.

Underdånigst

K. A. FRYXELL.

MARTIN JANSSON.

Göran Björkman.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	9.
Fransk resumé	47.
Tabeller:	
Tab. 1. Uppförningen ur järngruvorna år 1917	52.
» 2. Järnmalmens anrikning och brikettering år 1917	72.
» 3. Masugnar och tillverkningar av tackjärn år 1917	78.
» 4. Antal begagnade verk och ugnar för beredande av smidbart järn och stål år 1917	78.
» 5. Tillverkningar av smältstycken, råskenor och göt m. fl. mellanprodukter jämte skrotat gjutgods av smidbart järn och stål år 1917	80.
» 6. Stångjärn och -stål jämte andra grövre tillverkningar av smidesjärn eller -stål år 1917	81.
» 7. Förbrukningen vid järnverken av träkol år 1917	83.
» 8. Uppförningen ur andra malmgruvor än järnmalmgruvor år 1917	84.
» 9. Anrikning av annan malm än järnmalm år 1917	94.
» 10. Uppförningen ur stenkolsgruvorna år 1917	95.
» 11. Uppförningen av fältspat och kvarts ur fältspats- och kvartsbrotten år 1917	96.
» 12. Tillverkning av andra metaller än järn och av diverse vid bergverken beredda produkter år 1917	98.
» 13. Motorer, använda vid gruvor, anriknings- och briketteringsverk samt fältspats- och kvartsbrott, år 1917	100.
» 14. Motorer, använda vid järnverk och andra bergverk år 1917	104.
» 15. Vid bergverken använd förvaltningspersonal (utom arbetsgivare) år 1917	106.
» 16. Antal bergverksarbetare, med fördelning efter skilda slag av bergverk, år 1917	108.
» 17. Antal bergverksarbetare år 1917. Sammandrag	111.
» 18. Antal utsedlar, utfärdade under år 1917	112.
» 19. Antal utmål, tilldelade under år 1917	114.
» 20. Arbetskyldighetens fullgörande i utmålen år 1917	114.
» 21. Antal utmål, för vilka vilostånd beviljats att gälla från och med den 1 januari 1918	116.
» 22. Bergverken, fördelade efter arbetsgivare år 1917	117.
» 23. För beviljning uppskattad inkomst av bergverksrörelsen år 1917	118.

Table des matières.

	Pages.
Rapport	9.
Résumé en français	47.
Tableaux annexés:	
Tabl. 1. Extraction de minerais de fer, en 1917	52.
Col. 1—2: Mines; col. 3: Caractère des minerais; col. 4: Méthode d'extraction; col. 5: Nombre des puits; col. 6: Nombre des semaines d'exploitation; col. 7—8: Roche et minéral réunis tirés (col. 7) sous terre et (col. 8) à la	

surface; col. 9—11: Production (col. 9—10) et valeur (col. 11) de minerai de fer tiré directement utilisable, (col. 9) de première qualité et (col. 10) d'autres qualités; col. 12—14: Pour cent (col. 12) de fer, (col. 13) de phosphore et (col. 14) de soufre, contenu dans le minerai de fer de première qualité; col. 15: Production de minerai propre à enrichir.

Tabl. 2.	Enrichissement de minerais de fer, en 1917	72.
	Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des journées de production; col. 4—8: Produit brut employé et son pour cent (col. 6) de fer, (col. 7) de phosphore et (col. 8) de soufre; col. 9—13: Produit tout fait et son pour cent (col. 11) de fer, (col. 12) de phosphore et (col. 13) de soufre; col. 14—16: Briquettes.	
»	3. Hauts-fourneaux et ouvrages de fonte, en 1917	78.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2: Nombre des usines; col. 3—4: Nombre des hauts-fourneaux; col. 5: Journées de fondage; col. 6—12: Fonte; col. 13—14: Ouvrages de fonte directement produits; col. 15—16: Production totale.	
»	4. Usines et fourneaux employés, en 1917, à produire le fer doux et l'acier . . .	78.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2: Nombre des usines; col. 3—6: Fourneaux à puddler et à fondre la ferraille; col. 7—11: Fourneaux à métal fondu; col. 12: Fourneaux à acier poule.	
»	5. Massiaux, fer brut en barres, lingots et autres demiproduits ainsi que fontes, de fer et d'acier malléables, décroûtées, en 1917	80.
	Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
»	6. Fer et acier étirés en barres, ainsi qu'autres produits gros de fer doux et d'acier, en 1917	81.
	Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, quantité (col. 2), valeur en couronnes (col. 3); col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
»	7. Consommation de charbon de bois dans les usines, en 1917	83.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2—3: Charbon de bois brut, (col. 2) de meule, (col. 3) de fourneau; col. 4—5: Charbon de lattes de scierie, (col. 4) de meule, (col. 5) de fourneau; col. 6: Consommation totale; col. 7: Valeur en couronnes; col. 8: Valeur moyenne par hectolitre, en couronnes.	
»	8. Minerais autres que ceux de fer, en 1917	84.
	Col. 1—2: Mines; col. 3: Méthode d'extraction; col. 4: Nombre des puits; col. 5: Nombre des semaines d'exploitation; col. 6: Roche et minerai réunis tirés; col. 7—14: Production de minerais directement utilisables: (col. 7) cuivre, (col. 8) manganèse, (col. 9) zinc, (col. 10) plomb, (col. 11) molybdène, (col. 12) nickel, (col. 13) graphite, (col. 14) pyrite, (col. 15) total; col. 16: Pour cent de métal contenu dans les minerais; col. 17: Production de minerais propres à enrichir.	
»	9. Enrichissement des minerais autres que ceux de fer, en 1917	94.
	Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des journées de production; col. 4—5: Produit brut employé; col. 6—11: Produit tout fait: (col. 6) cuivre, (col. 7) manganèse, (col. 8) zinc, (col. 9) plomb, (col. 10) molybdène, (col. 11) pyrite, (col. 12) total; col. 13: Pour cent de métal contenu dans les minerais.	

	Pages.
Tabl. 10. Houille extraite, en 1917	95.
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre des puits; col. 3: Nombre des semaines d'exploitation; col. 4: Roche, houille et argile réunies tirées; col. 5—13: Production (col. 5—9) de houille, (col. 10—11) d'argile réfractaire et (col. 12—13) de «klinker».	
» 11. Feldspath et quartz, extraits des carrières de feldspath et de quartz, en 1917.	96.
Col. 1—3: Carrières de feldspath; col. 4: Nombre des semaines d'exploitation; col. 5—11: Production (col. 5—9) de feldspath et (col. 10—11) de quartz.	
» 12. Production de métaux autres que fer et de produits divers de l'industrie minière, en 1917	98.
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, quantité (col. 2), valeur (col. 3); col. 4—5: Produits destinés à la vente, (col. 4) kilogrammes, (col. 5) valeur en couronnes; col. 6: Matières premières exclusivement ou principalement d'origine étrangère.	
» 13. Moteurs employés dans les mines, les usines d'enrichissement et de briquettes et dans les carrières de feldspath, en 1917	100.
Col. 1: Gouvernements; col. 2: Moteurs à main; col. 3: Manèges à colliers; col. 4—7: Roues hydrauliques; col. 8—19: Turbines hydrauliques; col. 20—31: Machines à vapeur; col. 32—35: Turbines à vapeur; col. 36—47: Moteurs à huile; col. 48—49: Moteurs à gaz; col. 50—59: Moteurs électriques; col. 60—75: Totaux des moteurs (moteurs à main et manèges à colliers non compris).	
» 14. Moteurs employés dans les usines à fer et les autres usines, en 1917	104.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—5: Roues hydrauliques; col. 6—9: Turbines hydrauliques; col. 10—13: Machines à vapeur; col. 14—17: Turbines à vapeur; col. 18—21: Moteurs à huile et à gaz; col. 22—23: Moteurs électriques; col. 24—27: Totaux des moteurs.	
» 15. Fonctionnaires employés dans les mines et les usines, en 1917	106.
Col. 1: Gouvernements; col. 2: Preneurs, directeurs ou gérants, col. 3—4: Personnel administratif technique: (col. 3) hommes, (col. 4) femmes; col. 5—6: Employés de bureau: (col. 5) hommes, (col. 6) femmes; col. 7—8: Autres fonctionnaires, (col. 7) hommes, (col. 8) femmes; col. 9: Total des fonctionnaires.	
» 16. Ouvriers employés dans les mines et les usines, en 1917	108.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—12: Ouvriers: (col. 2—7) hommes, (col. 8—9) femmes, (col. 10—12) total (col. 10) des hommes et (col. 11) des femmes; col. 13: Journées.	
» 17. Idem, par gouvernements, en 1917	111.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—8: Ouvriers des mines, des usines d'enrichissement et de briquettes, (col. 2—3) au-dessus de 18 ans, hommes et femmes, (col. 4—5) au-dessus de 18 ans, hommes et femmes, (col. 6—7) total, hommes et femmes; col. 8: Journées; col. 9—14: Ouvriers des autres usines, (col. 9—10) au-dessus de 18 ans, hommes et femmes, (col. 11—12) au-dessus de 18 ans, hommes et femmes, (col. 13—14) total, hommes et femmes; col. 15: Journées; col. 16—17: Total, ouvriers et journées.	
» 18. Permis d'exploitation des mines, en 1917	112.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—18: Nombre des permis.	
» 19. Fixation des limites des mines à exploiter, en 1917	114.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—10: Nombre des limites.	

	Pages.
Tabl. 20. Exécution des travaux légalement prescrits dans les mines, en 1917	114.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—8: Nombre des limites des mines, (col. 2—6) spécifiées selon la nature des travaux exécutés ou (col. 7) jouissant de permis de suspension, (col. 8) total.	
» 21. Permis de suspendre, depuis le commencement de l'année 1918, les travaux dans les mines	116.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—18: Nombre des permis de suspension accordés par les inspecteurs des mines; col. 9: Nombre des prolongements de permis de suspension accordés par l'Office du Commerce; col. 10: Nombre des limites.	
» 22. Mines et usines réparties d'après les entrepreneurs, en 1917	117.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—13: Entrepreneurs (col. 2—5) des usines et des carrières de feldspath et de quartz, (col. 6—9) des usines à fer, (col. 10—13) des autres usines et (col. 14—17) total des usines.	
» 23. Revenus nets, d'après les autorités de taxation, de l'exploitation des mines et des usines, en 1917	118.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—13: Nombre et revenus nets (col. 2—3) des mines de fer, (col. 4—5) des mines de houille, (col. 6—7) des autres mines et des carrières de feldspath et de quartz, (col. 8—9) des usines à fer et (col. 10—11) des autres usines.	

A) Järnhanteringen.

Under år 1917 hava till följd av de alltjämt fortfarande, av tidsförhållandena förorsakade svårigheterna för järnhanteringen, framför allt bristen på vissa nödiga råvaror, gruvornas och verkens produktions-siffror i de flesta fall att uppvisa en anmärkningsvärd minskning i jämförelse med närmast föregående år. Att sagda siffror icke sjunkit i ännu större utsträckning, torde bland annat haft sin orsak i den hastigt stigande efterfrågan på inhemska järnvaror, som minskningen i importen av utländskt järn medfört, samt i den omständigheten, att exporten kunnat i väsentlig grad upprätthållas. Produktionsminskningen motväges av en genomgående värdestegring å de framställda produkterna, vilken, trots de ökade driftkostnaderna, torde hava medfört, att det ekonomiska utbytet i stort sett varit gott.

a) Malmuppföring.

Produktionen under år 1917 av järnmalm, innefattande såväl styckemalm som slig, utgjorde enligt följande sammanställning 6 217 172 ton mot 6 986 298 ton år 1916. Redogörelseåret utvisar alltså en produktionsminskning av 769 126 ton eller 11·0 procent. För jämförelses skull må nämnas, att på senare tid endast tvenne år, relativt taget, uppvisat ännu större nedgång i produktionen, nämligen år 1909, då minskningen uppgick till 17·6 procent, och år 1914, då den uppgick till 11·9 procent.

Produktionen av järnmalm (från gruvor) åren 1861—1917.

Å r	Antal med malmfångst arbetade gruvor	Vunnen användbar järnmalm i ton	Ökning (+) eller minskning (—) från föregående period i procent	Å r	Antal med malmfångst arbetade gruvor	Vunnen användbar järnmalm i ton	Ökning (+) eller minskning (—) från föregående period eller år i procent
1861—1865...	500	453 486	.	1901—1905...	332	3 563 214	+ 55·3
1866—1870...	422	542 323	+ 19·6	1906—1910...	293	4 625 620	+ 29·8
1871—1875...	576	784 707	+ 44·7	1911—1915...	302	6 759 091	+ 46·1
1876—1880...	382	721 232	— 8·1	1913.....	295	7 475 571	+ 11·6
1881—1885...	496	874 423	+ 21·2	1914.....	313	6 586 630	— 11·9
1886—1890...	530	930 037	+ 6·4	1915.....	323	6 883 308	+ 4·5
1891—1895...	339	1 517 434	+ 63·2	1916.....	345	6 986 298	+ 1·5
1896—1900...	339	2 293 858	+ 51·2	1917.....	388	6 217 172	— 11·0

Siffrorna för de särskilda järnmalmsproducerande länen framgå av efterföljande tabell. Norrbottens län, där malmbrytningen nedgått på grund av skeppningssvårigheter, utvisar den största absoluta minskningen, nämligen icke mindre än 703 661 ton (18·7 %). I avsevärt mindre grad har nedgången drabbat de mellansvenska exportfältens produktion, där även malm med låg järnhalt rönt livlig efterfrågan. Sligproduktionen i Malmöhus län har upphört, emedan de höga frakterna gjort det oekonomiskt att transportera rågodts till anrikningsverket vid Höganäs. Ökning av järnmalmsproduktionen har inträtt endast i Stockholms, Uppsala, Östergötlands och Västernorrlands län; störst är densamma i Uppsala län med 8 599 ton (13·7 %).

Järnmalmproduktionen inom länen åren 1916 och 1917.

L ä n	Vunnen järnmalm (inkl. slig)		Ökning (+) eller minsk- ning (-) under år 1917
	år 1916	år 1917	
T o n			
Stockholms län	32 094	34 129	+ 2 035
Uppsala län	62 781	71 380	+ 8 599
Södermanlands län	80 525	71 119	- 9 406
Östergötlands län	19 556	24 487	+ 4 931
Jönköpings län	3	—	— 3
Kristianstads län	45	—	— 45
Malmöhus län	¹⁾ 6 643	—	— 6 643
Värmlands län	96 040	83 199	- 12 841
Örebro län	675 259	660 236	- 15 023
Västmanlands län	412 200	399 127	- 13 073
Kopparbergs län	1 802 806	1 778 439	- 24 367
Gävleborgs län	31 361	31 062	- 299
Västernorrlands län	—	670	+ 670
Norrbottens län	3 766 985	3 063 324	- 703 661
Hela riket	6 986 298	6 217 172	- 769 126

Länens relativa andelar i produktionen femårsvis åren 1896—1915 och årsvis 1913—1917 framgå av följande tabell. Vad redogörelseåret beträffar, utvisar densamma inga större skiljaktigheter i jämförelse med närmast föregående år beträffande den inbördes ordningen mellan de järnmalmproducerande länen.

Länens relativa andelar i järnmalmproduktionen åren 1896—1917.

L ä n	Procent av produktionen i hela riket								
	1896— 1900	1901— 1905	1906— 1910	1911— 1915	1913	1914	1915	1916	1917
Stockholms län	0·95	1·23	0·97	0·63	0·62	0·54	0·56	0·46	0·55
Uppsala län	2·55	1·74	1·19	0·92	0·83	1·01	0·89	0·90	1·15
Södermanlands län	0·96	0·70	0·62	0·65	0·62	0·66	0·85	1·15	1·14
Östergötlands län	0·07	0·05	0·07	0·03	0·05	0·13	0·18	0·28	0·39
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus län	—	—	—	¹⁾ 0·11	¹⁾ 0·18	¹⁾ 0·16	¹⁾ 0·20	¹⁾ 0·10	—
Värmlands län	3·42	2·35	1·65	1·10	0·81	1·14	1·17	1·37	1·34
Örebro län	12·98	9·16	8·25	7·98	7·47	6·92	9·91	9·67	10·62
Västmanlands län	8·61	6·34	4·91	5·08	4·62	5·04	5·78	5·90	6·42
Kopparbergs län	34·26	25·85	21·36	20·42	18·76	19·71	25·19	25·80	28·61
Gävleborgs län	0·40	0·41	0·27	0·31	0·31	0·26	0·41	0·45	0·50
Västernorrlands län	—	—	0·01	—	—	—	—	—	0·01
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens län	35·80	52·17	60·70	62·72	65·73	64·43	54·86	53·92	49·27
Summa	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

¹⁾ Slig framställd vid Höganäs.

Liksom år 1916 hänför sig den övervägande kvantiteten av år 1917 brutet berg och malm till brytning under jord. Sålunda brutet berg och malm representerade enligt tab. 1 en kvantitet av 6 086 535 ton mot 4 645 021 ton i dagbrott. Motsvarande kvantiteter år 1916 voro resp. 6 119 760 och 5 264 328 ton. Å Grängesbergs exportfält brötos under året i dagbrott endast 56 714 ton mot 152 180 ton år 1916. Å de norrländska exportfälten, där den övervägande brytningen ännu försiggår i dagen, brötos år 1917 3 984 263 ton i dagbrott och 1 386 864 ton under jord mot resp. 4 491 176 och 1 326 455 ton år 1916. Beträffande i övrigt vid gruvbrytningen använda speciella brytningsmetoder hänvisas till tab. 1.

Relationen mellan den lösbrutna bergmassan och den därur erhållna skrädda malmen (däri inberäknat plock, vask och magnetiskt sovråd malm ävensom slig, dock utan frånräknande från bergmassan av de kvantiteter malmförande berg, som under året brutits men ej skräfts, samt från den skrädda malmen av den malm, som vunnits ur äldre varp, vilka sistnämnda kvantiteter emellertid i förhållande till det hela spela en underordnad roll) ställer sig för redogörelseåret med avseende å de särskilda länen sålunda:

		Brutet berg och malm	Erhållen skrädd malm (inkl. slig)	
Stockholms län	110 054 ton	34 129 ton	31.0 %
Uppsala »	153 343 »	71 380 »	46.5 »
Södermanlands »	86 290 »	71 119 »	82.4 »
Östergötlands »	55 419 »	24 487 »	44.2 »
Jönköpings »	36 »	—	—
Kalmar »	72 »	—	—
Värmlands »	157 518 »	83 199 »	52.8 »
Örebro »	1 286 671 »	660 236 »	51.4 »
Västmanlands »	702 579 »	399 127 »	56.8 »
Kopparbergs »	2 813 778 »	1 778 439 »	63.2 »
Gävleborgs »	44 496 »	31 062 »	69.8 »
Västernorrlands »	173 »	670 »	387.3 »
Norrbottnens »	5 371 127 »	3 063 324 »	57.0 »
Hela riket år 1917		10 731 556 ton	6 217 172 ton	57.9 %
» 1916		11 384 088 »	6 986 298 »	61.4 »

Liksom närmast föregående år utvisar även år 1917, enligt vad som framgår av efterföljande årsmedeltal och årssiffror, en fortsatt försämring i malmutbytet, vartill mest bidragit det minskade malmutbytet i Norrbottens län, där ännu alltjämt ökad gråbergsbrytning ägt rum i och för underlättande av framtida brytning.

År	Brutet berg och malm	Erhållen skrädd malm	
1896—1900	3 950 187 ton	2 278 435 ton	57.7 %
1901—1905	5 777 885 »	3 539 462 »	61.3 »
1906—1910	7 077 700 »	4 625 620 »	65.4 »
1911—1915	10 020 294 »	6 759 091 »	67.5 »
1913	10 989 005 »	7 475 571 »	68.0 »
1914	10 060 877 »	6 586 630 »	65.5 »
1915	10 951 765 »	6 883 308 »	62.9 »
1916	11 384 088 »	6 986 298 »	61.4 »
1917	10 731 556 »	6 217 172 »	57.9 »

Våra järnmalmer, som antingen utgöras av svartmalmer eller blodstenar eller av båda dessa mineral i förening, förekomma i mer eller mindre

intim blandning med s. k. lagerarter såsom kvarts, kalkspat, apatit och andra företrädesvis kalk-, talk- och järnhaltiga silikater, vilka giva malmen dess kemiska karaktär och därmed inverka på det framställda järnets och stålets beskaffenhet. Med hänsyn härtill pläga malmerna indelas i *torrstenar*, som övertvägande hava kvarts som lagerart och som i masugn erfordra kalktillsats, *engående malmer*, som övertvägande hava någorlunda neutrala silikater som lagerarter och som smälta i masugn utan tillsats, samt *blandstenar*, som övertvägande hava kalk som lagerart och som för smältning användas såsom tillblandning till torrstenar och andra sura malmer. Av den år 1917 vunna direkt användbara malmen utgjorde:

Torrstenar	268 190 ton	5.3 %
Engående malmer	1 735 574 »	33.9 »
Blandstenar	123 240 »	2.4 »
Malmer utan uppgiven karaktär	2 988 724 »	58.4 »
	Summa 5 115 728 ton	100.0 %

Såsom härav framgår, utgjorde den övertvägande kvantiteten »malmer utan uppgiven karaktär». Detta förhållande beror i allmänhet därpå, att flertalet av våra malmer äro sura utan att dock vara det i så hög grad, att de förtjäna namnet torrstenar.

Såsom tab. 1 närmare angiver, brötos under redogörelseåret torrstenar företrädesvis i Örebro län, engående malmer företrädesvis i Värmlands, Kopparbergs och framför allt i Norrbottens län (Gällivara och Koskullskulle gruvor) samt blandstenar företrädesvis i Örebro och Västmanlands län.

Den under redogörelseåret uppfordrade direkt användbara malmen, redovisad såsom dels primamalm, dels malm av andra kvaliteter, fördelade sig länsvis sålunda:

	Primamalm	Andra kvaliteter	Summa
Stockholms län	2 389 ton	—	2 389 ton
Uppsala »	64 931 »	6 449 ton	71 380 »
Södermanlands »	41 742 »	2 430 »	44 172 »
Östergötlands »	6 399 »	—	6 399 »
Värmlands »	65 144 »	2 788 »	67 932 »
Örebro »	366 504 »	70 003 »	436 507 »
Västmanlands »	189 078 »	13 190 »	202 268 »
Kopparbergs »	1 270 765 »	181 677 »	1 452 442 »
Gävleborgs »	11 493 »	604 »	12 097 »
Västernorrlands »	670 »	—	670 »
Norrbottens »	2 792 179 »	27 293 »	2 819 472 »
Hela riket år 1917	4 811 294 ton	304 434 ton	5 115 728 ton
» » » 1916	5 569 507 »	292 144 »	5 861 651 »

Primamalmen beskaffenhet med hänsyn till olika järn-, fosfor- och svavelhalt framgår av följande sammanställningar:

Primamalmen, fördelad länsvis efter olika järn-, fosfor- och svavelhalt.

L ä n	J ä r n h a l t				
	Under 40 %	Fr. o. m. 40 % intill 50 %	Fr. o. m. 50 % intill 60 %	Fr. o. m. 60 % intill 70 %	Summa
	T o n				
Stockholms län	—	—	200	2 189	2 389
Uppsala län	—	11 692	53 009	230	64 931
Södermanlands län	—	—	41 742	—	41 742
Östergötlands län	—	—	6 399	—	6 399
Värmlands län	—	6	63 286	1 852	65 144
Örebro län	—	23 705	322 203	20 596	366 504
Västmanlands län	—	128 614	60 453	11	189 078
Kopparbergs län	11 954	55 157	152 261	1 051 393	1 270 765
Gävleborgs län	—	—	9 491	2 002	11 493
Västernorrlands län	—	670	—	—	670
Norrbottnens län	—	—	897 012	1 895 167	2 792 179
Hela riket	11 954	219 844	1 606 056	2 973 440	4 811 294
I procent	0·2	4·6	33·4	61·8	100·0

Enligt förestående siffror höllo 61·8 % av primamalmen den höga järnhalten från 60 intill 70 %. Så var förhållandet med primamalmen från Grängesbergs exportfält i Kopparbergs län och primamalmen från Gällivara och Tuolluvara malmfält samt Koskullskulle gruva ävensom huvudmassan av primamalmen från Kirunavara malmfält i Norrbottens län.

Huvudmassan av primamalmen från övriga län utom Västmanlands, inom vilket län det mesta av primamalmen endast höll en järnhalt från 40 intill 50 %, varierade i allmänhet mellan 50 och 60 %.

L ä n	F o s f o r h a l t								
	Mindre än 0·005 %	Fr. o. m. 0·005 % intill 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·02 %	Fr. o. m. 0·02 % intill 0·03 %	Fr. o. m. 0·03 % intill 0·06 %	Fr. o. m. 0·06 % intill 0·1 %	0·1 % eller däröver	Fosfor- halt ej upp- given	Summa
	T o n								
Stockholms län...	1 400	789	—	—	—	—	200	—	2 389
Uppsala län	50 394	7 682	5 715	1 140	—	—	—	—	64 931
Södermanlands l.	2 529	—	400	38 452	361	—	—	—	41 742
Östergötlands l.	—	—	—	6 399	—	—	—	—	6 399
Värmlands län...	5 816	47 785	11 537	—	6	—	—	—	65 144
Örebro län	3 832	140 503	75 576	14 971	33 198	73 159	25 265	—	366 504
Västmanlands l.	54 618	50 198	14 357	69 905	—	—	—	—	189 078
Kopparbergs län	37 538	23 428	30 200	7 566	1 955	27 030	1 142 993	55	1 270 765
Gävleborgs län...	2 002	9 491	—	—	—	—	—	—	11 493
Västernorrlands l.	—	—	670	—	—	—	—	—	670
Norrbottnens län	—	25 463	18 609	—	286 116	—	2 461 991	—	2 792 179
Hela riket	158 129	305 339	157 064	138 433	321 636	100 189	3 630 449	55	4 811 294
I procent	3·3	6·3	3·3	2·9	6·7	2·1	75·4	0·0	100·0

I fråga om fosforhalten höllo 463 468 ton en fosforhalt under 0·01 % och voro att rubricera som fosforrena och användbara för framställning av kvalitetsstål enligt sur bessemer- och martinmetod, 617 133 ton höllo en fosforhalt fr. o. m. 0·01 intill 0·06 % och voro att beteckna som fosforfattiga och lämpliga till förädling efter lancashiremetod, och 3 730 638 ton, utgörande huvudmassan av primamalmen, höllo en fosforhalt av 0·06 % och däröver och

voro att beteckna som fosforrika och lämpliga till förädling efter basisk metod. Den fosforrikaste primamalmen erhöles å Kirunavara malmfält. Av produktionen av primamalm från samma malmfält hava sålunda 897 012 ton uppgivits hålla en genomsnittshalt av 2.42 % och 224 697 ton 1.81 %. Även primamalmen från Grängesberg företedde en hög fosforhalt eller 1 %.

L ä n	S v a v e l h a l t								
	Mindre än 0.005 %	Fr. o. m. 0.005 % intill 0.01 %	Fr. o. m. 0.01 % intill 0.02 %	Fr. o. m. 0.02 % intill 0.03 %	Fr. o. m. 0.03 % intill 0.05 %	Fr. o. m. 0.05 % intill 0.1 %	0.1 % eller däröver	Svavelhalt ej uppgiven	Summa
	T o n								
Stockholms län..	—	—	—	789	—	1 400	200	—	2 389
Uppsala län.....	—	230	—	906	15 195	24 895	23 705	—	64 931
Södermanlands l.	—	33 212	2 890	—	4 971	—	669	—	41 742
Östergötlands l.	—	—	—	6 399	—	—	—	—	6 399
Värmlands län...	—	15 428	15 589	11 745	—	—	22 382	—	65 144
Örebro län	46 280	23 354	119 630	109 547	7 667	40 541	19 485	—	366 504
Västmanlands l.	—	16 488	28 570	49 918	48 620	38 840	6 602	40	189 078
Kopparbergs län	905 919	53 644	23 409	3 713	129 476	46 710	26 358	81 536	1 270 765
Gävleborgs län..	—	—	—	—	10 696	—	797	—	11 493
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	670	670
Norrbottens län.	90 997	—	243 306	897 012	1 037 409	—	523 455	—	2 792 179
Hela riket	1 043 196	142 356	433 394	1 080 029	1 254 034	174 768	601 271	82 246	4 811 294
I procent	21.7	3.0	9.0	22.4	26.1	3.6	12.5	1.7	100.0

Vad beträffar den för järn i allmänhet menliga svavelhalten framgår av förestående tabell, att av primamalmen icke mindre än 12.5 % mot 6.0 % föregående år höllo en svavelhalt av 0.1 % och däröver.

Värdet av den skradda malmen, vilket värde i åtskilliga fall vanligen uppgives för lågt, beroende bl. a. på att den malm, som brytes av hyttedelägare ur egna gruvor, icke åsättes större värde än de ökade omkostnaderna, uppgick för redogörelseåret till 12.02 kronor per ton för styckemalmen och för sligen till 20.45 kronor samt för båda i genomsnitt till 13.51 kronor, vilket är väsentligt högre än föregående år, då det redovisade värdet uppgick för styckemalmen till 9.17 kronor, för sligen till 13.81 kronor och för båda i genomsnitt till 9.92 kronor.

Järnmalmens värde har sålunda ökat betydligt. Bäst giver sig detta till känna beträffande sligen. Vad styckemalmen beträffar, måste man därvid taga i betraktande, att stora kvantiteter av densamma varit av väsentligt sämre kvalitet än under år 1916.

Inom de olika malmproducerande länen ställde sig malmvärdena sålunda:

	Malmfångst	Hela malmvärdet	Malmens medelvärdet per ton
Stockholms län.....	34 129 ton	808 930 kr.	23.70 kr.
Uppsala	71 380 »	1 238 599 »	17.35 »
Södermanlands	71 119 »	1 013 750 »	14.25 »
Östergötlands	24 487 »	612 175 »	25.00 »
Värmlands	83 199 »	2 114 667 »	25.42 »
Örebro	660 236 »	13 031 460 »	19.74 »
Västmanlands	399 127 »	7 220 743 »	18.09 »
Kopparbergs	1 778 439 »	22 695 592 »	12.76 »
Gävleborgs	31 062 »	710 566 »	22.88 »
Västernorrlands	670 »	2 680 »	4.00 »
Norrbottens	3 063 324 »	34 544 160 »	11.28 »
Hela riket	6 217 172 ton	83 993 322 kr.	13.51 kr.

Det högsta malmvärdet, 25 kronor 42 öre per ton, utvisade enligt förestående siffror Värmlands län. Högsta värdet år 1916, 20 kronor 17 öre, representerades av den det året vid Höganäs framställda sligen.

Efterföljande tabell belyser den under perioden 1907—1917 inträdda prisstegringen å den producerade järnmalmen.

År	Malmfångst	Hela malmvärdet	Malmens medelvärde per ton
1907	4 478 917 ton	27 596 404 kr.	6·16 kr.
1908	4 712 494 »	28 317 120 »	6·01 »
1909	3 885 046 »	24 022 869 »	6·18 »
1910	5 549 987 »	37 507 588 »	6·76 »
1911	6 150 718 »	44 188 568 »	7·18 »
1912	6 699 226 »	49 626 284 »	7·41 »
1913	7 475 571 »	60 003 715 »	8·03 »
1914	6 586 630 »	53 019 337 »	8·05 »
1915	6 883 308 »	52 916 987 »	7·69 »
1916	6 986 298 »	69 306 204 »	9·92 »
1917	6 217 172 »	83 993 322 »	13·51 »

Den under redogörelseåret genom magnetisk sovring och separering vid 37 separerings- och sovringsverk erhållna malmen utgjorde enligt vad närmare framgår av tab. 1 1 489 559 ton primamalm, 155 452 ton direkt användbar malm av andra kvaliteter och 163 832 ton för anrikning avsedd produkt. Härav sovrades ej mindre än 888 362 ton primamalm och 103 163 ton för anrikning avsedd produkt vid de 3 sovringsverken å Gällivara malmfält.

Enligt handelsstatistiken hava under år 1917 exporterats 5 818 498 ton järnmalm och slig till ett värde av 78 046 178 kronor mot 5 536 641 ton till ett värde av 63 191 298 kronor år 1916.

En översikt av produktionen av järnmalmsslig och briketter från år 1906 eller det år, då produktionen härav började särskilt redovisas i denna berättelse, meddelas i följande tabell:

Produktionen av slig och briketter av järnmalm åren 1906—1917.

Å r	Slig	Briketter	Å r	Slig	Briketter
1906	131 407 ton	57 034 ton	1912	520 710 ton	288 553 ton
1907	178 567 »	88 532 »	1913	657 976 »	333 252 »
1908	296 400 »	193 216 »	1914	620 591 »	260 114 »
1909	225 983 »	148 380 »	1915	1 020 495 »	348 591 »
1910	365 985 »	247 946 »	1916	1 124 647 »	336 685 »
1911	381 190 »	255 948 »	1917	1 101 444 »	325 370 »

Produktionen av järnmalmsslig har sålunda sedan föregående år minskats från 1 124 647 till 1 101 444 ton eller med 23 203 ton (2·1 %). År 1916 hade däremot produktionen ökat med 104 152 ton (10·2 %). Antalet anrikningsverk, som under året framställt järnmalmsslig, utgjorde 50 eller 4 mera än föregående år. Nya anrikningsverk, som tillkommit under året, äro Stora Vattugruvans anrikningsverk i Stockholms län samt Rämshyttans och Rällingsbergs i Kopparbergs län, varjämte Björnbergs anrikningsverk i sistnämnda län och Broby anrikningsverk i Stockholms län under året åter pådragits. Dessutom har under år 1917 vid Torskbäckens anrikningsverk i Värmlands län förutom blymalmsslig framställts en mindre kvantitet järnmalmsslig. Höganäs järnanrikningsverk i Malmöhus län och Långbans järnanrikningsverk i Värmlands län hava icke under året varit pådragna.

Beträffande vid anrikningen använda framställningsmetoder har uppgivits, att magnetisk anrikning enbart förekommit vid 30 anrikningsverk, vätanrikning enbart vid 1 anrikningsverk samt kombinationer av båda dessa anordningar vid de 19 återstående verken.

En fördelning på län av produktionen av järnmalmsslig för vardera året 1916 och 1917 meddelas i följande tabell:

Produktionen av järnmalmsslig inom länen åren 1916 och 1917.

L ä n	Produktion		Ökning (+) eller minskning (-) år 1917
	år 1916	år 1917	
	T o n		
Stockholms län	26 634	31 740	+ 5 106
Södermanlands »	29 960	26 947	- 3 013
Östergötlands »	15 140	18 088	+ 2 948
Malmöhus »	6 643	—	- 6 643
Värmlands »	16 666	15 267	- 1 399
Örebro »	235 240	223 729	- 11 511
Västmanlands »	207 444	196 859	- 10 585
Kopparbergs »	352 395	325 997	- 26 398
Gävleborgs »	17 552	18 965	+ 1 413
Norrbottnens »	216 973	243 852	+ 26 879
Summa	1 124 647	1 101 444	- 23 203

I vad mån den framställda sligen haft att uppvisa en stegring av järnhalten i förhållande till det behandlade rågodset, framgår av följande, på de mera detaljerade uppgifterna i tab. 2 grundade tablå:

R å g o d s		Därav framställd slig i ton med en järnhalt av i genomsnitt			
Med en järnhalt av i genomsnitt	Ton	Under 50 procent	50 intill 60 procent	60 intill 70 procent	70 procent och däröver
Under 30 procent	360 582	1 554	7 925	93 685	—
30 intill 40 procent....	1 389 165	—	—	565 389	—
40 » 50 » ..	765 116	—	32 308	321 115	79 468
Summa	2 514 863	1 554	40 233	980 189	79 468

I vilka mängder åter slig av olika fosfor- och svavelhalt under året utvunnits vid anrikningsverken inom riket, framgår av följande översikt:

S l i g			med fosforhalt	med svavelhalt
med genomsnittshalt av			T o n	
mindre än 0·005 procent			145 058	27 622
fr. o. m. 0·005 intill 0·01 procent.			437 485	123 952
» 0·01 » 0·02 »			88 008	77 272
» 0·02 » 0·03 »			184 243	55 661
» 0·03 » 0·05 »			32 484	53 000
» 0·05 » 0·1 »			11 289	362 386
0·1 procent eller däröver			193 869	372 066
utan uppgift			9 008	29 485
Summa			1 101 444	1 101 444

Briketter av järnmalmsslig hava under redogörelseåret framställt vid 20 verk mot 19 året förut. Vigelsbo brikettverk i Stockholms län har nämligen under året åter trätt i verksamhet. Produktionen uppgick till 325 370 ton med ett värde av 11 862 147 kronor mot 336 685 ton med ett värde av 8 621 515 kronor år 1916. Produktionen av dylika briketter har alltså under redogörelseåret minskats med 11 315 ton (3·4 %). Vid Hälsingborgs kopparverk hava framställt 72 271 ton briketter av purple ore, vartill som råvara användas kisbränder, härrörande från malm från Sulitelma i Norge. Då vid samma verk föregående års brikettproduktion utgjorde 51 673 ton, har produktionen härav under redogörelseåret sålunda ökat med 20 598 ton (39·9 %).

I följande tabell lämnas en sammanställning av produktionen av briketter såväl av järnmalmsslig som av purple ore under de senaste fem åren.

Å r	Tillverkningen av briketter		
	Av järnmalmsslig	Av purple ore	Summa
	T o n		
1913	333 252	64 345	397 597
1914	260 114	63 964	324 078
1915	348 591	63 311	411 902
1916	336 685	51 673	388 358
1917	325 370	72 271	397 641

Enligt vad av de lämnade primäruppgifterna framgår, förbrukades år 1917 vid framställningen av briketter, inberäknat de vid Hälsingborgs kopparverks briketteringsverk av purple ore framställda, förutom en del koks, torv, ved, pinnar och sågspån, 28 132 ton stenkol. Åtskilliga briketteringsugnar hava dock helt eller delvis eldats med masugns gas.

Beträffande arbetseffekten vid gruvbrytning erhålles en från teknisk synpunkt lämplig måttstock, om vid beräkningen hänsyn toges till förhållandet mellan antalet med egentlig malmbrytning sysselsatta arbetare och kvantiteten berg och malm, som av dessa arbetare brutits. För arbete *under jord* ställer sig ifrågavarande relation sedan år 1896 sålunda:

Å r	Under jord brutet berg och malm	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare
1896—1900	1 667 558 ton	3 857	432
1901—1905	2 224 212 "	4 308	516
1906—1910	2 559 546 "	5 337	767
1911—1915	4 275 895 "	3 544	1 207
1913	4 652 001 "	3 625	1 283
1914	4 477 537 "	3 736	1 198
1915	5 534 720 "	3 920	1 412
1916	6 119 760 "	3 860	1 585
1917	6 086 535 "	3 879	1 569

Vid *dagbrytning*, som ju försiggår under gynnsammare förhållanden än underjordsbrytning, ställde sig motsvarande siffror på efterföljande sätt:

Å r	I dagen brutet berg och malm	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare
1896—1900	2 284 983 ton	1 621	1 410
1901—1905	3 562 037 »	2 069	1 722
1906—1910	4 518 154 »	1 879	2 404
1911—1915	5 744 400 »	1 952	2 943
1913	6 337 004 »	2 151	2 946
1914	5 583 340 »	1 869	2 987
1915	5 417 045 »	1 668	3 248
1916	5 264 328 »	1 437	3 663
1917	4 645 021 »	1 196	3 884

Redogörelseåret utvisar jämfört med föregående år nedgång i antalet arbetare, sysselsatta vid dagbrytning, men stegring i den av dessa presterade arbetseffekten, mått i antalet ton malm, som brutits per arbetare.

Följande tabell, som har fördelen att kunna erhållas för längre tid tillbaka, visar i femårsmedeltal för åren 1861—1915 samt för vart och ett av åren 1913—1917 antalet och arbetseffekten beträffande samtliga arbetare, som varit sysselsatta vid järngruvorna samt med anrikning av järnmalm. Den under år 1917 minskade arbetseffekten, beroende på minskad arbetseffekt för dels de med arbete under jord och dels de med annat arbete än under jord eller vid dagbrytning sysselsatta gruvarbetarna, torde hava sin orsak bland annat i knappheten på fullt användbara driftmedel samt i de väsentligt försvårade näringsförhållandena under året.

Å r	Samtliga gruvarbetare	Ton vunnin malm per arbetare
1861—1865	5 001	91
1866—1870	4 581	118
1871—1875	6 439	122
1876—1880	4 883	148
1881—1885	6 210	141
1886—1890	6 257	149
1891—1895	7 301	208
1896—1900	9 083	253
1901—1905	10 287	346
1906—1910	10 110	458
1911—1915	11 318	597
1913	11 811	633
1914	11 472	574
1915	12 354	557
1916	12 243	571
1917	12 203	509

Ur 28 sjöar i Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län hava under redogörelseåret upptagits 3 166 ton *sjömalm* med ett värde av 45 999 kronor eller 14 kronor 53 öre per ton mot 2 442 ton med ett värde av 12 460 kronor eller 5 kronor 10 öre per ton år 1916. I jämförelse med föregående år har alltså kvantiteten upptagen sjömalm ökat med 724 ton (29,6 %), och värdet per ton malm har nära tredubblats. Som vanligt har sjön Vidöstern på gränsen mellan Jönköpings och Kronobergs län lämnat det största beloppet eller 2 878 ton. Denna kvantitet, som höll en genomsnittshalt av 37 procent järn, 0,38 procent fosfor och 0,047 procent svavel, upptogs för Ferrums (Åminne) masugns räkning. Uppfordringen av sjö- och myrmalmer, fordom betydelsefull men till följd av vintrarnes växlande beskaffenhet i allmänhet kännetecknad av en synnerlig ojämnhet i kvantitativt hänseende, har i medeltal under femårsperioderna 1861—1915 samt under vart och ett av åren 1913—1917 endast uppgått till följande kvantiteter:

År 1861—1865	10 877 ton	År 1901—1905	832 ton
» 1866—1870	11 436 »	» 1906—1910	1 293 »
» 1871—1875	10 556 »	» 1911—1915	2 653 »
» 1876—1880	5 480 »	» 1913	3 822 »
» 1881—1885	2 985 »	» 1914	1 670 »
» 1886—1890	2 433 »	» 1915	3 376 »
» 1891—1895	1 891 »	» 1916	2 442 »
» 1896—1900	902 »	» 1917	3 166 »

Sammanläggas de angivna beloppen bruten bergmalm inklusive slig samt sjö- och myrmalmer, visar sig, att den vunna järnmalm i sin helhet uppgått till följande kvantiteter:

År 1861—1865	464 363 ton	År 1901—1905	3 564 046 ton
» 1866—1870	553 759 »	» 1906—1910	4 626 913 »
» 1871—1875	795 263 »	» 1911—1915	5 761 744 »
» 1876—1880	726 712 »	» 1913	7 479 893 »
» 1881—1885	877 408 »	» 1914	6 588 300 »
» 1886—1890	932 470 »	» 1915	6 886 684 »
» 1891—1895	1 519 325 »	» 1916	6 988 740 »
» 1896—1900	2 294 760 »	» 1917	6 220 338 »

Sammanlagda värdet av all under år 1917 erhållen järnmalm belöpte sig till 84 039 321 kronor mot 69 318 664 kronor år 1916.

b) Tackjärnsproduktionen.

Under år 1917, då bristen på råvaror eljest gjort sig alltmera kännbar och hämmat verksamheten inom de flesta industrigrenar, hava masugnarna haft den stora fördelen att inom landet äga god tillgång till de för dem viktigaste råvarorna, järnmalm och träkol. Samtidigt har det svenska tackjärnet rönt livlig efterfrågan på såväl den inhemska som den utländska marknaden. Tackjärnsproduktionen har under dessa gynnsamma förhållanden uppnått den hittills högsta kvantiteten, nämligen 828 969 ton, och har alltså överskridit 1916 års siffra, 732 734 ton, med icke mindre än 96 235 ton (13,1 %). Även i jämförelse med den förut högsta produktionssiffran, 760 701 ton år 1915, betecknar 1917 års resultat ett synnerligen betydande framsteg.

De särskilda slagen av tackjärn inklusive gjutgods, framställt direkt ur masugn, utvisa i jämförelse med år 1916 följande ökade eller minskade kvantiteter:

Olika slag av tackjärn samt gjutgods, framställt direkt ur masugn	Tillverkat tackjärn		Ökning (+) eller minskning (—) under år 1917
	år 1916	år 1917	
T o n			
Smides- och puddeltackjärn	151 562	173 763	+ 22 201
Bessemertackjärn	115 083	117 701	+ 2 618
Martintackjärn	401 514	385 769	— 15 745
Gjuttackjärn för aducering	18 343	26 129	+ 7 786
" " andra ändamål	33 675	112 408	+ 78 733
Gjutgods, framställt direkt ur masugn	12 557	13 199	+ 642
Summa	732 734	828 969	+ 96 235

Såsom härav framgår, är det den ökade tillverkningen av gjuttackjärn för andra ändamål än aducering, som mest bidragit till denna stora produktionsökning. Masugnarna hava nämligen under året i stor utsträckning arbetat på att fylla verkstadsindustriens behov av gjuttackjärn, då införseln till riket av dylikt tackjärn av billigare kvalitet högst väsentligt nedgått.

Värdet av redogörelseårets tackjärnsproduktion har uppgivits till 233 796 686 kronor eller ej mindre än 282 kronor 3 öre per ton mot 114 677 680 kronor eller 156 kronor 51 öre per ton år 1916. På ett år har sålunda priset å tackjärn nästan fördubblats.

I följande tablå lämnas uppgift å antalet i verksamhet varande masugnar sedan år 1861:

År	Antalet masugnar i verksamhet	År	Antalet masugnar i verksamhet
1861	226	1906	128
1866	220	1911	114
1871	207	1912	119
1876	206	1913	117
1881	197	1914	116
1886	164	1915	120
1891	155	1916	121
1896	140	1917	124
1901	139		

Antalet påblåsta masugnar har sålunda under redogörelseåret ökats från 121 till 124. Sedan föregående år hava tillkommit ytterligare 1 vanlig masugn vid Carlsdahls järnbruk i Örebro län och 1 koksmasugn vid Oxelösund. Följande masugnar, som under år 1916 ej voro i gång, hava under året åter varit påblåsta, nämligen Edsbro masugn i Stockholms län, Husaby masugn i Kronobergs län, Borgviks och Brattfors masugnar i Värmlands län samt Valåsens och Västgötahyttans masugnar i Örebro län. Däremot hava den vanliga masugnen vid Hagfors i Värmlands län, som under år 1916 varit påblåst, och Motjärnshyttans masugn i samma län samt Granbergsdals masugn i Örebro län, Norns i Kopparbergs län och Galtströms i Västernorrlands län ej under året varit i verksamhet.

Tackjärnsproduktionens framsteg eller tillbakagång inom de olika länen år 1917 i jämförelse med år 1916 framgår av följande tabell:

Tackjärnsproduktionen inom de olika länen åren 1916 och 1917.

L ä n	Tillverkat tackjärn		Ökning (+) eller minskning (—) under år 1917
	år 1916	år 1917	
T o n			
Stockholms län	13 958	20 357	+ 6 399
Uppsala län	36 254	41 029	+ 4 775
Södermanlands län	1 862	26 614	+ 24 752
Östergötlands län	18 301	19 289	+ 988
Jönköpings län	591	1 840	+ 1 249
Kronobergs län	—	20	+ 20
Älvsborgs län	6 472	7 676	+ 1 204
Värmlands län	61 486	65 311	+ 3 825
Örebro län	168 710	184 497	+ 15 787
Västmanlands län	112 095	112 235	+ 140
Kopparbergs län	158 351	196 086	+ 37 735
Gävleborgs län	124 569	120 738	— 3 831
Västernorrlands län	165	—	— 165
Norrbottnens län	29 920	33 277	+ 3 357
Hela riket	732 734	828 969	+ 96 235

På ett par undantag när utvisa länen produktionsökning under år 1917 i jämförelse med föregående år. Största absoluta ökningen utvisar Kopparbergs län med 37 735 ton (9·4 %), den största relativa åter Södermanlands län med 24 752 ton (1 329·3 %), den senare ökningen beroende på tackjärnsframställningen i den nyuppförda koksmasugnen vid Oxelösund. Produktionen i Västernorrlands län har upphört i och med att verksamheten vid Galtströms masugn blivit nedlagd. Förutom sistnämnda län har endast Gävleborgs att uppvisa minskning i förhållande till år 1916, med 3 831 ton (3·1 %).

Länens relativa andelar i tackjärnsproduktionen, i femårsmedeltal åren 1896—1915 samt årsvis 1913—1917, framgå av efterföljande tabell:

Länens relativa andelar i tackjärnsproduktionen åren 1896—1917.

L ä n	Procent av produktionen i hela riket								
	1896— 1900	1901— 1905	1906— 1910	1911— 1915	1913	1914	1915	1916	1917
Stockholms län	0·88	1·72	2·88	2·49	2·52	2·33	2·32	1·90	2·46
Uppsala län	5·05	5·41	5·70	4·26	4·68	4·57	3·79	4·95	4·95
Södermanlands län ...	0·62	0·65	0·52	0·27	0·17	0·23	0·30	0·26	3·21
Östergötlands län ...	3·27	2·97	3·26	2·80	2·68	2·44	2·59	2·50	2·33
Jönköpings län	0·05	0·05	0·06	0·14	0·15	0·22	0·11	0·08	0·22
Kronobergs län	0·02	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar län	1·49	1·05	0·70	0·70	1·46	—	—	—	—
Älvsborgs län	—	—	0·02	0·92	1·01	1·10	0·99	0·88	0·93
Värmlands län	10·79	9·90	8·94	8·21	8·53	7·57	8·23	8·39	7·88
Örebro län	25·74	25·83	24·92	23·84	23·53	22·78	22·52	23·03	22·26
Västmanlands län ...	10·03	10·74	10·41	11·25	9·94	11·47	13·22	15·30	13·54
Kopparbergs län	26·46	25·94	24·52	24·89	26·22	25·81	24·09	21·61	23·65
Gävleborgs län	13·98	15·02	15·13	15·84	14·88	16·78	17·12	17·00	14·56
Västernorrlands län...	1·62	0·72	—	0·87	0·96	0·57	0·97	0·03	—
Västerbottens län ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens län	—	—	2·94	3·52	3·27	4·13	3·75	4·08	4·01
Summa	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

Beträffande tackjärnstillverkningen per masugn meddelas i nedanstående tabell medeltal, beräknade för vart femte år under tiden 1833—1913 samt för vart och ett av efterföljande år:

Tackjärnstillverkningen per masugn i riket åren 1833—1917.

År	Medeltill- verkning	Medel- blåsningstid	Medeltill- verkning per dygn och masugn	År	Medeltill- verkning	Medel- blåsningstid	Medeltill- verkning per dygn och masugn
	per masugn				per masugn		
	Ton	Dygn			Ton	Dygn	
1833.....	434	156	2·78	1888.....	2 831	246	11·47
1838.....	478	151	3·17	1893.....	2 983	245	12·18
1843.....	571	153	3·73	1898.....	3 719	279	13·35
1848.....	622	157	3·96	1903.....	3 727	256	14·58
1853.....	624	136	4·59	1908.....	4 693	261	17·95
1858.....	678	115	5·89	1913.....	6 241	301	20·73
1863.....	902	133	6·78	1914.....	5 515	265	20·81
1868.....	1 271	165	7·70	1915.....	6 339	297	21·34
1873.....	1 619	202	8·01	1916.....	6 046	273	22·15
1878.....	1 766	186	9·49	1917.....	6 611	291	22·72
1883.....	2 212	216	10·24				

Enligt förestående siffror voro medeltillverkningen och medelblåsningstiden per masugn år 1917 vardera för sig taget högre än år 1916, och medeltillverkningen per dygn och masugn har under redogörelseåret stigit till 22·72 ton från 22·15 ton år 1916. Den högsta tillverkningen per dygn och masugn något järnverk under redogörelseåret haft att uppvisa uppgick till 121·3 ton. Inom länen ställde sig för år 1917 i jämförelse med år 1916 siffrorna för tackjärnstillverkningen per masugn sålunda:

Tackjärnstillverkningen per masugn inom länen åren 1916 och 1917.

L ä n	Medeltillverkning		Medelblåsningstid		Medeltillverkning per dygn och masugn	
	per masugn					
	Ton		Dygn		Ton	
	1916	1917	1916	1917	1916	1917
Stockholms län	6 979	6 786	259	293	26·95	23·16
Uppsala län	5 179	5 861	265	289	19·54	20·28
Södermanlands län	1 862	13 307	274	262	6·80	50·79
Östergötlands län	6 100	6 430	323	341	18·89	18·86
Jönköpings län	591	1 840	98	252	6·03	7·30
Kronobergs län	—	20	—	23	—	0·87
Älvsborgs län	6 472	6 900	338	340	19·15	20·29
Värmlands län	4 730	5 024	268	281	17·65	17·88
Örebro län	5 442	5 591	283	294	19·23	19·02
Västmanlands län	8 533	8 389	325	329	26·26	25·50
Kopparbergs län	5 865	7 485	228	290	25·72	25·81
Gävleborgs län	6 556	6 354	298	275	22·00	23·11
Norrbottnens län	14 960	14 719	347	346	43·11	42·54
Hela riket	6 046	6 611	273	291	22·15	22·72

Medeltillverkningen per dygn och masugn utvisar enligt förestående tabell för redogörelseåret nedgång för Stockholms, Östergötlands, Örebro, Västmanlands och Norrbottens län men stegring för övriga tackjärnsproducerande län. Den högsta medeltillverkningen per dygn uppvisade Södermanlands län med 50·79 ton, vilket län därigenom hunnit förbi Norrbottens län, varest förra året åstadkoms en högsta medeltillverkning om 43·11 ton per dygn och masugn.

Av årets tackjärnsproduktion i masugn voro 719 488 ton uteslutande träkolstackjärn, 20 456 ton framställda med träkol och koks i blandning och 79 759 ton framställda med koks enbart. — För framställning av förstnämnda tackjärn åtgingo enligt de lämnade uppgifterna 41 462 070 hektoliter träkol och för framställningen av tackjärn medelst träkol och koks i blandning 418 055 hektoliter träkol. Med inräknande av sistnämnda kvantitet åtgingo således för framställning av tackjärn vid masugnarna i riket 41 910 125 hektoliter träkol, utgörande 90·0 % av järnverkens hela redovisade träkolsförbrukning, vilken enligt tab. 7 för redogörelseåret uppgick till 46 557 204 hektoliter. Förbrukningen utgjorde alltså 56·6 hl träkol per ton träkolstackjärn, inklusive tackjärn, framställt medelst träkol och koks i blandning. Siffrorna för samma förbrukning voro:

År 1900 ¹⁾	73·2 hl	År 1913	57·7 hl
» 1905 ¹⁾	65·6 »	» 1914	58·9 »
» 1910	62·8 »	» 1915	57·7 »
» 1911	61·2 »	» 1916	56·5 »
» 1912	59·2 »	» 1917	56·6 »

¹⁾ Enl. G. Dillner: Några drag av den svenska tackjärnstillverkningens utveckling sedan år 1900 (Ekonomiska studier, tillägnade Marcus Wallenberg, sid. 282).

Siffran för år 1917 visar en synnerligen obetydlig ökning i jämförelse med år 1916. Fördelen av den ganska avsevärda nedgång i träkolsåtgången i våra masugnar, varom de senaste årens siffror bära vittne och som möjliggjorts genom de senaste årens raska utveckling av tackjärnsframställningens teknik, motväges av en alltmer framträdande prisstegring å träkol. Till belysning av denna prisstegring meddelas följande sammanställning av träkolspris vid järnverken under åren 1900—1916:

Träkolspris vid järnverken per hektoliter.

År	Pris per hl	År	Pris per hl
1900.....	61 öre	1909.....	58 öre
1901.....	53 »	1910.....	63 »
1902.....	45 »	1911.....	66 »
1903.....	45 »	1912.....	66 »
1904.....	46 »	1913.....	66 »
1905.....	51 »	1914.....	71 »
1906.....	54 »	1915.....	76 »
1907.....	55 »	1916.....	123 »
1908.....	55 »	1917.....	197 »

Enligt ovanstående siffror har träkolspriset sedan år 1914 eller under den tid världskriget varat stigit med 1 krona 26 öre per hl. — I detta sammanhang må nämnas, att prisbildningen å träkol under året ej varit i alla avseenden fri, utan har under årets senare del visst, av bränslekommissionen fastställt pris å köpkol varit gällande.

Tillverkningen av kokstackjärn (med koks enbart) utgjorde, såsom ovan nämnts, under redogörelseåret 79 759 ton, varav 57 683 ton framställdes vid Domnarvets järnverk och 22 076 ton i den nyuppförda koksmasugnen vid Oxelösund, som varit i verksamhet blott under en del av året. Kvantiteterna kokstackjärn, tillverkat under de fem senaste åren, voro:

År 1913.....	100 685 ton
» 1914.....	82 989 »
» 1915.....	76 592 »
» 1916.....	56 592 »
» 1917.....	79 759 »

Produktionen av elektrotackjärn, ingående i förut upptagna siffror, har sedan föregående år ökats med 22 277 ton (49·7 %) eller från 44 782 ton år 1916 till 67 059 ton år 1917. De elektriska masugnarna visa väsentligt högre tillverknings-siffror än föregående år. Även flera smältverk ha under året begynt framställa tackjärn, utan att likväl deras produktion ännu uppgått till större kvantitet än sammanlagt 9 266 ton. Produktionen av elektrotackjärn fördelade sig på de särskilda verken sålunda:

	År 1916	År 1917
Söderfors järnverk, 1 elektrisk masugn.....	3 698 ton	7 197 ton
Trollhättans elektriska masugn (Järnkontorets f. d. försöksverk).....	6 472 »	6 900 »
Aktiebolaget Ferrolegeringars elektriska smältverk, Trollhättan (i annan ugn än elektrisk masugn).....	—	96 »
A. Karlsons elektriska smältverk (i annan ugn än elektrisk masugn) ...	—	680 »
Hagfors järnverk, 4 elektriska masugnar.....	25 276 »	29 255 »
Aktiebolaget Alos elektriska smältverk (i annan ugn än elektrisk masugn)	1 170 »	3 182 »
Domnarvets järnverk, 2 elektriska masugnar.....	8 166 »	14 441 »
Sandsta elektriska smältverk (i annan ugn än elektrisk masugn).....	—	1 464 »
Woxna järnverk " " " " " ".....	—	4 »
Aktiebolaget Porjus smältverk " " " " " ".....	—	3 840 »
	Summa 44 782 ton	67 059 ton

Den redovisade träkolsåtgången i de 8 elektriska masugnar, som under året voro i drift, utgjorde sammanlagt 1 304 178 hektoliter, därav 323 381 hektoliter i blandning med koks. Träkolsförbrukningen vid de elektriska masugnarna uppgick alltså till 22·6 hektoliter per ton tackjärn.

Produktionen av elektrotackjärn har för åren 1908—1917 redovisats med följande kvantiteter:

År 1908	122 ton
» 1909	302 »
» 1910	890 »
» 1911	5 786 »
» 1912	17 561 »
» 1913	31 966 »
» 1914	26 854 »
» 1915	35 075 »
» 1916	44 782 »
» 1917	67 059 »

En fördelning av tackjärnsproduktionen år 1917 med specificering av olika slags tackjärn och med angivande, huru mycket av respektive tillverkning varit avsedd för export eller för försäljning inom landet, meddelas i följande översikt:

Tackjärnsproduktionen år 1917 med fördelning efter olika slag av tackjärn.

Olika slag av tackjärn samt gjutgods, framställt direkt ur masugn	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kr.
	Ton	Kr.	Ton		
Smides- och puddeltackjärn	173 763	46 895 646	33 426	43 567	21 796 092
Bessemertackjärn	117 701	35 929 077	5 799	3 530	2 700 375
Martintackjärn	385 769	104 336 470	142 653	59 793	51 006 799
Gjuttackjärn för aducering	26 129	6 618 388	15 313	10 416	6 503 388
» för andra ändamål	112 408	35 934 034	24 282	76 681	31 884 476
Gjutgods, framställt direkt ur masugn	13 199	4 083 071	—	4 342	1 604 060
Summa	828 969	233 796 686	221 473	198 329	115 495 190

Enligt förestående sammanställning, grundad på av järnverken lämnade uppgifter, hava av redogörelseårets tackjärnsproduktion 221 473 ton (26·7 %) avsetts för export mot 222 515 ton (30·4 %) föregående år. Handelsstatistikens siffra för det tackjärn, som verkligen utförts under året, är något högre, nämligen 234 923 ton.

En fördelning av tackjärnsproduktionen år 1917 efter län och efter olika användning inom länen meddelas i följande tabell:

Tackjärnsproduktionen år 1917, fördelad länsvis och efter olika användning.

L ä n	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Kr.	genom export	inom landet	Kr.
			Ton		
Stockholms län	20 357	5 325 330	15 595	1 811	4 351 500
Uppsala län	41 029	13 576 081	14 422	6 411	7 136 921
Södermanlands län	26 614	9 825 371	3 674	22 076	9 566 030
Östergötlands län	19 289	4 430 945	—	3 636	781 911
Jönköpings län	1 840	693 974	—	1 840	693 974
Kronobergs län	20	8 000	—	20	8 000
Älvsborgs län	7 676	1 690 450	—	7 395	1 634 250
Värmlands län	65 311	20 945 780	8 490	14 363	7 173 296
Örebro län	184 497	47 259 517	67 098	49 428	29 175 038
Västmanlands län	112 235	33 287 393	35 938	50 844	25 139 593
Kopparbergs län	196 086	55 367 691	33 410	33 214	17 956 494
Gävleborgs län	120 738	34 105 599	15 062	1 986	4 644 628
Norrbottnens län	33 277	7 280 555	27 784	5 305	7 233 555
Summa	828 969	233 796 686	221 473	198 329	115 495 190

Produktionen år 1917 av *ferrolegeringar* på elektrisk väg framgår av följande tabellariska sammanställning, som tillika upptager jämförande siffror för åren 1911—1916.

År	Kiseljärn	Kisel- manganjärn	Kisel- aluminium- mangan- järn	Kisel- alumi- nium- järn	Mangan- järn	Krom- järn	Volfram- järn	Vana- din- järn	Molyb- den- järn
1911...	3 828 ton	451 ton	—	—	—	—	—	—	—
1912...	5 906 »	997 »	—	—	—	—	—	—	—
1913...	9 863 »	1 375 »	136 ton	—	—	760 ton	—	—	—
1914...	8 732 »	1 304 »	508 »	64 ton	293 ton	1 300 »	0,28 ton	—	—
1915...	11 819 »	2 328 »	785 »	346 »	947 »	242 »	—	4 ton	—
1916...	18 452 »	3 196 »	722 »	633 »	1 056 »	654 »	—	1 »	16 ton
1917...	19 240 »	4 367 »	1 330 »	1 002 »	1 182 »	802 »	—	—	8 »

Såsom förestående siffror utvisa, har denna industri efter att tidigare endast hava framställt mindre kvantiteter kisel- och kisel-manganjärn under krigsåren utvidgats och år 1917 nått högre produktionssiffror än tillföre för de olika tillverkningarna. Hela antalet i riket under året för tillverkning av ferrolegeringar använda ugnar utgjorde 46, inberäknat 1 för samma ändamål vid Domnarvet använd elektrisk masugn, mot 37 ugnar föregående år. Nyttillkomna under året äro bland andra 1 smältugn vid vart och ett av Aktiebolaget Ferrolegeringars, Wargöns och A. Karlsons smältverk, samtliga belägna vid denna industris centrum, Trollhättan. Aktiebolaget Porjus smältverk i Norrbottens län har under året börjat driften med 3 ugnar. För tillverkningen förbrukades bland annat 192 814 hl träkol och 31 040 hl träkolsstybb. Hela årsproduktionen av ferrolegeringar uppgick till 27 931 ton med ett värde av 20 006 093 kronor. Mest tillverkades kiseljärn, av vilken legering tillverkningen under året ökades med 788 ton (4,3 %) eller från 18 452 till 19 240 ton; därefter i ordningen kom kisel-manganjärn med en ökning av 1 171 ton (36,6 %). Den vida övervägande delen av framställda ferrolege-

ringar, 19 330 ton, var avsedd för export, och 7 859 ton voro avsedda för försäljning inom landet. Den obetydliga återstoden förbrukade verken för eget behov.

c) Järnsvampstillverkning.

Vid Höganäs reduktionsverk i Malmöhus län hava år 1917 tillverkats 9 979 ton järnsvamp, därav för export 1 838 ton, mot 10 397 ton föregående år. Minskningen för redogörelseåret uppgick till 418 ton (4·0 %). Nettoförsäljningsvärdet för redogörelseåret å tillverkningen utgjorde 2 169 454 kronor eller 217 kronor 40 öre per ton fritt banvagn Höganäs mot endast 116 kronor per ton året förut. Värdet å den framställda produkten har sålunda nära fördubblats.

Vid tillverkningen har använts 1 ugn, och hava vid denna förbrukats 15 196 ton stenkol från Höganäs, därav 336 ton med 20 % aska, 14 482 ton med 35 % aska och 378 ton med 50 % aska, eller 1·52 ton per ton järnsvamp mot 1·48 ton föregående år. Tillverkningen har under de sju år densamma pågått lämnat följande utbyte:

År 1911.....	3 772 ton
» 1912.....	3 979 »
» 1913.....	6 073 »
» 1914.....	6 394 »
» 1915.....	9 350 »
» 1916.....	10 397 »
» 1917.....	9 979 »

d) Framställning av smidbart järn och stål.

Framställningen av smidbart järn och stål har under år 1917 i stor utsträckning rönt inflytande av råvarubristen, exempelvis bristen på infodringsämnen, varjämte vid ett flertal verk under en del av året tillstött arbetsinställelse. Produktionen av smältstycken och råskenor, som redan länge visat nedgående tendens, har utgjort endast 114 429 ton och understiger härigenom föregående års siffra med 4 727 ton (4·0 %). De på senare tid i jämförelse med härdarna för smältstycken och råskenor mera konkurrenskraftiga götverken visa ännu större produktionsminskning, 33 111 ton (5·4 %), eller en nedgång till 581 000 ton år 1917 från 1916 års höga siffra, 614 111 ton. — Nedanstående siffror angiva produktionen av smältstycken och råskenor, göt samt blåsstål eller oräckt brännstål under redogörelseåret.

	År 1916	År 1917	Minskning (—) under år 1917	
	Vikt i ton	Vikt i ton	Ton	Procent
Ovållda smältstycken och råskenor	119 156	114 429	— 4 727	4·0
Göt	614 111	581 000	— 33 111	5·4
Blåsstål eller oräckt brännstål	278	97	— 181	65·1

Av smältstycken och råskenor framställdes under redogörelseåret medelst lancashiresmetod vid 32 järnverk 103 474 ton (90·4 %), medelst vallonsmältning 6 519 ton (5·7 %) och medelst skrotsmältning 4 436 ton (3·9 %). Därvid begagnades 154 lancashire-, 21 vallon- och 9 skrotsmältningshärdar mot resp. 164, 21 och 9 härdar år 1916. Av redogörelseårets produktion medelst lancashiresmetod voro 43 727 ton smältstycken och råskenor (42·3 %) avsedda för export men inga smältstycken, framställda enligt andra metoder. Sammanlagda värdet av

framställda smältstycken och råskenor uppgick till 44 505 050 kronor mot 27 862 837 kronor år 1916.

En översikt av produktionen av smältstycken och råskenor åren 1907—1917 lämnas i följande tablå:

År	Kvantitet i ton	År	Kvantitet i ton
1907.....	174 405	1913.....	158 472
1908.....	152 256	1914.....	116 074
1909.....	120 669	1915.....	119 629
1910.....	151 713	1916.....	119 156
1911.....	146 722	1917.....	114 429
1912.....	148 828		

Förbrukningen av träkol för produktionen av smältstycken och råskenor år 1917 har enligt de lämnade uppgifterna beräknats till 4 454 265 hl eller 38·9 hl per ton, samma siffra som för år 1915, mot 4 646 040 hl eller 39·0 hl per ton år 1916.

De framställda kvantiteterna göt, såväl bessemer- och martin- som degelstål- och elektrostålgöt, under vart och ett av åren 1913—1917 framgå av följande sammandrag:

År	Bessemergöt	Martingöt	Degelstålgöt	Elektrostålgöt	Summa göt
1913.....	115 839 ton 19·6 %	469 387 ton 79·4 %	3 385 ton 0·6 %	2 276 ton 0·4 %	590 887 ton
1914.....	93 210 » 18·4 »	409 528 » 80·7 »	2 826 » 0·6 »	1 768 » 0·3 »	507 332 »
1915.....	91 070 » 15·2 »	503 766 » 83·9 »	3 395 » 0·6 »	2 187 » 0·3 »	600 418 »
1916.....	76 031 » 12·4 »	528 689 » 86·1 »	2 743 » 0·4 »	6 648 » 1·1 »	614 111 »
1917.....	77 854 » 13·4 »	491 257 » 84·6 »	1 225 » 0·2 »	10 664 » 1·8 »	581 000 »

För redogörelseåret är alltså att anteckna ökning i produktionen av bessemergöt med 1 823 ton (2·4 %) och av elektrostålgöt med 4 016 ton (60·4 %), under det att produktionen av martingöt minskats med 37 432 ton (7·1 %), och av degelstålgöt med 1 518 ton (55·3 %). Skrotat degelstålgjutgods framställdes ej under året.

Värdet å den under redogörelseåret framställda göten, jämfört med år 1916, framgår av följande tablå:

	År 1916	År 1917
	Kronor	Kronor
Bessemergöt	16 922 857	27 501 072
Martingöt	109 482 724	165 685 678
Degelstålgöt	2 524 523	780 540
Elektrostålgöt.....	2 712 976	7 259 628

I följande sammanställning lämnas för åren 1914—1917 en fördelning av tillverkningen av bessemer- och martingöt (inklusive skrotat gjutgods), allt efter som framställningen skett med sur eller basisk infodring.

Tillverkningar	1914		1915		1916		1917	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
	T — o — n							
Bessemergöt.....	31 720	61 157	25 544	65 149	26 395	49 134	20 691	56 456
Bessemergjutgods, skrotat.....	333	—	377	—	502	—	707	—
Martingöt.....	160 568	232 721	219 414	267 016	232 774	277 548	206 044	269 432
Martingjutgods, skrotat.....	10 013	6 226	11 244	6 092	11 978	6 389	9 347	6 434
Summa	202 634	300 104	256 579	338 257	271 649	333 071	236 789	332 322
	502 738		594 836		604 720		569 111	

Sammanställningen åskådliggör den stora betydelsen av användandet under de senaste åren av den basiska metoden, som möjliggjort ökat utnyttjande av mer fosforhaltigt råmaterial. Under redogörelseåret har produktionen av basisk bessemergöt ökat med 14·9 procent, varemot sur bessemergöt (inkl. skrotat gjutgods) minskats med 20·4 procent och sur och basisk martingöt (inkl. skrotat gjutgods) med resp. 12·0 och 2·8 procent.

Fördelningen av sur och basisk bessemer- och martingöt efter olika kolhalt år 1917 i jämförelse med år 1916 belyses av följande sammanställning:

Produktionen av bessemer- och martingöt åren 1916 och 1917, fördelad efter godsets kolhalt.

Kolhalt	Bessemergöt				Martingöt			
	Sur		Basisk		Sur		Basisk	
	År 1916	År 1917	År 1916	År 1917	År 1916	År 1917	År 1916	År 1917
	T o n							
0·5 procent och däröver	25 079	16 423	—	—	139 429	121 560	19 784	33 662
Under 0·5 procent	1 316	4 268	49 134	56 456	93 345	84 484	257 764	235 770
Summa	26 395	20 691	49 134	56 456	232 774	206 044	277 548	269 432

Av förestående siffror framgår, att sur bessemergöt med en kolhalt av 0·5 procent och däröver i jämförelse med föregående år minskats med 34·5 procent, under det sur bessemergöt med en kolhalt av mindre än 0·5 procent mer än tredubblats. Sur martingöt med under 0·5 procent kolhalt har minskats med 9·5 procent och basisk martingöt med samma kolhalt med 8·5 procent. Sur martingöt med högre kolhalt har minskats med 12·8 procent och basisk martingöt ökat med 70·1 procent.

Såsom av tab. 4 vidare framgår, användes under redogörelseåret för framställning av göt 18 bessemer-, 81 martin-, 8 degelstål- och 25 elektro-stålagnar mot resp. 16, 79, 9 och 17 ugnar under år 1916. Tillkomna äro 2 bessemerugnar i Örebro län och 2 martinugnar i Kopparbergs län. En av de 1916 använda degelstålugnarna har under året ej begagnats. Antalet elektro-stålagnar är alltså i stigande. Nyredovisade för året äro en elektro-stålugn vid vart och ett av Österby, Guldsmedshyttans, Fagersta, Surahammars och Domnarvets järnverk samt vid Halmstads järn- och stålverk, Aktiebolaget Svenska Järnvägsverkstädernas stålgiuteri i Linköping och Hallstahammars Bultfabriksaktiebolags stålgiuteri.

Oräckt brännstål tillverkades under året endast i de båda brännstål-ugnarna vid Österby järnverk. Produktionen uppgick till 97 ton mot 278 ton föregående år.

Götverkens redovisade förbrukning av tackjärn, skrot och järnsvamp för vardera året 1916 och 1917 framgår av följande siffror:

Götverkens förbrukning av	År 1916	År 1917
Eget tackjärn	278 696 ton	305 840 ton
Köpt svenskt tackjärn	60 526 "	56 615 "
Utländskt "	3 268 "	389 "
Eget skrot	168 786 "	142 822 "
Köpt "	150 370 "	158 488 "
Järnsvamp	1 084 "	699 "
Hela riket	662 730 ton	664 853 ton

Anmärkningsvärd är den ökade förbrukningen av eget tackjärn. Däremot har det utländska tackjärnet, som länge spelat en underordnad roll för göttillverkningen, numera förlorat all betydelse.

Av stenkol förbrukade järnverken år 1917 353 974 ton samt av koks, koksstybb och koksgrus 168 198 ton.

I tab. 6 redovisas produktionen av *stångjärn och -stål samt andra grövre tillverkningar av smidesjärn och -stål*, som oberäknat i vissa fall omvällningar framställt av förut ej välda ämnen. I likhet med föregående år har där jämte i tabellen redovisats värdet av vid järnverken för avsalu framställda manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter, vilka båda sistnämnda varuslag närmare specificeras i den allmänna industriberättelsen. Tabellen redogör sålunda, om ock delvis helt summariskt, för samtliga vid järnverken framställda produkter.

Som tillverkningarna av ämnesjärn liksom för övrigt andra av de redovisade produkterna, i den mån desamma ej som sådana exporterats eller gå till försäljning inom landet, ytterligare omvalsas till högre förädlade tillverkningar av smidesjärn och -stål, hava för undvikande av dubbelräkningar i tab. 6 endast upptagits slutsummor för exporterat eller inom riket försålt smitt stångjärn och -stål och valsat järn och stål men ej för hela tillverkningen därav. Denna åtgärd utesluter ej, att i slutsumman för inom landet försålda tillverkningar gömma sig en del dubbelräkningar — då ett från ett verk till ett annat sålt parti av det senare verket kan hava vidare bearbetats. I vilken utsträckning antydda dubbelräkningar förekomma, låter sig emellertid ej utreda.

En översikt meddelas nedan av de i tab. 6 upptagna tillverkningarna, såvitt de avse produktionens kvantitet och värde, sammanställda med motsvarande kvantitetssiffror för de två närmast föregående åren och med angivande av den kvantitativa ökningen eller minskningen i produktionen för varje tillverkning, varjämte i skilda kolumner procentiskt angivits fördelningen av varje år 1917 redovisad tillverkning, allt eftersom densamma framställt av välljärn eller götmetall.

Tillverkningar av smidesjärn och -stål åren 1915—1917.

Slag av tillverkningar	År 1915	År 1916	Å r 1 9 1 7				
	Ton	Ton	Ton	Av välljärn	Av götmetall	Kvantitativa ökningen (+) eller minskningen (—) från år 1916	Värde å tillverkningarna i kronor
				Procent		Ton	
Stångjärn och -stål (inkl. stångjärnsavhugg).....	224 644	219 028	190 122	18·6	81·4	— 28 906	115 716 872
Billets, blooms etc.....	270 406	252 200	253 546	1·6	98·4	+ 1 346	106 408 989
Tubämnen, ihåliga	25 268	22 080	18 334	—	100·0	— 3 746	16 416 319
» massiva.....	27 586	26 067	17 292	—	100·0	— 8 773	6 869 634
Annat ämnesjärn för manufakturering	52 356	50 359	50 680	2·1	97·9	+ 321	26 392 742
Vinkeljärn, balkar m. m.	29 155	23 175	28 181	—	100·0	+ 5 006	16 621 822
Järnvägsskenor.....	26	3	90	—	100·0	+ 87	55 350
Skarvjärn och bottenplåtar.....	947	965	995	—	100·0	+ 30	452 725
Hjulband (tires)	5 553	6 235	5 200	—	100·0	— 1 035	3 269 219
Axlar	2 288	3 183	3 873	—	100·0	+ 690	3 400 829
Grovjärn, ej spec.	1 520	1 237	908	—	100·0	— 329	424 850
Mediumjärn, ej spec.	9 302	8 135	10 947	4·1	95·9	+ 2 812	6 598 803
Band-, söm- och annat finjärn	83 740	83 084	81 640	26·6	73·4	— 1 444	50 472 642
Valstråd	64 840	69 492	76 114	3·4	96·6	+ 6 622	46 110 569
Strips.....	11 193	13 455	10 695	—	100·0	— 2 760	6 415 219
Grov- och mediumplåt	33 866	29 304	28 238	—	100·0	— 1 066	18 708 136
Tunnplåt	29 880	29 359	30 195	3·1	96·9	+ 836	26 523 415

Förestående siffror utvisa i stort sett för huvudtillverkningarna av smidesjärn och -stål nedgång i produktionen i jämförelse med motsvarande siffror år 1916, en följd av de under året skärpta svårigheterna för verkens drift. För stångjärn och -stål har sålunda inträtt en minskning med ej mindre än 28 906 ton (13·2 %), för band-, söm- och annat finjärn med 1 444 ton (1·7 %) och för massiva tubämnen med 8 773 ton (33·7 %). Vissa tillverkningar, å vilka efterfrågan varit stor, hava dock uppnått högre produktionssiffror än föregående år. Sålunda har tillverkningsposten billets, blooms etc. ökat helt obetydligt, under det vinkeljärn, balkar m. m. tillväxt med 5 006 ton (21·6 %) och valsstråd med 6 622 ton (9·5 %).

I följande översikt meddelas en sammanställning av de särskilda tillverkningarna av smidesjärn och -stål med angivande såväl i absoluta som relativa tal av de kvantiteter därav, som gått till export, varvid motsvarande siffror och procenttal medtagits även för år 1916:

Slag av tillverkningar	År 1916			År 1917		
	Hela tillverknigen i ton	Därav för export		Hela tillverknigen i ton	Därav för export	
		Ton	Procent		Ton	Procent
Stångjärn och -stål (inklusive stångjärns-avhugg)	219 028	73 941	33·8	190 122	45 217	23·8
Billets, blooms etc.	252 200	18 645	7·4	253 546	13 444	5·3
Tubämnen, ihåliga	22 080	8 284	37·5	18 334	5 689	31·0
» massiva	26 067	11 995	46·0	17 292	5 408	31·3
Annat ämnesjärn för manufakturering .	50 359	2 099	4·2	50 680	1 556	3·1
Vinkeljärn, balkar m. m.	23 175	1 278	5·5	28 181	4 441	15·8
Järnvägsskenor	3	—	—	90	—	—
Skarvjärn och bottenplåtar	965	—	—	995	—	—
Hjulband (tires)	6 235	335	5·4	5 200	562	10·8
Axlar	3 183	283	8·9	3 873	552	14·3
Grovjärn, ej spec.	1 237	299	24·2	908	5	0·6
Mediumjärn, ej spec.	8 135	1 942	23·9	10 947	1 992	18·2
Band-, söm- och annat finjärn	83 084	23 404	28·2	81 640	17 832	21·8
Valstråd	69 492	25 643	36·9	76 114	20 207	26·5
Strips	13 455	2 263	16·8	10 695	873	8·2
Grov- och mediumplåt	29 304	1 853	6·3	28 238	2 279	8·1
Tunnplåt	29 359	615	2·1	30 195	268	0·9

Den omläggning av järnförbrukningen inom landet, som framträtt redan år 1916 och yttrat sig däri, att det billigare utländska järnet av lägre kvalitet ersatts med dyrare svenskt kvalitetsjärn, har på grund av det försvårade handelsutbytet med andra länder alltjämt fortsatt. Därför har också, såsom av förestående sammanställning framgår, tillverkningen för export inskränkts för de flesta slag av tillverkningar. Av de tillverkningar, som äro att rubricera som huvudtillverkningar, hava egentligen blott vinkeljärn och balkar samt grov- och mediumplåt fått ökad betydelse som exportvara, under det stångjärn och -stål, tubämnen, valstråd samt band-, söm- och annat finjärn i avsevärt mindre utsträckning tillverkats för export. Tillverkad tunnplåt användes så gott som helt och hållet för rikets eget behov. Enligt tab. 6 hava under redogörelseåret järnverkens tillverkningar av smitt stångjärn och -stål samt valsat järn och stål till försäljning inom landet ökat från 270 095 ton år 1916 till 296 455 ton.

Den fortskridande stegringen av värdet å tillverkningen av smitt stångjärn och -stål samt å de särskilda tillverkningarna av valsat järn och stål har för redogörelseåret varit synnerligen kraftig, enligt vad framgår av följande sammanställning, som upptager värdet å de för export och försäljning inom landet avsedda tillverkningarna år 1917 i jämförelse med år 1916.

	År 1916	År 1917
<i>Smitt stångjärn och -stål</i>	20 723 948 kr.	26 253 626 kr.
<i>Valsat järn och stål:</i>		
Ämnen	20 880 404 kr.	28 868 077 kr.
Grovjärn	17 115 467 »	29 490 543 »
Mediumjärn	36 199 110 »	63 149 700 »
Finjärn	46 787 774 »	87 616 173 »
Stångjärnsavhugg	1 368 856 »	1 407 801 »
Plåt	17 772 472 »	39 846 268 »
Summa valsat järn och stål	140 124 083 kr.	250 378 562 kr.
Summa smitt stångjärn och -stål samt valsat järn och stål	160 848 031 kr.	276 632 188 kr.

För järnverkens till avsalu avsedda tillverkningar av järnmanufaktur och maskingods hava för åren 1916 och 1917 redovisats följande värdebelopp:

	År 1916	År 1917
Tackjärns- och metallgjutgods	3 641 181 kr.	4 727 635 kr.
Annan järnmanufaktur	49 723 395 »	63 616 833 »
Maskingods och övriga verkstadsprodukter	29 677 874 »	36 698 958 »
Summa	83 042 450 kr.	105 043 426 kr.

Sammanlagda redovisade värdet av järnverkens till avsalu avsedda tillverkningar av smitt stångjärn och -stål, valsat järn och stål samt järnmanufaktur, maskingods och övriga verkstadsprodukter uppgick alltså för redogörelseåret till det höga beloppet av 381 675 614 kronor mot 243 890 481 kronor år 1916. Såsom redan i det föregående antytts, motsvaras denna värdeökning icke av en kvantitativ ökning av de ifrågavarande tillverkningarna.

B) Andra bergverksprodukter än järnmalm och järn.

a) Malmer.

Mycket arbete har under redogörelseåret nedlagts på utnyttjandet av såväl tidigare bearbetade som nyinmutade fyndigheter för andra malmer än järnmalm. En sporre härtill har varit åtskilliga industriärs behov av metaller och andra närstående produkter, vilka förut i förbrukningen tillräcklig utsträckning kunnat erhållas från andra länder, liksom även den i samband med varuknappheten inträdda prisstegringen å dessa produkter. I betraktande av att andra malmer än järnmalm förekomma relativt sparsamt inom riket och

att under året driftproblemet vållat åtskilliga svårigheter, måste ifrågavarande malmutbyte för året, 181 786 ton direkt användbar malm och 54 185 ton slig mot resp. 131 096 och 57 742 ton år 1916, betecknas som mycket gott. Den stora ökningen från föregående år, 47 133 ton (25·0 %), beror uteslutande på fångsten av direkt användbar malm, vilken ökats med 50 690 ton (38·7 %), under det däremot sligproduktionen nedgått med 3 557 ton (6·2 %). Sammanlagda värdet av den användbara malmen belöpte sig till 14 617 692 kronor. Håri ingick sligens värde med 6 114 178 kronor. Produktionen år 1917 fördelade sig på de särskilda malmerna sålunda:

	Direkt användbar malm	Slig	Summa användbar malm	
	Ton	Ton	Ton	Värde i kr.
Silver- och blymalm	209	3 500	3 709	1 757 555
Molybdenmalm	80	57	137	607 565
Kopparmalm	9 618	3 961	13 579	1 570 684
Manganmalm	13 193	6 680	19 873	1 096 256
Zinkmalm	14 509	36 803	51 312	2 750 116
Nickelmalm	4 991	—	4 991	133 811
Grafitmalm	4	—	4	120
Svavelkis och magnetkis.....	139 182	3 184	142 366	6 701 585
	Summa 181 786	54 185	235 971	14 617 692

Någon guldmalm har icke brutits under året. Av *silver-* och *blymalm* hava redovisats 209 ton direkt användbar malm och 3 500 ton slig mot 69 ton direkt användbar malm och 3 638 ton slig föregående år. Härav höllo endast vissa kvantiteter slig en låg silverhalt. Det mest betydande utbytet av stufmalm, sammanlagt 195 ton, härrörde från brytning i Stor- och Tomtegruvorna i Stora Skedvi socken i Kopparbergs län, och av sligen lämnade Rävåla, Kaveltorps och Ämmebergs anrikningsverk de största kvantiteterna, resp. 928, 730 och 692 ton. Medelvärde per ton för den redovisade malmen utgjorde för den direkt användbara malmen 166 kronor 88 öre och för sligen 492 kronor 19 öre.

Produktionen av *molybdenmalm* visar en högst betydande uppgång. Under det föregående år endast 3 ton stufmalm erhöles, uppgick produktionen under redogörelseåret till 80 ton direkt användbar malm, därav från Björngruvan i Kalmar län 34 ton och från Valdemarsgruvan i Kopparbergs län 30 ton, samt 57 ton slig. Sistnämnda kvantitet erhöles vid Gruvgårdens flottationsverk av anrikningsgods från Uddgruvan i Örebro län, och har härmed alltså en början gjorts till anrikning av vår i regel lågprocentiga molybdenglans. Värdet per ton var för stufmalmen 1 182 kronor 6 öre och för sligen 9 000 kronor.

Kopparmalm erhöles liksom föregående år på ett flertal platser, men den totala produktionen, 13 579 ton, uppnår ej fullt 1916 års höga siffra, 13 895 ton. Orsaken härtill torde böra sökas däri, att brytning av kopparmalm flerstädes eftersatts för brytningen av den under året ännu mer begärliga svavelkisen. Så har till exempel varit förhållandet vid Falu gamla koppargruva, som tidigare lämnat en väsentlig del av vår kopparmalmsproduktion, där utbytet under året nedgått till 175 ton mot 2 517 ton föregående år. Huvudparten av den direkt användbara malmen, 6 209 ton, därav 268 ton ur äldre varp, lämnade det på senaste åren åter med framgång bearbetade Håkansbodafältet i Örebro län, samt av sligen Lejelgruvans anrikningsverk med 2 409 ton. Genomsnittsvärdet för direkt användbar kopparmalm utgjorde 49 kronor 88 öre och för slig 275 kronor 41 öre.

Manganmalm erhöles huvudsakligen från ett område i sydvästra Sverige och konsumeras i stor utsträckning av de elektrometallurgiska anläggningarna vid Trollhättan. Ökningen från år 1916 har varit synnerligen betydande, 10 979

ton (123·5 %) eller från 8 894 till 19 873 ton, och kunna våra mangantillgångar numera anses såsom i det närmaste tillräckliga för rikets behov. Spexerydsfältet i Jönköpings län har under året lämnat 768 ton stufmalm och 6 142 ton slig, och Långbansfältet i Värmlands län 5 641 ton stufmalm och 538 ton slig. Även Bölets utmål i Skaraborgs län har fortfarande bearbetats med gott utbyte, 2 803 ton stufmalm. Likaså har ur den förut som mindre värdefull ansedda dalsländska rodoniten vunnits en rätt avsevärd kvantitet manganmalm, vars manganhalt varierat mellan 20 och 28 procent. Medelvärdet har utgjort 47 kronor 97 öre per ton för den direkt användbara malmen och 69 kronor 82 öre för sligen.

Zinkmalmsproduktionen år 1917 uppgick till 51 312 ton, därav 14 509 ton direkt användbar malm och 36 803 ton slig mot 60 700 ton, därav 16 113 ton stufmalm och 44 587 ton slig, år 1916. Produktionen har alltså under året nedgått med 9 388 ton (15·5 %). Nedgången beror på minskade möjligheter för export samt arbetsinställelse vid Ämmebergs zinkgruvor, som lämna största delen av vår zinkproduktion, under år 1917 7 145 ton direkt användbar malm och 22 573 ton slig eller tillsammans 29 718 ton. Vid Rävåla anrikningsverk erhöles 6 221 ton zinkmalmsslig och vid Ryllshyttfältet 928 ton stufmalm och 4 611 ton slig. Medelvärdet har varit 41 kronor 25 öre för stufmalm, 58 kronor 46 öre för slig.

Av *nickelmalm* erhöles 4 991 ton mot 3 561 ton föregående år. Ökningen utgjorde 1 430 ton (40·2 %). Till årsproduktionen bidrog Kleva gruva i Jönköpings län med 3 991 ton och Kusågruvan i Kopparbergs län, vilken under året lämnat en malm med högre nickelhalt än den förstnämnda gruvan, med 1 000 ton. Medelvärdet av den redovisade nickelmalmen utgjorde 26 kronor 81 öre per ton.

Den forcerade brytningen av svavelkis vid äldre koppargruvor, till största delen för sulfitfabrikernas behov, har berörts i det föregående. Förutom svavelkis hava de senaste åren även smärre kvantiteter av den mindre värdefulla magnetkisen brutits. Produktionen av *svavel-* och *magnetkis* uppgick under året till 142 366 ton, därav 138 276 ton direkt användbar svavelkis och 3 184 ton slig. Därtill komma 161 ton magnetkis samt 745 ton svavel- och magnetkis, vilken sistnämnda kvantitet ej kunnat uppdelas, enär svavelkisen förekommer som uppblandning och impregnation i magnetkisen. Totala ökningen från år 1916 uppgick till icke mindre än 44 518 ton (45·5 %). Falu gruva lämnade den ojämförligt största kvantiteten, 114 325 ton 36-procentig svavelkis. Ur Domängruvan i Kopparbergs län erhöles 7 530 ton, ur Sätra-gruvorna i Östergötlands län 4 209 ton och från Tomtebofältet i förstnämnda län 3 247 ton svavelkis. Medelvärdet för under året erhållen svavel- och magnetkis utgjorde 46 kronor 93 öre för den direkt användbara malmen och för sligen 53 kronor 28 öre per ton.

Brytningen av malmer, andra än järnmalm, under de senaste fem åren framgår av följande sammanställning:

	1913	1914	1915	1916	1917
Guldmalm	—	639	221	230	—
Silver- och blymalm.....	3 222	3 100	2 671	3 707	3 709
Molybdénmalm	—	7	37	3	137
Kopparmalm	5 458	8 839	10 549	13 895	13 579
Manganmalm	4 001	3 643	7 607	8 894	19 873
Zinkmalm	50 752	42 279	55 937	60 700	51 312
Nickelmalm	—	156	1 642	3 561	4 991
Svavelkis.....	34 319	33 313	76 324	¹⁾ 97 848	²⁾ 142 366

¹⁾ Därav svavel- och magnetkis 230 ton och magnetkis 145 ton. — ²⁾ Därav svavel- och magnetkis 745 ton och magnetkis 161 ton.

De i det föregående anförda siffrorna visa, att anrikningsförfarandet spelar en stor roll för malmutbytet även av andra malmer än järnmalm. Av tab. 9 framgår, att för anrikning år 1917 20 anrikningsverk varit i gång mot 18 år 1916. Tillkomna sedan föregående år äro Sättra anrikningsverk i Östergötlands län och Avdala anrikningsverk i Örebro län. Fröå anrikningsverk i Jämtlands län har under året åter varit i verksamhet. Dessutom har vid Åsbobergs järnanrikningsverk även svavelkisslig framställts. Däremot hava Söderby och Tomtebo anrikningsverk, i motsats till år 1916, ej varit pådragna. Av anrikningsverken voro 10 våtanrikningsverk, 4 våtmagnetiska anrikningsverk, 3 flottationsverk, 2 med kombinerad våtmagnetisk och flottationsanrikning samt 1 våtanrikningsverk med kombinerad mekanisk-magnetisk och oljeanrikning. Ett flertal anrikningsverk hava varit under byggnad men icke hunnit träda i verksamhet under året.

Utförseln av andra malmer än järn ställde sig under åren 1916 och 1917 sålunda:

	U t f ö r s e l			
	1916		1917	
	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.
Kopparmalm	2 278	300 989	—	—
Zinkmalm	9 351	565 431	6 804	925 555
Svavelkis	14 003	315 291	29 800	1 297 215
Annan malm	1 376	131 618	549	2 294 157

b) Stenkol, eldfast lera och klinkerlera.

Under år 1917 brötos stenkol å 9 kolgruvefält, därav 2 i Kristianstads län samt 7 i Malmöhus län, eldfast lera å 5 fält i Malmöhus län och klinkerlera å 3 fält, ävenledes i Malmöhus län. Antalet använda uppförings-schakt utgjorde liksom föregående år 14, varjämte vid Boserups gruva en stoll varit i användning. Frånsett 80 ton stenkol och 11 463 ton klinkerlera, som erhållits i dagbrott, ägde hela brytningen rum under jord.

Resultatet av brytningen å stenkolsfälten utgjorde:

	Ton	Värde i kronor	Medel- värde per ton
Stenkol	442 633	9 494 322	21.45
Eldfast lera	123 910	223 087	1.80
Klinkerlera.....	44 046	115 626	2.63

Genomsnittsvärdet av stenkol har sålunda stigit till 21 kronor 45 öre per ton mot 14 kronor 68 öre år 1916. Den avsevärda ökningen gäller emellertid endast det för kol n:o 1 angivna värdet, under det att värdet på kol n:o 2 och 3, av vilka kolsorter större delen förbrukas vid gruvbolagens egna anläggningar, det därvid beräknade konsumtionspriset endast föga ändrats. Värdet å eldfast lera har stigit till 1 krona 80 öre per ton från 1 krona 73 öre per ton föregående år, under det värdet å klinkerleran sjunkit till 2 kronor 63 öre per ton mot 2 kronor 65 öre per ton år 1916. Alla leror hava för förädling överlämnats till gruvbolagens egna fabriksavdelningar, vilket förklarar den obetydliga skillnaden i uppgivet värde gent emot föregående år.

Såsom härav framgår, pläga de skånska stenkolen indelas i tre olika sorter, nämligen n:o 1 med en förbränningsvärme av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 procent, n:o 2 med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14 till och med 35 procent och n:o 3

med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36 till och med 55 procent. Proportionen mellan de olika kvaliteterna har från och med år 1913 gestaltat sig på följande sätt:

Å r	N:o 1		N:o 2		N:o 3	
1913.....	177 481 ton	48·8 %	144 311 ton	39·6 %	42 173 ton	11·6 %
1914.....	184 065 »	50·2 »	137 347 »	37·5 »	45 227 »	12·3 »
1915.....	211 078 »	51·2 »	152 427 »	37·0 »	48 756 »	11·8 »
1916.....	224 312 »	54·1 »	143 747 »	34·6 »	46 766 »	11·3 »
1917.....	243 935 »	55·1 »	149 384 »	33·8 »	49 314 »	11·1 »

Produktionen av stenkol och leror under de fem senaste åren har omfattat följande kvantiteter:

År	Stenkol	Eldfast lera	Klinkerlera
1913	363 965 ton	136 944 ton	50 936 ton
1914	366 639 »	146 262 »	47 558 »
1915	412 261 »	124 829 »	59 455 »
1916	414 825 »	107 307 »	39 634 »
1917	442 633 »	123 910 »	44 046 »

Stenkolsproduktionen å de skånska fälten, vilken på grund av den stora efterfrågan inom landet på kolbränsle allt sedan 1913 varit stadd i uppgående, har under redogörelseåret ökat avsevärt, nämligen med 27 808 ton (6·7 %). Produktionen av eldfast lera har ökat med 16 603 ton (15·5 %) och av klinkerlera med 4 412 ton (11·1 %). Stenkolsbrytningen har minskats vid Hyllinge och Höganäs men ökat vid samtliga övriga gruvor. Uppfordringen av eldfast lera har ökat vid alla gruvorna utom Bjuv och upptagningen av klinkerlera vid alla gruvorna utom Stabbarp.

Sveriges produktion av stenkol täcker emellertid endast en ringa del av dess behov. Stenkolsproduktionen ställde sig för åren 1913—1917 i relation till importen av stenkol, inkl. briketter, sålunda:

År	Produktion	Import
År 1913	363 965 ton	4 903 592 ton
» 1914	366 639 »	4 642 079 »
» 1915	412 261 »	4 076 277 »
» 1916	414 825 »	4 922 233 »
» 1917	442 633 »	1 804 589 »

Arbetseffekten vid gruvorna med frånräknande av den relativt mindre betydande brytningen i dagbrott utvisar följande relationer för år 1917 i jämförelse med de fem närmast föregående åren.

År	Brytningsmängd	Antal arbetare under jord	Brytningsmängd per arbetare
1913	635 618 ton	1 500	424 ton
1914	637 439 »	1 523	419 »
1915	693 145 »	1 665	416 »
1916	656 729 »	1 649	398 »
1917	699 447 »	1 749	400 »

Den totala brytningsmängden är likväl större än vad förestående siffror utvisa, enär även betydande merendels obestämbara kvantiteter sandsten och skiffer brytas men kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

c) Fältspat och kvarts.

Vid tiden närmast efter världskrigets utbrott inträdde till följd av de minskade avsättningsmöjligheterna en mycket betydande nedgång i produktionen av fältspat vid fältspatsbrotten, vilka dittills i stor utsträckning arbetats för export. En icke oväsentlig del av vad då förlorats har emellertid återvunnits genom 1917 års brytning. Denna uppgick till 18 533 ton mot 12 724 ton år 1916, sålunda innebärande en ökning om 5 809 ton (45·7 %) sedan nämnda år. Det län, som bidragit med den största kvantiteten, är som vanligt Stockholms län, med 11 031 ton, under det att bland fältspatsbrotten Kolsva fältspatsbrott i Västmanlands län lämnat det största utbytet, 4 549 ton. Värdet av den erhållna fältspaten har redovisats till 258 668 kr. Medelvärdet per ton har alltså stigit till 13 kronor 96 öre från 9 kronor 65 öre 1916. Till en del beror denna prisstegring därpå, att en så stor kvantitet som nära hälften av den 1917 erhållna fältspaten varit av prima kvalitet.

Brytningen, fördelad efter olika kvaliteter, utvisade följande siffror:

	Bruten fältspat	
1:ma	8 259 ton	44·6 %
2:da	4 478 »	24·1 »
Andra kvaliteter	5 796 »	31·3 »
Summa	18 533 ton	100·0 %

En sammanställning av förestående siffror med motsvarande för de fem närmast föregående åren meddelas i följande tablå:

År	Bruten fältspat			Summa
	1:ma	2:da	Andra kvaliteter	
1913	15 525 ton	12 955 ton	9 398 ton	37 878 ton
1914	9 160 »	7 416 »	4 242 »	20 818 »
1915	6 060 »	3 777 »	2 268 »	12 105 »
1916	3 522 »	5 358 »	3 844 »	12 724 »
1917	8 259 »	4 478 »	5 796 »	18 533 »

Enligt handelsstatistiken exporterades av fältspat under samma år:

År 1913	38 072 ton
» 1914	16 845 »
» 1915	10 703 »
» 1916	13 820 »
» 1917	14 112 »

Brytningen av kvarts, huvudsakligen för järnverkens och tegelbrukens behov, har ökat obetydligt (3·9 %) utöver föregående års höga siffra och uppgår till 57 287 ton år 1917 mot 55 123 ton 1916, om den för vissa brott redovisade kvartsiten frånräknas. Den kvarts, som erhålles vid järnmalmsbrytning m. m. d., är dock ej redovisad. Älvsborgs län har även detta år lämnat den största kvantiteten eller 36 353 ton, varav ensamt vid Annenässets kvartsbrott erhållits 29 014 ton. Sammanlagda värdet av den redovisade kvartsen kan skattas till 409 969 kronor och medelvärdet per ton till 7 kronor 16 öre. År 1916 var medelvärdet 4 kronor 92 öre per ton. Under redogörelseåret exporterades endast 1 616 ton kvarts.

d) **Andra metaller än järn samt diverse bergverksprodukter.**

Tillverkningen år 1917 av andra metaller än järn framgår av följande tabell, som upptager femårsmedeltal för tiden 1861—1915 och årssiffror för åren 1913—1917.

Tillverkning av andra metaller än järn.¹⁾

År	Guld	Silver	Bly	Koppar	Fin- och handelszink
	K i l o g r a m				
1861—1865	14 895	1 128 9	444 770	1 731 169	—
1866—1870	8 232	1 185 3	395 833	2 003 335	—
1871—1875	5 133	779 9	53 592	1 162 358	—
1876—1880	5 776	1 116 9	71 985	925 048	—
1881—1885	24 796	1 713 0	269 422	770 793	—
1886—1890	77 577	4 254 2	274 358	835 298	—
1891—1895	93 895	3 478 1	635 974	479 584	—
1896—1900	109 702	2 110 2	1 519 643	217 370	—
1901—1905	64 713	1 036 8	734 653	601 986	105 610
1906—1910	16 924	607 7	472 802	2 215 962	386 227
1911—1915	37 716	1 023 2	1 351 130	4 129 314	3 670 907
1913	25 374	1 037 1	1 235 295	4 215 390	2 114 520
1914	84 280	1 074 2	1 395 566	4 692 244	2 299 761
1915	37 349	753 7	1 917 678	4 560 584	8 588 384
1916	18 223	1 179 7	2 075 777	3 180 615	9 997 090
1917	11 050	1 783 8	3 174 135	4 422 564	7 978 822

Enligt förestående tablå har *guld*produktionen i riket uppgått till endast 11 050 kg med ett värde enligt tab. 12 av 27 669 kronor, mot 18 223 kg med ett värde av 45 817 kronor år 1916. Av redogörelseårets produktion framställdes 3 820 kg på torra vägen vid Sala silververk och 7 230 kg på våta vägen vid Falu kopparverk mot resp. 1 946 och 16 277 kg år 1916.

Produktionen av *silver* under året har utgjort 1 783 8 kg och uppvisar en ökning av 604 1 kg i jämförelse med föregående år. Därav erhöles 1 707 1 kg på torra vägen vid Sala silververk och 76 7 kg på våta vägen vid Falu kopparverk mot resp. 1 082 1 och 97 6 kg år 1916. Värdet av redogörelseårets produktion har uppgivits till 176 015 kronor.

Av *bly* som slutprodukt hava under redogörelseåret vid Sala silververk och Trollhättans Elektrothermiska Aktiebolags elektriska smältverk framställt 3 009 711 kg frisk- och raffinadbly och vid Sala silververk 164 424 kg antimonbly eller tillsammans 3 174 135 kg, och utvisar produktionen i jämförelse med föregående år en ökning av icke mindre än 1 098 358 kg (52 9 %). Även hava vid nämnda smältverk framställt 11 911 kg *blyglete*.

Raffinadkoppar har tillverkats endast vid Hälsingborgs kopparverk. Redogörelseårets produktion har uppgått till 4 422 564 kg, därav 3 610 190 kg av cementkoppar och återstoden, 812 374 kg, av råkoppar (bessemerskoppar). Av *garkoppar* hava vid Hälsingborgs och Falu kopparverk samt Granefors koppar- och mässingsbruk framställt tillsammans 3 644 396 kg och av *cementkoppar* vid Hälsingborgs kopparverk och Granefors bruk 6 261 420 kg mot resp. 2 797 354 och 5 333 959 kg år 1916.

Av *kopparskärsten* hava vid Hälsingborgs kopparverk, Trollhättans Elektrothermiska Aktiebolags smältverk och Falu kopparverk tillverkats 2 100 810 kg.

¹⁾ Magnesiummetall, som för år 1917 redovisas första gången, se sid. 38.

Av malm från Kleva gruva och gammal koncentrationsslagghava vid Ädelfors nickelverk framställes 445 089 kg *nickelkopparskärsten*, hållande 6.78 % nickel och 6.12 % koppar och med ett värde av 247 184 kronor.

Av *zink* som slutprodukt eller finzink, som tillverkas vid Trollhättans Elektrothermiska Aktiebolags elektriska smältverk, hava under redogörelseåret framställes 7 978 822 kg, och utvisar produktionen i jämförelse med föregående år en minskning av 2 018 268 (20.2 %). Vid Ryllshyttans och Rävåla zinkmalmsrostningsverk i Kopparbergs län hava framställes tillsammans 9 727 250 kg *rostat zinkblände* med ett uppgivet värde av 1 018 548 kronor. År 1916 rostades 48 220 804 kg zinkblände.

W. Dan. Bergmans smältverk vid Trollhättan har under året upptagit tillverkning av *magnesiummetall*, och framställes därstädes 7 312 kg magnesiummetall med 99.9 procents magnesiumhalt.

Tillverkningen av *blyerts* vid Västanfors grafitverk har minskats till 122 700 kg med ett värde av 41 670 kronor, mot 194 200 kg 1916.

Vid Dunkehallar i Jönköpings län uppgick produktionen under redogörelseåret av *pulveriserad brunsten* till 154 100 kg mot 153 925 kg föregående år och utvisade alltså en ökning för redogörelseåret med 175 kg (0.1 %).

C) Arbetskraft.

a) Motorer.

I tab. 13 och 14 redovisas de olika slag av motorer, som använts vid bergverken under år 1917, jämte deras uppgivna styrka i effektiva hästkrafter. Ett sammandrag av däri meddelade uppgifter beträffande de motorer (oberäknat 22 motorer för handkraft och 11 kreatursvandringer), som använts för omedelbar drift av maskiner och apparater, lämnas i följande sammanställning:

Olika slag av motorer för omedelbar maskindrif och deras fördelning på olika bergverk.

	Vid gruvor, anriknings- och briketteringsverk		Vid järnverk		Vid andra bergverk		Summa hästkrafter
	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	
Vattenhjul	17	362	115	2 902	1	5	3 269
Vattenturbiner	25	988	422	44 366	3	300	45 654
Ångmaskiner	105	6 594	89	19 714	1	20	26 328
Ångturbiner	1	150	—	—	—	—	150
Olje- och gasmotorer	98	2 935	16	1 033	1	8	3 976
Elektriska motorer	2 078	78 870	4 771	117 310	292	3 202	199 382
Summa	2 324	89 899	5 413	185 325	298	3 535	278 759
I procent	—	32.2	—	66.5	—	1.3	100.0

Enligt vad härav framgår, representera bland de olika slagen av motorer för omedelbar maskindrif de elektriska motorerna med 199 382 hästkrafter

det största kraftbeloppet, 71·5 procent, och har deras krafttillväxt sedan föregående år utgjort ej mindre än 29 834 hästkrafter (17·6 %). Vattenturbinerna utvisa en krafttillväxt av 3 831 hästkrafter (9·2 %) och olje- och gasmotorerna en tillväxt av 522 hästkrafter (15·1 %). Däremot har ångmaskinernas kraftbelopp minskat med 395 hästkrafter (1·5 %). I sin helhet har den för år 1917 för omedelbar drift redovisade drivkraften i jämförelse med föregående år ökat med 33 728 hästkrafter (13·8 %).

Rörande speciellt gruvdriften belyser följande översikt den för omedelbar drift av maskiner och apparater vid densamma i bruk tagna kraften:

Motorer	För omedelbar drift av maskiner och apparater vid gruvbrytningen						För omedelbar drift vid anrikningsverk		För omedelbar drift vid briketteringsverk		Summa	
	För uppfordring och pumpning		För borrarng		För andra ändamål		Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter
	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter						
Vattenhjul	14	327	—	—	3	35	—	—	—	—	17	362
Vattenturbiner	13	360	3	355	2	43	7	230	—	—	25	988
Ångmaskiner	73	2 670	11	1 311	19	2 508	2	105	—	—	105	6 594
Ångturbiner	1	150	—	—	—	—	—	—	—	—	1	150
Olje- och gasmotorer	49	1 189	26	1 111	15	247	8	388	—	—	98	2 935
Elektriska motorer	532	22 218	128	15 784	644	18 488	667	21 498	107	882	2 078	78 870
Summa	682	26 914	168	18 561	683	21 321	684	22 221	107	882	2 324	89 899

Den år 1916 för omedelbar drift vid gruvbrytning, inklusive anrikning och brikettering, redovisade drivkraften representerade 78 702 hästkrafter. I jämförelse därmed har således år 1917 att uppvisa en krafttillväxt av 11 197 hästkrafter (14·2 %). Av denna tillväxt komma ensamt på de elektriska motorernas del 10 663 hästkrafter (95·2 %). 25·7 procent av hela den redovisade drivkraften användes för anrikning och brikettering och återstoden vid gruvbrytningen för uppfordring, pumpning, borrarng och andra ej specificerade ändamål.

Förutom denna för omedelbar drift av maskiner och apparater använda drivkraft hava vid bergverken för generatordrift använts 95 722 hästkrafter, fördelade på följande sätt:

Motorer	Vid gruvor, anriknings- och briketteringsverk		Vid järnverk		Vid andra bergverk		Summa hästkrafter
	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	
Vattenhjul	—	—	3	73	—	—	73
Vattenturbiner	39	5 870	148	57 535	2	282	63 687
Ångmaskiner	13	1 805	8	2 884	4	840	5 529
Ångturbiner	7	10 905	16	8 613	—	—	19 518
Olje- och gasmotorer	7	1 815	5	5 100	—	—	6 915
Summa	66	20 395	180	74 205	6	1 122	95 722

Hela drivkraftens fördelning på olika län framgår av följande sammandrag:

L ä n	Vattenhjul	Vatten- turbiner	Ångmaskiner	Ångturbiner	Olje- och gas- motorer	Summa	Elektriska motorer
Stockholms län	—	39	855	525	238	1 657	1 701
Uppsala län	799	2 270	840	388	80	4 377	4 383
Södermanlands län	30	1 915	121	550	4 705	7 321	7 264
Östergötlands län	117	3 903	648	50	373	5 091	2 401
Jönköpings län	37	40	220	10	346	653	312
Kronobergs län	20	—	—	—	—	20	65
Kalmar län	—	—	10	—	4	14	—
Blekinge län	—	1 593	500	—	—	2 093	1 352
Kristianstads län	—	—	390	—	—	390	779
Malmöhus län	5	—	2 255	130	—	2 390	2 941
Hallands län	—	—	—	—	—	—	120
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	12	12	—
Älvsborgs län	—	2 900	530	—	135	3 565	6 010
Skaraborgs län	80	—	25	—	108	213	128
Värmlands län	636	18 824	439	—	130	20 029	12 049
Örebro län	643	12 931	1 303	315	509	15 701	27 646
Västmanlands län	409	13 720	2 741	2 450	800	20 120	28 511
Kopparbergs län	326	42 669	15 651	1 050	2 669	62 365	56 683
Gävleborgs län	195	8 537	3 632	5 700	618	18 682	28 345
Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	539
Västerbottens län	45	—	—	—	—	45	—
Norrbottnens län	—	—	1 697	8 500	164	10 361	18 153
Summa	3 342	109 341	31 857	19 668	10 891	175 099	199 382

Såsom synes, kommer på Kopparbergs län, jämfört med övriga län, det vida största kraftbeloppet.

Användningen av drivkraft vid bergverken under de senaste åren framgår av följande sammandrag, avseende åren 1913—1917:

Drivkraften i hästkrafter samt dess fördelning och användning åren 1913—1917.

	För omedelbar drift av maskiner					För drivande av elektriska generatorer				
	1913	1914	1915	1916	1917	1913	1914	1915	1916	1917
Vattenhjul	5 476	4 666	3 932	3 312	3 269	—	—	—	30	73
Vattenturbiner	46 500	46 280	41 815	41 823	45 654	39 112	70 729	80 455	80 540	63 687
Ångmaskiner	29 106	28 539	26 985	26 723	26 328	5 490	6 960	6 210	5 262	5 529
Ångturbiner	45	181	166	171	150	13 054	13 299	18 757	17 678	19 518
Olje- och gasmotorer	1 763	2 197	2 682	3 454	3 976	1 975	2 253	2 305	3 530	6 915
Elektriska motorer	99 210	118 798	137 769	169 548	199 382	—	—	—	—	—
Summa	182 100	200 661	213 349	245 031	278 759	59 631	93 241	107 727	107 040	95 722

b) **Förvaltningspersonal.**

Den vid bergverken under redogörelseåret använda förvaltningspersonalen, de arbetsgivare, som själva i egen person leda ett företag, däri dock ej inräknade, redovisas i tab. 15, och utgör följande översikt en sammanställning av uppgifterna i samma tabell.

Vid bergverken använd förvaltningspersonal år 1917.

	Föreståndare (förvaltare, verkställande direktör, disponent etc.)	Teknisk förvaltnings- personal, före- ståndaren oräknad		Kontors- personal		Lager- bokbällare, butiksbiträden m. m.		Summa
		Män	Män	Kvin- nor	Män	Kvin- nor	Män	
Vid järngruvor (inkl. anrik- nings- o. briketteringsverk)	69	130	3	156	11	16	—	385
» andra malmgruvor (inkl. anrikningsverk)	33	47	—	55	3	3	—	141
» stenkolsgruvor	6	38	—	40	3	1	—	88
» fältspats- och kvartsbrott	10	1	—	1	2	1	—	15
» järnverk	128	616	1	964	54	60	6	1 829
» andra bergverk	6	24	—	28	2	2	—	62
Summa	252	856	4	1 244	75	83	6	2 520

Den redovisade förvaltningspersonalen utgjorde sålunda 2 520 personer. Härtill komma 9 resande i firmors tjänst. Den år 1916 vid bergverken använda förvaltningspersonalen uppgick till 2 266 personer. Av redogörelse-årets förvaltningspersonal utgjordes 85 av kvinnor. Förvaltningspersonalen vid järnverken uppgick till 1 829 personer och utgjorde alltså ej mindre än 72,6 % av hela den vid bergverken använda förvaltningspersonalen.

c) **Arbetare.**

Enligt tab. 16 uppgick antalet vid bergverken år 1917 sysselsatta arbetare till 49 455 mot 48 166 år 1916. I likhet med föregående år äro bland de från järnverken redovisade arbetarne ej inräknade vid verken sysselsatta kuskar, chaufförer, drängar, lagerarbetare, packkarlar och lastare, 1 774 personer, med deras dagsverken, enligt redovisning 504 641. Av arbetarne voro 4 764 under 18 år. I antalet ingå 393 kvinnor, däraf 82 under 18 år. Arbetarne fördelade sig på de särskilda bergverken sålunda:

	Antal	Procent
Vid gruvor, anrikning och brikettering	17 743	35,9
» järnverk	30 535	61,7
» andra bergverk	1 177	2,4
Summa arbetare	49 455	100,0
däraf under 18 år	4 764	9,6

En fördelning av de arbetare, som under redogörelseåret varit sysselsatta vid gruvorna, anriknings- och briketteringsverken, meddelas i följande sammanställning:

	Antal	Procent
Vid järnmalmabrytning	11 061	62·4
» järnmalmansanrikning	1 142	6·5
» annan malmabrytning	1 919	10·8
» annan malmanrikning	395	2·2
» brikettering	428	2·4
» stenkolsbrytning	2 527	14·2
» fältspats- och kvartsbrytning	271	1·5
	Summa 17 743	100·0

Arbetspersonalen vid gruvorna, personalen vid anriknings- och briketteringsverken häri ej inberäknad, fördelade sig på arbete under jord och i dagen sålunda:

	Under jord		I dagen		Summa arbetare	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Vid järnmalmabrytning	3 879	35·1	7 182	64·9	11 061	100·0
» annan malmabrytning	785	40·9	1 134	59·1	1 919	100·0
» stenkolsbrytning	1 749	69·2	778	30·8	2 527	100·0
» fältspats- och kvartsbrytning	25	9·2	246	90·8	271	100·0
	Summa 6 438	40·8	9 340	59·2	15 778	100·0

Av de vid järnmalmabrytning med arbete i dagen sysselsatta arbetarne utförde 1 196 (16·7 %) och av de vid annan malmabrytning sysselsatta 150 (13·2 %) sitt arbete vid dagbrott.

Enligt länssammandraget i tab. 17 hava beträffande gruvor, anriknings- och briketteringsverk Kopparbergs, Örebro och Norrbottens län redovisat de flesta arbetarne, resp. 5 024, 3 201 och 2 797 arbetare eller 28·3, 18·0 och 15·8 % av de vid sådana verk sysselsatta arbetarne, och beträffande övriga bergverk Kopparbergs, Gävleborgs och Örebro län, som redovisat resp. 5 613, 5 003 och 4 824 arbetare, eller 17·7, 15·8 och 15·2 % av de vid samma bergverk sysselsatta arbetarne. I fråga om samtliga bergverk redovisade Kopparbergs, Örebro och Västmanlands län de högsta siffrorna, resp. 10 637, 8 025 och 5 257 arbetare eller resp. 21·5, 16·2 och 10·6 % av alla vid bergverken sysselsatta arbetare.

Antalet för samtliga bergverk redovisade dagsverken utgjorde 13 363 700 eller i medeltal per arbetare 270 dagsverken. I samma dagsverken äro ej inräknade ovannämnda 504 641 dagsverken för redovisade 1 774 kuskar, chaufförer, drängar, lagerarbetare, packkarlar och lastare.

D) Fyndigheters förvärvande och försvar.

a) Koncessioner.

Genom lag den 7 maj 1917 hava gjorts vissa ändringar i och tillägg till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkolsfyndigheter, varjämte till lagen fogats ett nytt, sjätte, kapitel om saltfyndigheter. Med anledning av sistnämnda tillägg har förordnats, att lagens överskrift skall lyda: lag angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter.

Under redogörelseåret har icke meddelats någon koncession att i enlighet med nämnda lag eftersöka och bearbeta stenkols- eller saltfyndigheter.

b) **Mutsedlar.**

Inmutningsverksamheten har under året varit enastående livlig och antalet utfärdade mutsedlar det största under femårsperioden 1913—1917. Enligt tab. 18 ökades nämligen antalet utfärdade mutsedlar från 2 605 år 1916 till 3 161 eller med 21·3 %. Av mutsedlarna gällde icke mindre än 1 042 (33·0 %) nyupptäckta fyndigheter och 2 119 (67·0 %) förut inmutade fyndigheter mot resp. 691 (26·5 %) och 1 914 (73·5 %) år 1916. I fråga om de olika slagen av malmanledning har, som vanligen varit förhållandet, största antalet mutsedlar utfärdats å järn- och kopparmalm, men har även inmutningsverksamheten varit synnerligen livlig beträffande de värdefulla mangan- och molybdenmalmen samt svavelkis, vilket framgår av den betydande stegringen av antalet för dem utfärdade mutsedlar. Ifrågavarande stegring belyses närmare av följande sammanställning, som redogör för förändringarna å hithörande område sedan år 1913.

Antal utfärdade mutsedlar åren 1913—1917.

	1913	1914	1915	1916	1917
Järnmalm	1 361	1 038	1 325	1 444	1 547
Guldmalm	19	—	3	5	—
Silver- och blymalm.....	70	136	102	211	140
Kopparmalm	408	307	430	392	575
Manganmalm	16	18	65	77	246
Krommalm	—	3	—	8	5
Koboltmalm	11	—	24	7	15
Nickelmalm	6	20	77	26	28
Zinkmalm	100	128	90	126	73
Molybdenmalm	—	10	10	12	88
Vismutmalm	—	—	3	—	1
Arsenikmalm	—	1	1	1	—
Svavelkis	21	5	38	222	305
Magnetkis	6	18	6	16	36
Grafit	5	8	27	55	101
Apatit	—	—	1	—	—
Platinamalm	—	—	1	—	—
Tennmalm	—	—	—	2	—
Antimonmalm	—	—	1	1	1
Summa	2 023	1 692	2 204	2 605	3 161

Beträffande inmutningsverksamheten hava under året utfärdats en del bestämmelser. Genom lag den 27 mars 1917 har sålunda stadgats, att inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län under tiden intill den 1 oktober 1918 endast för kronans räkning inmutning må ske å kronojord, som ej under ständig besittningsrätt innehaves eller är till boställe anslagen. Denna lag trädde i kraft den 1 oktober 1917.

Genom kungl. kungörelse den 19 juni 1917 har vidare förlängd giltighet intill den 1 juli 1918 givits åt kungörelsen den 20 oktober 1899 om begagnande av kronans jordägarandel i gruva med däri genom kungörelsen den 8 juni 1900 gjorda ändringar.

Angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord medgav 1917 års riksdag, att för de fall, be-

träffande vilka icke i annan ordning särskilda bestämmelser med riksdagens medverkan träffats, för tiden intill den 1 juli 1918 enahanda medgivande lämnades Kungl. Maj:t, som stadgats i fråga om tiden intill den 1 juli 1917 och som meddelats genom Kungl. Maj:ts nådiga skrivelse till kommerskollegium och domänstyrelsen den 19 maj 1916 (se Kungl. Maj:ts nådiga skrivelse till kommerskollegium och domänstyrelsen den 19 juni 1917, Sv. Förf.-saml.; jfr kommerskollegii berättelse om bergshantering för år 1916, sid. 43).

c) **Tilldelade utmål.**

Enligt 21 § i gruvstadgan skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten är blottad och prov å malmen erhållits, ett visst utmål anvisas, innefattande det utrymme på marken, varinom gruvägaren sedermera har rätt att med andras uteslutande bedriva arbetet. Jämlikt denna bestämmelse hava år 1917 anvisats 238 utmål mot 228 föregående år. Som vanligt avsågo de allra flesta utmålen eller 56:3 procent järnmalm. Av de olika länen kom Örebro län i främsta rummet med 63 och därefter Kopparbergs län med 49 tilldelade utmål.

Siffrorna för under senaste fem åren tilldelade utmål hava varit:

År 1913	122 utmål	
» 1914	122	»
» 1915	102	»
» 1916	228	»
» 1917	238	»

d) **Arbetsskyldighetens fullgörande.**

För bevarande av rätten till ett utmål måste inom detsamma utföras en viss kvantitet arbete varje år eller under vissa omständigheter flera års arbetskvantitet på ett år, s. k. försvarsarbete, bergsöverstyrelsen dock obetaget att meddela gruvägare, som innehar flera intill varandra gränsande utmål, tillstånd att, så länge de av honom fortfarande innehavas, få under ett eller flera år genom arbete inom något eller några av utmålen fullgöra arbetsskyldigheten för dem alla. Har arbetsskyldigheten fullgjorts för tre år och utmål blivit gruvan tilldelat, kan gruvägaren i stället för försvarsarbete betala en årlig avgift av 50 kronor.

Såsom tab. 20 närmare angiver, har rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden år 1917 bevarats i 4 230 utmål och i 16 enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områden. Arbetsskyldigheten hade för dessa utmål och koncessionerade områden fullgjorts sålunda:

	Utmål och koncessionerade områden	
	Antal	Procent
Under vilostånd	1 430	33·7
Med arbetsskyldigheten fullgjord genom arbete under föregående år ...	169	4·0
d:o genom arbete under året <i>med</i> malm-(stenkols-)fångst	493	11·6
d:o d:o <i>utan</i> malm-(stenkols-)fångst	410	9·7
d:o d:o inom angränsande utmål (område)	1 033	24·3
d:o genom erläggande av avgift	711	16·7
	Summa	4 246
		100·0

Två utmål äro sönade under året. Beträffande 23 utmål saknas uppgift. Med hänsyn till fördelningen på olika slag av gruvor tillhörde 2 944 (69.4 %) av förestående utmål och koncessionerade områden järngruvor, 940 (22.1 %) andra gruvor och 362 (8.5 %) stenkolsgruvor. Följande siffror belysa hithörande förhållanden under de fem senaste åren:

Utmål och koncessionerade områden:	1913	1914	1915	1916	1917
under vilostånd	1 390	1 182	1 306	1 274	1 430
med arbetsskyldigheten fullgjord genom arbete under föregående år	131	136	164	147	169
d:o under året genom arbete <i>med</i> malm-(stenkols-)fångst..	390	404	431	442	493
d:o d:o <i>utan</i> malm-(stenkols-)fångst	295	368	332	464	410
d:o d:o inom angränsande utmål (område)	864	928	968	996	1 033
d:o genom erläggande av avgift	551	709	643	716	711
Summa	3 621	3 727	3 844	4 039	4 246

e) Beviljade vilostånd.

I tab. 21 meddelas uppgifter angående antalet utmål, för vilka vilostånd eller förlängning därav beviljats att träda i kraft vid redogörelseårets utgång eller från och med den 1 januari 1918. Enligt tabellen uppgick antalet till 381. För 285 utmål (75.4 %) beviljades jämlikt 44 § i gällande gruvstadga vilostånd av bergmästarne, medan för de övriga 96 (24.6 %) förlängt vilostånd beviljades av bergsöverstyrelsen. De flesta av bergmästarne beviljade vilostånden eller 226 (79.3 %) avsågo utmål å järnmalm.

Antalet utmål och koncessionerade områden, som vid utgången av de fem senaste åren beviljats vilostånd eller förlängning därav, framgår av följande sammanställning:

År	Beviljade vilostånd	Beviljad förlängning av vilostånd	Summa utmål
1913	204	272	476
1914	221	81	302
1915	232	50	282
1916	428	40	468
1917	285	96	381

E) Bergverkens fördelning efter arbetsgivare.

I tab. 22, varur efterföljande översikt är hämtad, lämnas en sammanställning av bergverken, länsvis fördelade efter de olika kategorier av arbetsgivare — ensam person, aktiebolag och annat bolag — som år 1917 bedrivit gruv- eller annan bergverksrörelse. Varje verk har därvid endast upptagits en gång, medan i övriga tabeller ett och samma verk på grund av sina särskilda tillverkningar stundom ingår bland uppgifterna till tvänne eller flera särskilda tabeller. Under rubriken »ensam person» hava förts sterbhus och under rubriken »annat bolag» dels intressentskap, dels sådana föreningar av antingen aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte enkla bolag eller ensamma personer, som icke för det ifrågavarande verkets drift bildat särskilt aktiebolag.

	Bergverk, vid vilka rörelsen bedrivits av						Summa	
	ensam person		aktiebolag		annat bolag			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Gruvor samt fältspats- och kvartsbrott	57	11·0	355	68·1	109	20·9	521	100·0
Järnverk	14	10·0	119	85·0	7	5·0	140	100·0
Andra bergverk	2	18·2	9	81·8	—	—	11	100·0
Samtliga bergverk år 1917	73	10·9	483	71·9	116	17·2	672	100·0
” ” ” 1916	71	11·9	403	67·4	124	20·7	598	100·0

Enligt förestående tabell har under redogörelseåret antalet bergverk, vid vilka rörelsen bedrivs av aktiebolag, ökat med 19·9 procent, varemot antalet bergverk, som drivas av annat bolag än aktiebolag, minskats med 6·5 procent.

F) Den för bevillning uppskattade inkomsten av bergverksrörelsen.

Bergverkens år 1917 för bevillning uppskattade inkomst av bergverksrörelsen, grundad på resultatet av föregående års rörelse, uppgick enligt tab. 23 till 92 625 568 kronor, ett belopp, som hittills ej blivit uppnått, mot 50 358 615 kronor år 1916. Ökningen utgjorde ej mindre än 42 266 953 kronor (83·9 %).

En fördelning på de olika bergverken av det taxerade beloppet med angivande av beloppets ökning eller minskning sedan föregående år, meddelas i följande sammanställning.

	Kronor år 1916	Kronor år 1917	Ökning (+) eller minskning (—) år 1917	
			Kronor	Procent
Järngruvor	18 789 881	22 726 919	+ 3 937 038	21·0
Stenkolsgruvor	1 472 310	2 187 060	+ 714 750	48·6
Andra gruvor samt fältspats- och kvartsbrott	2 234 833	5 198 836	+ 2 964 003	132·7
Järnverk	23 863 300	58 729 056	+ 34 865 756	146·1
Andra bergverk	3 998 291	3 783 697	— 214 594	5·4
Summa	50 358 615	92 625 568	+ 42 266 953	83·9

Enligt ovanstående tablå har endast för andra bergverk den bevillnings-taxerade inkomsten minskats, med ett belopp av 214 594 kronor (5·4 %). Järngruvorna uppvisa den relativt minsta ökningen, 21·0 procent. Bevillnings-taxerade inkomsten för stenkolsgruvor har däremot tillväxt med 714 750 kronor (48·6 %) och för andra gruvor samt fältspats- och kvartsbrott med 2 964 003 kronor (132·7 %). Det högsta beloppet uppnådde järnverken, vilkas för bevillning taxerade inkomst, inberäknat inkomsten av manufakturering, har ökat från 23 863 300 kronor till 58 729 056 kronor eller med ej mindre än 34 865 756 kronor (146·1 %).

Résumé.

Les chiffres de production de la sidérurgie en 1917, en comparaison avec ceux de l'année précédente, font en général voir une diminution considérable, dûe aux difficultés causées par la guerre, surtout au manque de certaines matières premières nécessaires. Seule ou presque seule, la production de la fonte a échappé à ce résultat, faisant voir une très-forte augmentation. Or, si la diminution générale n'est pas devenue plus grande, ça s'explique en partie et par la demande croissante pour les articles de fer du pays, provoquée par le décroissement de l'importation de fer de provenance étrangère, et par le fait que l'on a pu maintenir l'exportation à un degré considérable. Du reste, cette diminution de la production a été contrebalancée par l'élevation des prix de tous les produits fabriqués, de sorte que, en somme et malgré les frais d'exploitation augmentés, le résultat économique de cette industrie peut être considéré bon.

La production de *minerai de fer des mines*, qui présente une diminution de 769 126 tonnes (11·0 %), se répartit de la manière suivante:

	Tonnes	Valeur en francs
Minerai de première qualité	4 811 294	} 85 442 577
Minerai d'autres qualités	304 434	
Schlich	1 101 444	31 308 140
	<hr/>	
	Total 6 217 172	116 750 717

Des *briquettes* ont été fabriquées dans 20 établissements, contre 19 en 1916. La production de briquettes ne s'élevait qu'à 325 370 tonnes, contre 336 685 tonnes en 1916. De plus 72 271 tonnes de briquettes ont été produites dans un établissement de *purple ore* (oxyde de fer) contre 51 673 tonnes en 1916.

La production de *fonte* qui a été entre les branches différentes de l'industrie du fer celle qui a été le moins affectée par le manque de matières premières, a atteint des chiffres plus grands que jamais, 828 969 tonnes contre 732 734 tonnes 1916, ce qui veut dire, par rapport à l'année 1916, une augmentation de 96 235 tonnes (13·1 %).

La production de *ferro-alliages* a pris un grand essor pendant la guerre. Elle s'élevait à 27 931 tonnes dont 19 240 tonnes de fer siliceux. Cette industrie est principalement concentrée à Trollhättan. Pendant l'année en question est entrée en activité la fournerie de Porjus, sur laquelle on met de grandes espérances.

La production d'*éponge de fer* à Höganas, en Scanie, a été, en 1917, de 9 979 tonnes, contre 10 397 tonnes en 1916.

La production du *fer et de lingots soumis à l'affinage au bas foyer* fait voir les chiffres suivants, tous diminués:

	Tonnes	Augmentation (+) ou diminution (-) par rapport à 1916 %
Massiaux et fer ébauché.....	114 429	— 4·0
Lingots	581 000	— 5·4
dont Bessemer	77 854	+ 2·4
» Martin	491 257	— 7·1
» acier fondu au creuset	1 225	— 55·3
» de fusion électrique	10 664	+ 60·4

Le nombre de fourneaux pour la production d'acier électrique a été de 25 contre 17 en 1916.

Les chiffres concernant les produits principaux *de fer et d'acier en barres et d'autres ouvrages* font voir, pour l'année 1917 en comparaison avec 1916, les différences qui résultent du tableau suivant:

	Tonnes	Différence par rapport à 1916
Fer et acier en barres (battu, gros et medium et déchets de fer)	190 122	— 28 906
Billetes et blooms	253 546	+ 1 346
Ébauches de tubes, creuses	18 334	— 3 746
» » » pleines	17 292	— 8 775
Autre fer ébauché pour manufacture	50 680	+ 321
Fer d'angle, à T etc. et autre fer façonné (gros et medium)	28 181	+ 5 006
Bandages de roue (tires).....	5 200	— 1 035
Autre fer gros (rails, essieux etc.).....	5 866	+ 478
Autre fer medium	10 947	+ 2 812
Fer feuillard, carillon et autre fer fin	81 640	— 1 444
Fil laminé en boucles	76 114	+ 6 622
Strips	10 695	— 2 760
Tôles fortes et medium	28 238	— 1 066
Tôles minces	30 195	+ 836

L'exportation du fer a eu à lutter contre de grandes difficultés à cause de la guerre. Par contre les ateliers mécaniques ont consommé en plus grandes quantités le fer de qualité suédois coûteux, puisque l'importation de fer étranger meilleur marché a diminué.

Pour l'extraction *d'autres minerais* que de fer on a entrepris en 1917 un travail intense dans de nouvelles mines ainsi que dans des mines déjà exploitées.

Le tableau suivant fait voir les quantités et les valeurs de la production des minerais autres que de fer, production qui en tout a augmenté d'un quart en comparaison avec celle de 1916.

	Tonnes	Valeur en francs
Minerai d'argent et de plomb	3 709	2 443 001
» de molybdène	137	844 515
» » cuivre	13 579	2 183 251
» » manganèse	19 873	1 523 796

	Tonnes	Valeur en francs
Minerai de zinc	51 312	3 822 661
» » nickel	4 991	185 997
» » graphite	4	167
» » pyrite	142 366	9 315 203

Les ressources de la Suède en *houille* sont limitées à quelques gisements en Scanie et ne suffisent qu'à couvrir une partie minime de la quantité dont le pays a besoin.

La production, en 1917, se présentait de la manière suivante:

	Tonnes	Valeur en francs
Houille.....	442 633	13 197 108
Argile réfractaire	123 910	310 091
Argile de klinker	44 046	160 720

Par rapport à l'année 1916 la production de houille accuse une augmentation de 6·7 %.

Les quantités de *métaux autres que le fer*, produites en Suède pendant l'année 1917, ont été:

Or.....	11·050 kg	
Argent	1 783·8	»
Plomb	3 174 135	»
Cuivre	4 422 564	»
Zinc.....	7 978 822	»
Magnésium	7 312	»

La production de zinc par la méthode électrique à Trollhättan a diminué en 1917 à 7 978 822 kg, contre 9 997 090 kg en 1916.

En dehors des minéraux et des métaux déjà nommés, l'exploitation minière, en 1917, comprend les produits suivants:

Feldspath	18 533 tonnes
Quartz	57 287 »
Graphite	123 »
Pyrolusite en poudre	154 »

La production de feldspath, qui généralement et en grande partie est exportée, s'est élevée en 1917 à 18 533 tonnes, contre 12 724 tonnes en 1916.

La production de quartz, 57 287 tonnes, a augmenté depuis l'année précédente de 3·9 %.

Le nombre d'ouvriers se répartit de la manière suivante:

Mines, établissements d'enrichissement et de briquettes.....	17 743
Usines à fer	30 535
Autres usines	1 177
	Total 49 455

Le nombre des moteurs directement employés pour les machines et les appareils, en 1917, se répartit ainsi qu'il suit¹⁾:

¹⁾ Ne sont pas compris 33 manèges à colliers et autres moteurs sans puissance déclarée.

	Dans les mines, les établissements d'enrichissement et de briquettes		Dans les usines à fer		Dans les autres usines		Total de chevaux
	Nombre	Chevaux	Nombre	Chevaux	Nombre	Chevaux	
Roues hydrauliques	17	362	115	2 902	1	5	3 269
Turbines hydrauliques	25	988	422	44 366	3	300	45 654
Machines à vapeur	105	6 594	89	19 714	1	20	26 328
Turbines à vapeur	1	150	—	—	—	—	150
Moteurs à huile et à gaz	98	2 935	16	1 033	1	8	3 976
Moteurs électriques	2 078	78 870	4 771	117 310	292	3 202	199 382
Total	2 324	89 899	5 413	185 325	298	3 535	278 759

Les lois qui règlent actuellement l'exploitation des mines en Suède sont:

1) le code des mines du 16 mai 1884 (avec les modifications apportées par les lois du 20 octobre 1899, du 5 juillet 1901, du 12 août 1910 et du 30 mai 1916) aux termes duquel chaque citoyen suédois est autorisé à réclamer les gisements qui contiennent *a*) les minerais des métaux suivants: or, argent, platine, mercure, plomb, cuivre, fer (à l'exception des minerais de lac et de marais), manganèse, chrome, cobalt, nickel, zinc, étain, titane, molybdène, wolfram, bismuth, antimoine et arsénic, ainsi que *b*) pyrite de fer, pyrite magnétique, graphite, apatite et magnésite, les deux derniers minerais cependant seulement s'ils se trouvent sur des terres du domaine public; toutefois, en vertu de la loi du 27 mars 1917 aucune réclamation de gisements situés dans des terres du domaine public ne peut avoir lieu dans les gouvernements de Norrbotten, de Västerbotten et de Jämtland, sinon pour le compte de l'État.

2) la loi sur la recherche et l'exploitation des houilles et du sel, du 28 mai 1886 (avec la modification apportée par la loi du 7 mai 1917), selon laquelle l'exploitation des mines de houille et de sel est soumise à une concession du Gouvernement.

Le nombre *des permis d'exploitation des mines*, accordés pendant l'année 1917, a augmenté de 2 605, en 1916, à 3 161, en 1917, ou de 21,3 %. De ce nombre la plus grande partie, ou 1 547, regarde le minerai de fer.

En répartissant les mines et les usines selon les différentes catégories des entrepreneurs (y compris les preneurs à bail) on obtient les résultats suivants:

	Appartenant à:			Nombre total
	Propriétaires seuls	Sociétés anonymes	Autres sociétés	
Nombre des mines et des carrières de feldspath	57	355	109	521
» » usines à fer	14	119	7	140
» » autres usines	2	9	—	11
Totaux	73	483	116	672

Les *revenus nets* de l'industrie minière, d'après le recensement officiel en 1917 (se rapportant à l'exploitation de 1916), s'élevait à 128 749 540 francs.

1 couronne = 1,39 franc.

TABELLER.

Tab. 1. Uppfordringen ur

I tabellen använda

Malmens karaktär: t = torrsten; e = engående malm; k = kalkig eller blandmalm; b = blod-
es = engående svartmalm; ks = kalkig svartmalm; o. s. v.

Brytningsmetod: D = dagbrott; I = igensättningsbrytning; M = magasinsbrytning; P = pall-

1	2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, var- under gruvan arbetats
Stockholms län.					
<i>Valö socken:</i>					
1 Vigelsbofältet (Vigelsbogruvan).....	1	s	M	1	52
2 Gamla Rörbergsgruvan	1	s	M	1	52
<i>Häverö socken:</i>					
3 Herrängsfältet { Eknäsgruvan	1	s	D	3	52
{ Lappgruvan	1	s	DP	2	20
{ Äldre varp	—	s	—	—	—
<i>Huddinge socken:</i>					
4 Nybrogruvan.....	1	s	D	1	10
<i>Överjärna socken:</i>					
5 Järnafältet { Stora Vattugruvan (ej utmålslagd)	1	s	D	1	2
{ Storgruvan " "	1	s	D	1	2
6 Summa för Stockholms län	7	—	—	10	—
Uppsala län.					
<i>Lena socken:</i>					
7 Salstafältet (Salstagrivan), äldre varp	1	st	—	—	—
8 Ångsgruvan	1	st	U	1	28
9 Rudtorpsfältet (Farmorsgruvan)	1	es	P	1	26
10 Brunna Norrgruva (Nygruvan).....	1	s	M	} 1	50
11 Brunna gruva { Västergruvan	1	s	M		
{ Bergslaget	1	s	M		
{ Kronorten	1	s	M		
12 Norra Skärtoftgruvan	1	es	P	1	5
13 Strömhagsfältet (Strömhagsgruvan n:o 2).....	1	st	P	1	48

1) Härur hava genom krossning och grovseparering erhållits 42 670 ton anrikningsgods. — 2) Genom

järngruvorna år 1917.

beteckningar:

stensmalm; s = svartmalm; bt = blodstensmalm, som är torrsten; st = svartmalm, som är torrsten;

brytning i öppna rum; R = rasbrytning; T = takbrytning utan igensättning; U = undersökningsarbete.

7		8		9		10		11		12		13		14		15	
Brutet berg och malm tillsammans				Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm				Värde å denna direkt användbara malm		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av				Erhållen för anrikning lämplig produkt			
Under jord		I dagbrott		Prima		Andra kvaliteter				järn		fosfor		svavel			
T o n								Kronor		%				Ton			
10 045		—		789		—		15 780		60		0'005		0'02		8 545	
19 070		—		1 400		—		28 000		61		0'003		0'08		14 596	
8 426		63 168		—		—		—		—		—		—		1) { 49 182 } 7 786 } 3 274 }	
7 560		1 420		—		—		—		—		—		—			
—		—		—		—		—		—		—		—			
—		300		200		—		4 000		56		0'3		0'5		—	
—		35		—		—		—		—		—		—		10)	
—		30		—		—		—		—		—		—		10)	
45 101		64 953		2 389		—		47 780		—		—		—		83 403	
—		—		2) 4 578		—		41 199		46'5		0'006		0'3		—	
1 250		—		160		103		1 400		48		0'006		0'028		—	
1 519		—		230		58		4 621		64'8		0'004		0'008		26	
1 982		—		746		31		35 402		54		0'01		0'02		888	
1 510		—		407		111				48		0'01		0'04		675	
4 334		—		1 140		92				54		0'028		0'03		1 564	
64		—		—		—		—		—		—		—		—	
105		—		25		23		576		47'4		0'009		0'07		22	
25 255		—		2 919		—		20 436		50		0'006		0'87		3) 18 126	

magnetisk sovring. — 3) Ur äldre varp.

	1	2	3	4	5	6	
	Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings-skakt, stollar m. m.	Antal veckor, var- under gruvan arbetats	
<i>Alunda socken:</i>							
1	Ramhällsfältet	Maskingruvan	1	ks	P	1	10
		Karl Olsgruvan	1	ks	P		
		Hargsgruvan, äldre varp	1	ks	—	—	
		Gamla Ramhällsgruvan	1	ks	P	1	
		Svensarvsgruvan (ej utmålslagd), äldre varp	1	ks	—	—	—
<i>Dannemora och Filns socknar:</i>							
2	Dannemora gruvors odalutmål	Sjöbagsgruvan	1	s	R	1	52
		Fischer-Rochetsgruvan	1	s	P		
		Kungsgruvan	1	s	T	1	18
		Sveagruvan	1	s	M		
		Mellanfältet	1	s	MR	1	52
		Diamantgruvan	1	s	M		
		Källarskärpningen	1	s	T	1	5
		Södra fältet	1	s	M		
Konstängsgruvan	1	s	R	1	52		
<i>Österlövsta socken:</i>							
3	Håkansboda Järnberget	1	s	P	1	30	
4	Summa för Uppsala län	24	—	—	14	—	
Södermanlands län.							
<i>Svärta socken:</i>							
5	Vretafältet (Mellangruvan), äldre varp	1	st	—	—	—	
<i>Floda socken:</i>							
6	Stavsfältet	Gamla Stavsgruvan	2	bs	D	2	52
		Mellangruvan					
		Stavsgruvan n:o 1 (ej utmålslagd), äldre varp	1	s	—	—	—
<i>Sköldinge socken:</i>							
7	Kantorpsfältet (Östra, Västra och Nya Kantorpsgruvorna)	3	bs	P	1	52	
8	Ramstafältet (Oskars- och Östra Oskarsgruvorna)	2	s	I	1	52	
9	Elvestafältet (Uranusgruvan)	1	bst	U	1	52	
<i>Gåsinge socken:</i>							
10	Skottvångsgruvan	1	st	P	1	46	
11	Summa för Södermanlands län	11	—	—	6	—	

¹⁾ Därav ur äldre varp 234 ton primamalm och 1 074 ton malm av andra kvaliteter. — ²⁾ Av de 5 481 ton primamalm och 16 ton malm av andra kvaliteter. — ³⁾ Därav ur äldre varp 1 307 ton. — ⁴⁾ Därav

7		8	9		10	11	12	13	14	15		
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovrad malm				Värde & denna direkt användbara malm	Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt		
Under jord	I dagbrott	Prima	Andra kvaliteter		järn		fosfor	svavel				
T o n					Kronor	%			Ton			
724	—	1) { 255 4 138 — 169	49	581	4 500	} 50	0·011	0·035	—	1		
9 685	—		1 074	714	70 600						15 000	13 200
—	—		—	79	950						—	—
1 865	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
17 687	—	2) { 6 145 3 739 505 11 974 1 548 12 391 4 614 51 141 6 273 2 783	1 854	213	127 928	} 51·8 47·8 52·4 52·4 54·8 50·4 51·2 53 58·8 55·8 49	0·0035 0·004 0·003 0·003 0·002 0·003 0·003 0·0035 0·002 0·003 0·0035	0·12 0·15 0·051 0·051 0·036 0·05 0·037 0·12 0·042 0·13 0·042	3 223 245 45 1 405 7 421 1 099 — 4 447 —	2		
7 326	—		2	—	67 560						10 220	242 400
949	—		487	219	312 884						242 400	312 884
19 905	—		—	—	92 280						—	92 280
23 998	—		—	—	1 051						—	1 051
6 650	—		—	—	131 864						—	131 864
833	—		—	728	44 528						—	44 528
19 870	—		—	—	—						—	—
5 457	—		—	—	—						—	—
2 380	—		—	—	—						—	—
153 343	—	64 931	6 449	1 238 599	—	—	—	39 186	4			
—	—	400	—	5 600	51	0·015	0·04	—	5			
—	2 062	361	—	5 415	52	0·035	0·015	3) 3 008	6			
—	—	—	2 137	22 430	—	—	—	—				
70 595	—	33 212	—	498 180	58·15	0·029	0·005	4) 42 807	7			
4 758	—	2 529	—	37 935	56·67	0·004	0·014	703	8			
730	—	669	—	11 840	51·5	0·029	0·19	—	9			
8 145	—	4 571	293	68 565	50·12	0·027	0·033	—	10			
84 228	2 062	41 742	2 430	649 965	—	—	—	46 518	11			

redovisade malmkvantiteterna hava 86 ton primamalm erhållits ur äldre varp samt genom magnetisk sovring ur äldre varp 7 250 ton.

	1	2	3	4	5	6			
	Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppförings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, var- under gruvan arbetats			
Östergötlands län.									
<i>Skällviks socken:</i>									
1	Nartorps järngruva	1	es	MP	1	52			
<i>Hällestads socken:</i>									
2	Hollers- och Sandgruvorna	2	s	D	—	1			
3	Summa för Östergötlands län	3	—	—	1	—			
Jönköpings län.									
<i>Månsarps socken:</i>									
4	Smålands Tabergs gruvfält (Södra gruvan)	1	s	D	—	1			
5	Summa för Jönköpings län	1	—	—	—	—			
Kalmar län.									
<i>Loftahammars socken:</i>									
6	Grönsö Södra och Norra gruvor	2	s	D	—	1			
7	Summa för Kalmar län	2	—	—	—	—			
Värmlands län.									
<i>Färnebo socken:</i>									
8	Persbergs odalfält {	Skärstöttegruvan	1	es	M	1	52		
		Storgruvan	1	es	P			44	
		Alabamagruvan	1	es	R				44
		Magneten	1	es	P				
9	Långbansfältet {	Stor- och Kollegiigruvorna	2	bs	PT	2	52		
		Gustavsgruvan	1	bs	PT			1	
10	Getö Stora silvergruva	1	es	P	—	52			
<i>Nordmarks socken:</i>									
11	Tabergs gruvor	2	es	I	1	52			
12	Nordmarks gruvor	2	es	M	1	26			
13	Finnmosse gruvor	1	es	MP	1	52			
<i>Gåsborns socken:</i>									
14	Andersbergsgruvan	1	es	D	—	4			
15	Summa för Värmlands län	14	—	—	8	—			
Örebro län.									
<i>Vintrosa och Tysslinge socknar:</i>									
16	Klaragravan	1	s	M	1	52			

1) Genom magnetisk sovring. — 2) Därav ur äldre varp 6 626 ton. — 3) Därav genom magnetisk
 6) Därav genom magnetisk sovring 3 098 ton. — 7) Därav genom magnetisk sovring 7 306 ton. — 8) Genom

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovrad malm		Värde å denna direkt användbara malm	Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt	
Under jord	I dagbrott	Prima	Andra kvaliteter		järn	fosfor	svavel		
T o n				Kronor	%			Ton	
55 347	—	1) 6 399	—	159 975	54	0·02	0·02	2) 41 185	1
—	72	—	—	—	—	—	—	—	2
55 347	72	6 399	—	159 975	—	—	—	41 185	3
—	36	—	—	—	—	—	—	—	4
—	36	—	—	—	—	—	—	—	5
—	72	—	—	—	—	—	—	—	6
—	72	—	—	—	—	—	—	—	7
27 634	—	3) { 15 428 5 816 9 685 88	—	825 425	55	0·007	0·009	22 000	8
18 019	—		—		50	0·003	0·012		
29 378	—		—		53	0·01	0·011		
161	—		—		54	0·006	0·012		
31 515	—	1 852	940	36 979	60	0·013	0·02	250	9
76	—	—	4) 361	3 233	—	—	—	—	10
—	—	6	—	116	49	0·03	0·05	94	
24 678	—	5) 9 893	81	248 135	55	0·008	0·02	2 515	11
7 045	—	6) 5 025	436	129 985	55	0·008	0·05	2 283	12
18 512	—	7) 17 351	970	433 475	56	0·007	0·05	1 551	13
—	500	—	—	—	—	—	—	—	14
157 018	500	65 144	2 788	1 677 348	—	—	—	28 693	15
45 408	—	17 250	8) 20 830	761 000	59·71	0·051	0·024	5 406	16

sovring 27 938 ton. — 4) Från föregående års brytning. — 5) Därav genom magnetisk sovring 3 009 ton. — magnetisk sovring, därav ur äldre varp 9 075 ton.

	1	2	3	4	5	6	
	Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppförings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, var- under gruvan arbetats	
<i>Nora socken:</i>							
1	Timansbergsgruvan (Kärr- och Vargruvorna)	2	s	I	1	52	
2	Stribergsfältet {	Övre Kärrgruvan	1	{ s	M	1	{ 52
		Långgruvan	1	{ bt			
		Åsbobergsgruvan	1	b	I	2	52
		Stripa- och Glifsagruvorna, övermalm	2	s	—	—	—
3	Nybergsfältet {	Åsagruvan	1	s	P	1	52
		Knutgruvan	1	s	P	1	29
		Grindgruvan	1	s	P	1	15
		Timmergruvan	1	s	P	1	28
4	Rödbergsfältet	1	s	P	2	52	
5	Pershyttefältet {	Övre fältet	1	bt	P	2	52
		Lockgruvan	1	bt	—	—	—
		Nedre fältet	1	bst	P	1	52
6	Pershytte-Berggruvefältet {	Gropatorpsgruvan	1	b	M	—	52
		Pershytte Berggruva	1	b	M	1	52
7	Bergsängsfältet (Arbmansgruvan)	1	es	M	1	52	
8	Norra Kopparbäcksgruvan	1	s	P	1	16	
9	Bottengruvan	1	s	P	1	39	
10	Lilla Kullagruvan	1	b	P	1	26	
<i>Nora och Järnbods socknar:</i>							
11	Klacka—Lerbergs gruvfält {	Stora Klackagruvan	1	s	R	1	52
		Stora Lerbergsgruvan	1	s	M	1	52
		Äldre varp	—	s	—	—	—
<i>Vikers kapellförsamling:</i>							
12	Dalkarlsbergs gruvfält (Vasa- och Nya Vretgruvorna)...	2	bs	R	1	52	
<i>Järnbods socken:</i>							
13	Haggruvefältet {	Mellangruvan	1	ks	MR	1	52
		Gammalgruvan	1	ks	R	1	52
<i>Hjulsjö och Järnboås socknar:</i>							
14	Stora Slotterbergsgruvan, äldre varp	1	s	—	—	—	

1) Genom magnetisk sovring. — 2) Ur äldre varp. — 3) Därav ur äldre varp 8 095 ton. — 4) Därav

7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm		Värde å denna direkt användbara malm	Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt	
Under jord	I dagbrott	Prima	Andra kvaliteter		järn	fosfor	svavel		
T o n				Kronor	%			Ton	
12 246	—	{ 100	1 568	27 086	66·3	0·006	0·036	3 483	1
		{ 3 700	—	92 500	58·9	0·007	0·019	—	
1 739	—	540	18	12 609	60·9	0·01	0·015	829	2
30 219	—	18 750	—	393 750	53·1	0·015	0·007	7 423	
854	—	200	12	4 326	54·6	0·01	0·036	134	3
4 814	—	{ 2 500	—	57 500	58·9	0·018	0·018	—	
—	—	{ 530	—	10 600	51·5	0·015	0·009	1 400	4
—	—	{ 400	—	8 800	53·1	0·008	0·003	—	
12 624	—	5 315	1 188	182 800	66·3	0·006	0·012	2 872	5
3 008	—	932	215		66·7	0·012	0·068	1 259	
2 530	—	626	474		62·3	0·006	0·642	86	
1 888	—	494	377		66·5	0·002	0·384	200	
18 800	—	{ 479	—	249 540	65	0·005	0·02	716	6
		{ 851	—		57	0·005	0·02	—	
		{ 3 876	—	60	0·005	0·2	—	7	
		{ 1) 7 764	—	59	0·005	0·2	—		
17 425	—	6 650	—	139 650	52	0·018	0·01	9 426	8
—	—	—	2) 7 867	55 069	—	—	—		
19 497	—	300	1 462	16 534	52	0·012	0·015	17 187	9
23 370	—	10 135	—	172 295	54	0·012	0·003	3 607	
1 550	—	150	2) 590	8 880	50	0·014	0·005	—	10
18 106	—	{ 260	—	125 400	{ 50·6	0·007	0·007	7 055	
500	—	{ 5 440	—		{ 46·6	0·008	0·021		
1 069	—	400	—	9 200	52	0·005	0·002	100	11
800	—	475	—	9 500	55	0·004	0·005	—	
—	—	100	200	3 000	50·2	0·0015	0·016	500	12
29 904	—	{ 200	—	5 000	64·3	0·011	0·004	4) 23 803	13
6 792	—	{ 5 600	—	140 000	60·3	0·012	0·012		
—	—	760	—	19 000	59·1	0·017	0·003	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	4 299	
84 434	—	{ 9 120	—	218 880	58·17	0·051	0·002	44 551	15
		{ 8 184	—	188 232	55·94	0·101	0·002	—	
		{ 888	—	1 776	55·38	0·153	0·004	—	
		{ 1) 6 828	—	157 044	55·76	0·052	0·09	—	
10 289	—	2 680	1 282	79 352	48·1	0·012	0·055	2 634	16
3 680	—	1 670	288	41 838	52·1	0·006	0·022	1 052	
—	—	—	—	—	—	—	—	10 077	17

ur äldre varp 4 299 ton.

	1	2	3	4	5	6
	G r u v o r (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, var- under gruvan arbetats
<i>Hjulsjö socken:</i>						
1	Rishöjdsbergfältet (Gamla och Nya Rishöjdsbergsgruvorna)	2	st	P	1	52
2	Ösjöbergfältet (Kärr-, Ösjöbergs- och Västra Kolningsbergsgruvorna)	3	st	M	2	52
3	Södra Annenäsgruvan, äldre varp	1	st	—	—	—
4	Björksjögruvan	1	ks	P	1	17
5	Älvgruvan	1	s	P	1	17
6	Killingsbergsgruvan	1	bks	P	2	26
7	Grindälgruvan	1	es	P	1	52
<i>Grythytte socken:</i>						
8	Finnbergfältet (Finnbergs- och Varpgruvorna)	2	es	M	1	52
9	Björnkärrsgruvan	1	es	P	1	13
<i>Hällefors socken:</i>						
10	Sirsjöbergfältet (Stora Sirsjöbergs- och Sikforsgruvorna)	2	es	M	1	52
<i>Ljusnarsbergs socken:</i>						
11	Lombergfältet (Spelgruvan)	1	b	MR	1	52
12	Svartviksfältet { Mossgruvan	1	ks	MP	1	52
	{ Göjegruvan	1	ks	M	1	52
	{ Kejsarschaktet	1	s	M	1	52
13	Ställbergfältet { Drottninggruvan	1	s	M	1	52
	{ Kejsarinnegruvan	1	s	M	1	52
	{ Arabischaktet	1	st	M	1	52
14	Bastkärnsfältet { Stjernforsschaktet	1	st	M	1	17
	{ Äldre varp	—	st	—	—	—
15	Sköttgruvefältet (Skött-, Karl- och Nya Karlgruvorna)	3	ks	I	2	52
16	Fäbäcksgruvan	1	ks	P	1	52
17	Karlsgruvan	1	st	P	1	52
18	Salbobergfältet (Sjö-, Äng- och Badstugruvorna)	3	es	P	1	52
19	Toppstånggruvan	1	s	P	1	34
20	Norra Ställbergfältet (Kungsgruvan), äldre varp	1	s	—	—	—
21	Stationsgruvan	1	s	P	1	31
<i>Lindesbergs socken:</i>						
22	Ingelshyttefältet { Östra Kärrgruvan	1	{ b s	{ P	1	52
	{ Stora Mossgruvan	1	{ b s	{ P	1	52
23	Karlandsfältet (Berggruvan)	1	b	P	1	20
24	Eriksgruvan	1	bst	P	1	13
<i>Guldsmedshyttans socken:</i>						
25	Stripa odalfält (Strip- och Ottesgruvorna)	2	bt	M	1	52
26	Gränshyttefältet (Norra Moss-, Stora Moss-, Äng-, Glittra- och Gullblankgruvorna)	5	bst	M	2	52

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Därav genom magasinbrytning 23 302 ton och genom rasbrytning genom magnetisk sovring.

7		8	9		10	11	12	13	14	15	
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm				Värde å denna direkt användbara malm	Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt	
Under jord	I dagbrott	Prima	Andra kvaliteter		järn		fosfor	svavel			
T o n						Kronor	%			Ton	
20 373	—	1 825	—	—	43 800	56	0'006	0'027	13 395	1	
39 541	—	3 436	—	—	85 900	58'8	0'007	0'015	18 700	2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1) 2 332	3	
1 725	—	299	—	—	8 500	56	0'004	0'028	245	4	
80	—	72	—	8	1 600	55	0'006	0'008	—	5	
800	—	50	—	—	1 250	56	0'008	0'016	25	6	
2 529	—	834	—	504	36 760	60	0'008	0'036	798	7	
23 629	—	4 204	—	—	117 712	51'4	0'013	0'01	11 814	8	
2 578	—	226	—	—	6 780	50	0'01	0'05	447	9	
43 540	—	3 707	—	—	111 210	56	0'006	0'03	33 248	10	
2) 28 038	—	16 193	—	—	291 474	58	0'133	0'001	7 940	11	
11 152	—	3 399	—	919	64 770	42'2	0'006	0'026	—	12	
13 144	—	5 175	—	1 532	100 605						
40 000	—	3) 73 159	—	—	1 437 000	51	0'06	0'02	—	13	
25 000	—		—	—		51	0'07	0'04	—		
19 216	—		—	—		51	0'06	0'02	—		
33 670	—	12 164	—	4 295	246 885	50'7	0'008	0'098	—	14	
8 786	—	4 454	—	1 344	86 970						
—	—	—	—	23 322	302 459	—	—	—	—	15	
25 769	—	9 791	—	168	197 500	52	0'016	0'05	11 949		
6 757	—	6 125	—	—	122 500	43	0'01	0'2	—	16	
12 020	—	2 117	—	—	123 535	52	0'006	0'009	1 420	17	
11 651	—	4) 2 401	—	—		50	0'012	0'03			
2 000	—	425	—	165	17 700	56	0'007	0'035	4 553	18	
—	—	1 000	—	700	29 100	62	0'003	0'007	—	19	
—	—	—	—	75	750	—	—	—	—	20	
1 800	—	600	—	600	18 600	60	0'01	0'35	—	21	
12 437	—	3 680	—	—	254 507	52	0'02	0'01	—	22	
—	—	3 738	—	—		53	0'02	0'01			
11 206	—	7 377	—	—		52	0'02	0'01			
—	—	176	—	—	53	0'02	0'01	—	—	23	
1 036	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1 000	—	300	—	—	6 000	55	0'01	0'01	—	24	
133 184	—	71 964	—	—	1 352 923	51'5	0'007	0'015	44 739	25	
65 320	—	2 002	—	—	26 786	53	0'01	0'07	46 533	26	

4 736 ton. — 3) Därav ur äldre varp 3 000 ton och genom magnetisk sovring 21 469 ton. 4) Ur äldre varp

1		2	3	4	5	6	
Gruvor (gruvfält)		Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppförings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, var- under gruvan arbetats	
<i>Ramsbergs socken:</i>							
1	Stråssfältet	Nygruvan	1	bst	M	1	52
		Östergruvan	1	bst	D	—	52
		Liljenbergs dagbrott	1	bst	D	1	21
		Nygruve dagbrott	1	bst	D	1	52
		Äldre varp	—	bst	—	—	—
2	Håkansbodafältet	Gustavsbergsgruvan	1	s	P	1	52
		Tyskafällsgruvan	1	es	M	1	52
		Smällbergsgruvan, äldre varp	1	ks	—	—	—
3	Blankafältet (Blanka- och Kärrgruvorna), äldre varp...	1	ks	—	—	—	—
4	Summa för Örebro län	84	—	—	62	—	
Västmanlands län.							
<i>Skinnskattebergs socken:</i>							
5	Stripa- och Korpgruvorna	2	s	DU	1	52	
6	Riddarhytte odalutnål	Bäckegruvan	1	s	DU	1	52
		Östergruvan, äldre varp	1	s	—	—	—
7	Källfallsfältet (Nordstjärne-, Källfalls-, Valdemars- och Grundbergsgruvorna)	4	s	DM	1	52	
8	Övre Persgruvan	1	s	MPR	1	52	
9	Stora Nybergsgruvan, äldre varp	1	s	—	—	—	
10	Sjögruvan	1	s	P	2	52	
11	Klockgruvefältet (Stålklockan)	1	s	M	1	52	
12	Älgtorpsfältet	Västra Älgtorpsgruvan	1	s	U	1	18
		Östra "	1	s	—	—	—
13	Storgruvefältet (Storgruvan n:o 4)	1	s	D	1	30	
14	Lilla Hultgruvan	1	s	U	1	43	
15	Övre Hultgruvan (ej utmåslagd)	1	s	U	2	26	
16	Ullagruvan (ej utmåslagd)	1	s	PU	1	38	
17	Stora Högforsgruvan	1	s	—	—	—	
18	Kullgruvan, äldre varp	1	s	—	—	—	
19	Västra Långgruvan	1	s	D	1	37	
20	Persgruvan	1	bs	DU	1	30	
<i>Norbergs socken:</i>							
21	Risbergsfältet	Bondgruvan	1	b	MP	1	52
		Mossgruvan	1	bst	P	1	52
22	Morbergsfältet	Örling-, Norra Örling- och Morgruvorna	3	bst	M	3	52
		Hammargruvan	1	b	D	1	20
23	Getbacksfältet (Stora Åsgruvan)	1	es	IP	1	52	
24	Röbergsfältet (Stora Östanmossgruvan)	1	es	D	1	52	
25	Kallmorbergsfältet	Norrgruvan	1	es	D	1	52
		Kallmoragruvan	1	es	M	1	52
		Fältgruvan	1	es	M		

¹⁾ Därav ur äldre varp 13 400 ton. — ²⁾ Därav ur äldre varp 10 046 ton. — ³⁾ Därav 647 ton ur magnetisk svoring. — ⁴⁾ Därav ur äldre varp 29 088 ton. — ⁵⁾ Ur äldre varp.

7		8		9		10		11		12		13		14		15	
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm						Värde & denna direkt användbara malm		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av				Erhållen för anrikning lämplig produkt			
Under jord	I dagbrott	Prima	Andra kvaliteter					järn	fosfor	svavel							
T o n				Kronor				%				Ton					
72 066	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	71 616		
—	97 578	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97 578		
—	16 381	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16 191		1
—	77 612	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35 405		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 534		
4 789	—	578	—	—	—	11 560	—	55	0·002	0·05	—	—	—	—	2 546		
18 718	—	886	—	—	—	7 088	—	48	0·003	0·05	—	—	—	—	23 136		2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 238		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 431		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 432		3
1 045 100	191 571	366 504	70 003			8 303 385			—	—	—			614 290			4
30	6 348	3 705	—	—	—	37 050	—	50	0·007	0·02	—	—	—	—	1 953		5
8 861	2 458	668	—	—	—	11 356	—	54	0·007	0·03	—	—	—	—	8 423		6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33 789		
41 501	49 611	21 018	—	—	—	357 306	—	58	0·005	0·03	—	—	—	—	63 920		7
38 233	—	5 202	2 425	—	—	123 000	—	58·7	0·006	0·078	—	—	—	—	18 504		8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 856		9
5 126	—	620	—	—	—	9 300	—	44	0·002	0·03	—	—	—	—	1 541		10
15 156	—	291	—	—	—	4 350	—	48	0·007	0·021	—	—	—	—	10 014		11
645	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9 711		12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 797		13
1 682	8 734	100	—	—	—	1 500	—	48	0·007	0·021	—	—	—	—	4 871		13
908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	636		14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	979		15
1 171	—	241	—	—	—	3 600	—	50	0·018	0·032	—	—	—	—	281		16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	389		17
—	—	168	—	—	—	2 520	—	47·5	0·003	0·224	—	—	—	—	857		17
—	500	300	—	—	—	3 900	—	48·3	0·006	0·021	—	—	—	—	12 393		18
—	400	300	—	—	—	3 900	—	45·1	0·022	0·036	—	—	—	—	—		19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		20
18 776	—	13 877	—	—	—	173 463	—	50	0·02	0·02	—	—	—	—	4 403		21
15 785	—	9 915	—	—	—	83 290	—	47·7	0·025	0·012	—	—	—	—	5 530		21
27 043	—	14 024	—	—	—	117 800	—	47·7	0·019	0·025	—	—	—	—	12 862		22
—	50	40	10	—	—	1 000	—	54	0·006	—	—	—	—	—	—		22
16 979	—	3 390	1 509	—	—	70 300	—	50·5	0·003	0·019	—	—	—	—	11 800		23
—	32 775	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32 775		24
—	23 277	11	—	—	—	440	—	60·7	0·007	0·013	—	—	—	—	—		24
1 349	—	266	—	—	—	6 650	—	50	0·008	0·02	—	—	—	—	24 200		25
439	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

äldre varp och 4 555 ton genom magnetisk sovring. — †) Därav 2 837 ton av äldre varp och 15 667 ton genom

1	2	3	4	5	6	
Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, varunder gruvan arbetats	
1	Norrbergfältet (Herr- och Tremänningsgruvorna)	2	bst	M	1	52
	{ Gröndalsgruvan	1	ks	IR	1	52
2	Klackbergfältet { Johannisbergsgruvan	1	ks	I	1	52
	{ Storgruvan	1	ks	I	1	52
3	Nya Kolningsbergfältet (Stads- och Strandgruvorna).....	2	ks	I	1	52
4	Gamla Kolningsbergfältet (Uddevallgruvan)	1	ks	R	2	52
5	Malmkärra- och Nya Malmkärragruvorna	2	es	I	1	52
6	Andersbenningsfältet (Långgruvan)	1	s	MP	2	52
7	Karlvagnsfältet (Björk-, Gran-, En-, Mossbo-, Alma- och Lijagruvorna)	6	bs	MP	3	52
8	Prost- och Smedgruvorna	2	b	MP	1	52
9	Storgruvan	1	b	P	1	11
10	Ekorrgruvan	1	b	D	1	3
	<i>Västansfors socken:</i>					
11	Augustgruvan	1	bt	M	} 2	{ 52
12	Mariagruvan	1	bt	M		
13	Mossgruvan	1	bt	U		
14	Östra och Västra Stortäktgruvorna.....	2	bst	M		
15	Klaragruvan	1	s	D	1	38
16	Ramgruvan	1	es	P	1	27
17	Solgruvan, äldre varp.....	1	s	—	—	—
18	Summa för Västmanlands län	63	—	—	46	—
	Kopparbergs län.					
	<i>Kopparbergs socken:</i>					
19	Harmsarvsgruvan, äldre varp	1	s	—	—	—
	<i>Svärdsjö socken:</i>					
20	Vintjärnsfältet	1	s	P	1	52
21	Sjögruvefältet (Knutsgruvan).....	1	s	P	1	52
	<i>Vika socken:</i>					
22	Fornäsfältet { Norra och Södra Kråknäsgruvorna, äldre varp	2	ks	—	—	—
	{ Skinnarängsgruvan, äldre varp.....	1	ks	—	—	—
	{ Östra Fornäsgruvan, äldre varp	1	ks	—	—	—
	<i>Stora Tuna socken:</i>					
23	Idkerbergfältet (Voxna-, Bråfalls- och Laxsjögruvorna)	3	es	R	1	52
	{ Råns Vattugruva	1	ks	P	2	52
24	Tuna Hästbergfältet { Backgruvan	1	ks	P	1	39
	{ Hinsgruvan, äldre varp.....	1	ks	—	—	—
25	Rönngruvan	1	s	D	1	3

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Den kvantitet, varmed summan av kvantiteterna erhållen prima malm berg, som lagts på upplag. — ³⁾ Därav ur äldre varp 466 ton.

7		8	9		10	11	12	13	14	15	
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm		Prima	Andra kvaliteter	Värde å denna direkt användbara malm	Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt	
Under jord	I dagbrott	T o n					Kronor	järn	fosfor		svavel
25 311	—	13 232	—	111 150	49·2	0·02	0·008	9 175	1		
9 074	—	3 716	2 238	178 280	47·1	0·002	0·17	752	2		
13 603	—	6 448	65	161 990	51	0·004	0·09	—			
23 552	—	15 014	668	475 160	47·1	0·002	0·063	2 631	3		
14 750	—	7 759	¹⁾ 3 366	330 360	45·9	0·002	0·048	2 411			
18 061	—	12 176	¹⁾ 2 909	451 260	47·7	0·003	0·06	2 084	4		
11 885	—	5 506	—	110 000	55	0·005	0·03	1 000	5		
36 342	—	—	—	—	—	—	—	33 983	6		
136 038	—	2 718	—	21 744	46	0·02	0·2	130 424	7		
25 063	—	15 624	—	124 992	45	0·025	0·025	4 215	8		
7 353	—	1 731	—	13 848	46	0·025	0·025	5 622	9		
—	20	—	—	—	—	—	—	20	10		
5 620	—	1 667	—	10 010	48·5	0·022	0·03	2 748	11		
27 628	—	10 703	—	64 210				13 171	12		
846	—	138	—	830	—	—	—	467	13		
22 626	—	13 091	—	229 000	47	0·005	0·01	4 800	14		
—	500	92	—	1 377	54·5	0·017	0·017	—	15		
6 470	—	3 256	—	52 000	42	0·004	0·008	2 022	16		
—	—	¹⁾ 2 071	—	45 000	47	0·004	0·015	—	17		
577 906	124 673	189 078	13 190	3 396 936	—	—	—	483 009	18		
—	—	¹⁾ 1 645	¹⁾ 907	46 505	54	0·011	0·25	—	19		
²⁾ 30 545	—	³⁾ 5 366	—	69 925	49	0·025	spår	25 655	20		
8 361	—	1 023	2 572	90 535	54	0·004	0·011	—	21		
—	—	—	694	2 776	—	—	—	—	22		
—	—	—	3 218	12 872	—	—	—	—			
—	—	—	239	956	—	—	—	—			
186 905	—	¹⁾ 119 045	—	1 300 000	65	0·6	0·04	—	23		
5 244	—	—	—	—	—	—	—	4 991	24		
4 393	—	—	—	—	—	—	—	3 601			
—	—	—	340	2 376	—	—	—	—	25		
—	400	—	—	—	—	—	—	250			

och erhållen för anrikning lämplig produkt överstiger kvantiteten brutet berg och malm, utgöres av ofyndigt

	1.	2	3	4	5	6
	Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, var- under gruvan arbetats
<i>Silobergs socken:</i>						
1	Mannegruvan	1	s	P	1	28
2	Bråfalls Hengruva	1	e	M	1	52
3	Hästhagbergs Flygruva	1	e	P	1	52
<i>Säters socken:</i>						
4	Broddgruvefältet (Embjörsgruvan), äldre varp	1	es	—	—	—
5	Bispbergsfältet	2	es	R	2	52
6	Sätersfältet (Kongs- och Karl Axelgruvorna), övermalm	2	bt	—	—	—
7	Ladufallsgruvan	1	ks	U	—	28
<i>Stora Skedvi socken:</i>						
8	Fägeråsgruvan	1	b	U	1	35
9	Fogdegruvan	1	bst	P	1	26
<i>Husby socken:</i>						
10	Rällingsbergfältet { Rällingsbergsgruvan	1	es	P	1	52
	{ Ägruvan	1	es	P	1	52
<i>Garpenbergs socken:</i>						
11	Ryllshytte Kompanigruva	1	es	U	—	52
12	Inträngsfältet (Viks-, Stjälk-, Penning- och Ofredsgruvorna)	4	s	M	1	52
13	Smältarmossgruvorna	2	s	M	1	52
14	Pålsbenningsfältet (Haggruvan)	1	s	P	2	52
15	Holmgruvan	1	s	U	1	6
<i>Folkärna socken:</i>						
16	Lövsvedsgruvan	1	s	P	2	52
<i>Grangärde socken:</i>						
17	Grängesbergs malmfält: Norra och Södra Grängesbergsfälten (Strandgruvan, Storstensgruvan, Vävspolen, Norra Dobbkärrs- eller Björkgruvan, Stelliogruvan, Rännaregruvan, Grind- eller Gloppegruvan, Södra Dobbkärrs- eller Mossgruvan, Botgärdes- eller Bergsbo-brottet, Åbäcks-, Saxhytte-, Norhytte-, Sunnansjö- och Gonäsbrodden, Prästklacken, Enkullgruvan, Gamla och Nya Västansjöbrodden, Rävålabrottet, Timmergruvan, Per Danielsgruvan, Klenshytte- och Sjustjärnebrodden, Storbottengruvan, Stora Mossåkergruvan, Malingsbo-brottet, Västgöte-Mossgruvan och Stora Ryssgruvan eller Bredsjöbrodden)	28	{ b s }	DMR	3	52
18	Västra Ormbergfältet { Granlundsgruvorna	5	b	IM	1	52
	{ Ceciliagruvorna	3	b	M	1	52
	{ Morgruvan	1	b	M	1	52
19	Risbergfältet { Höga Visangruvan	1	bs	M	1	52
	{ Norra Visangruvan	1	b	M		
	{ Hammar- och Karlgruvorna	2	bs	M		

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Därav genom magnetisk sovring 6 887 ton. — ³⁾ Malmen ej sovring 97 927 ton. — ⁴⁾ Därav genom magnetisk sovring 14 371 ton.

7		8		9		10		11		12		13		14		15	
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovrad malm				Värde å denna direkt användbara malm		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt						
Under jord	I dagbrott	Prima	Andra kvaliteter				järn	fosfor	svavel								
T o n						Kronor	%			Ton							
940	—	330	—	—	8 200	57	0·012	0·006	—	—	1						
10 340	—	2 122	—	—	42 440	56	0·003	0·005	7 222	—	2						
13 525	—	1) 8 987	1) 703	—	181 846	60	0·003	0·005	—	—	3						
—	—	—	2 693	—	12 118	—	—	—	—	—	4						
23 409	—	5 046	2) 10 821	—	184 848	68·7	0·004	0·001	—	—	5						
—	—	150	100	—	2 125	55	0·014	0·05	—	—	6						
—	1 000	300	200	—	2 400	51	0·002	0·04	—	—	7						
1 600	—	100	—	—	1 000	51·6	0·027	0·002	200	—	8						
1 230	—	202	—	—	3 030	56	0·014	0·005	—	—	9						
2 000	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—	10						
12 850	—	5 680	—	—	113 600	55	0·005	0·05	6 429	—							
3) 635	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11						
57 512	—	1 085	—	—	25 653	54·5	0·015	0·2	56 427	—	12						
15 477	—	6 065	—	—	121 300	60	0·002	0·15	6 400	—	13						
150	—	60	4) 300	—	3 300	55	0·01	0·02	50	—	14						
390	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15						
13 696	—	6 502	—	—	130 044	51·8	0·006	0·012	4 238	—	16						
1 190 341	56 714	5) { 95 000 764 425 }	6) 98 777	—	8 427 964	60·4	1	0·003	—	—	17						
33 661	—	11 748	7) { 16 352 298 }	—	629 840	60·7	0·079	0·001	—	—	18						
20 893	—	6 744	—	—	136 438	61·61	0·083	0·003	—	—							
13 722	—	6 450	—	—	193 624	58·8	0·175	0·003	—	—	19						
19 105	—	8 562	2 822	—	19 480	60·7	0·137	0·001	—	—							
3 005	—	704	486	—	505 574	58·2	0·2	0·007	—	—							
55 291	—	26 137	7 341	—	—	—	—	—	—	—	—						

skrädd. — 4) Ur äldre varp. — 5) Därav genom magnetisk sovring 294 151 ton. — 6) Därav genom magnetisk

	1	2	3	4	5	6
	Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppföringssehakt, stollar m. m.	Antal veckor, varunder gruvan arbetats
1	Mårtensgruvan	1	es	P	1	15
2	Burängsbergfältet { Stanley-Grangruvan, övermalm	1	bs	—	—	—
	{ Kattskinnsgruvan "	1	bs	—	—	—
3	Laxsjöfältet	5	bs	D	—	40
<i>Grangärde och Ludvika socknar:</i>						
4	Björnbergfältet { Långgruvan	1	ks	R	1	{ 52 52
	{ Hättgruvan	1	ks	R		
<i>Ludvika socken:</i>						
5	Finnäsfältet { Vågghalsgruvan	1	bs	MR	1	52
	{ Dalgruvan	1	bs	U	1	52
	{ Slogsvedsgruvan	1	bs	U	1	52
6	Blötbergfältet { Kalygruvan	1	s	R	1	52
	{ Flygruvan	1	b	M	1	52
7	Fredmundbergfältet { Norra Tremangruvan	1	bst	P	1	52
	{ Kärr- och Buskgruvorna	2	bs	MR	1	52
	{ Ickorgruvan	1	b	P	1	52
	{ Jordgruvan	1	s	U	1	30
8	Håksbergfältet { Springargruvan	1	bs	M	2	{ 51 51 51 51 44 8
	{ Föreningsgruvan	1	bs	M		
	{ Grangruvan	1	bs	DM		
	{ Log-Rögruvan	1	bs	DM		
	{ Persbo-Slädgruvan	1	bs	M		
	{ Persbogruvan	1	bs	M		
9	Ickorbottenfältet (Norra och Södra Ickorbotten-, Stora och Lilla Högbotten- samt Hammarfallsgruvorna) ...	5	bst	M	1	52
10	Iviksfältet (Grand-, Stegresare-, Stall-, Käll- och Djup Per Andersgruvorna)	5	bst	DMP	1	52
11	Lekomborgsgruvan (Spelgruvan)	1	s	MP	1	52
12	Norra Gräsbergfältet { Trätgruvan	1	bt	P	1	39
	{ Norra Malsjöbergsgruvan, äldre varp	1	st	—	—	—
	{ Lilla Valsarvsgruvan	1	bs	U	1	40
13	Stora Björkgruvan	1	st	MP	1	30
14	Dröverksgruvan, äldre varp	1	es	—	—	—
15	Gravgruvan	1	es	P	1	22
<i>Norrbärke socken:</i>						
16	Nybergfältet { Norra utmälet	1	ks	D	4	52
	{ Tolvmangruvan	1	st	D	1	52
	{ Gubbo Lassesgruvan	1	st	P	1	52
17	Kärrgruvfältet (Saga-, Karolina- och Jacobsgruvorna) ...	1	s	P	2	52
18	Flogbergfältet (Sturegruvan)	1	s	P	1	52
19	Brät- och Långgruvorna	2	ks	P	1	52
20	Siksjöbergfältet	1	s	P	1	52
21	Närsjögruvan	1	s	P	1	52
22	Stollbergfältet (Stollbergsgruvan)	1	ks	P	1	19
23	Svartbergfältet { Cedercreutzgruvan	1	ks	P	1	22
	{ Kogruvan	1	st	P	1	29
24	Tremänningsgruvorna n:o 1 och 2	2	s	U	1	52
25	Hillängsgruvan	1	s	P	1	32
26	Humbobergsgruvan, äldre varp	1	s	—	—	—

¹⁾ Därav genom magnetisk sovring 7 394 ton. — ²⁾ Därav genom magnetisk sovring 22 102 ton. — ³⁾ Därav genom magnetisk sovring 304 ton. — ⁷⁾ Därav ur äldre varp 1 559 ton. — ⁸⁾ Därav genom magnetisk sovring höll 27 % Fe och 9 % Mn. — ¹²⁾ Manganjärnmalm, därav ur äldre varp 3 258 ton, höll 9 % Mn.

7		8		9		10		11		12			13			14			15		
Brutet berg och malm tillsammans				Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovrad malm				Värde å denna direkt användbara malm		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av						Erhållen för anrikning lämplig produkt					
Under jord	I dagbrott			Prima	Andra kvaliteter					järn	fosfor	svavel									
T o n						Kronor		%			Ton										
2 231	—			1 766	—			32 900	52	0'007	0'014				157	1					
—	—			336	729			10 976	47	0'01	0'09				—	2					
—	—			547	583				52	0'006	0'06				—	3					
66	—			55	—			—	60	—	—				—	3					
30 643	—			9 458	9 577			312 696	45'5	0'016	0'042				13 982 224	4					
1 540	—																				
46 770	—			1 900	—			38 000	52	0'025	0'01				42 971 7 955	5					
7 104	—																				
86 662	—			53 876	—			700 387	57'4	0'55	—				16 460	6					
18 837	—					17 048	—							238 666			60'3	0'83	—		
15 860	—			5 271	2 513					102 933	55	0'1	0'01							—	7
46 591	—			2 088	—			40 000	50	0'09	0'01				38 677						
13 333	—			8 302	2 616			120 551	61'6	0'63	—				—						
3 223	—			2 255	—			27 061	58	0'2	—				339						
19 053	—			—	—			—	—	—	—				12 053						
15 430	—			—	—			—	—	—	—				10 130						
3 106	58 735			—	—			—	—	—	—				59 341						
7 615	8 118			—	—			—	—	—	—				12 314						
2 753	—			—	—			—	—	—	—				2 003						
138	—			—	—			—	—	—	—				138						
146 610	—			—	—			—	—	—	—				141 277						
109 077	—			—	—			—	—	—	—				112 706 42 989	10					
82 986	—			39 997	—			236 135	49'66	0'75	0'096					11					
5 200	—			2 842	—			56 840	50	0'014	0'01				—						
—	—			1 360	—			24 480	51'1	0'008	0'016				—						
3 307	—			1 282	1 618			24 146	51	0'03	0'02				300						
5 366	—			2 371	142			38 539	54	0'9	0'026				1 880						
—	—			—	1 895			13 265	—	—	—				—						
427	—			93	—			930	52	0'005	0'019				305						
—	122 737			650	—			18 600	55	0'005	0'008				100 149						
—	28 917			—	26			364	—	—	—				27 556						
19 256	—			673	—			9 320	53'1	0'034	0'04				17 099						
21 913	—			5 609	—			72 917	55'5	0'006	0'8				12 693						
17 534	—			—	—			—	—	—	—				15 723						
5 912	—			1 221	545			38 000	51	0'007	0'008				4 476						
19 093	—			13 995	—			419 850	57	0'003	0'008				1 435						
6 773	—			1 774	—			35 580	63'9	0'01	0'003				1 881						
9 430	—			—	—			—	—	—	—				9 237						
12 075	—			—	—			—	—	—	—				23 488						
11 500	—			—	10 748			69 862	—	—	—				564						
805	—			200	25			4 500	50'3	0'02	0'014				200						
12 954	—			11 954	—			131 494	30	0'01	0'9				—						
—	—			—	705			5 000	—	—	—				—						

ur äldre varp 5 308 ton. — ⁴⁾ Genom magnetisk sovring. — ⁵⁾ Därav ur äldre varp 1 332 ton. — ⁶⁾ Därav 10 709 ton. — ⁷⁾ Blyhaltig järnvaskmalm. — ¹⁰⁾ Därav ur äldre varp 12 413 ton. — ¹¹⁾ Manganjärnmalm,

1	2	3	4	5	9	
Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, varunder gruvan arbetats	
<i>Leksands socken:</i>						
1 Björkbergsgruvan	1	bst	P	1	25	
2 Summa för Kopparbergs län	138	—	—	69	—	
Gävleborgs län.						
<i>Torsåkers socken:</i>						
3 Nyängsfältet (Nyängsgruvan)	1	s	M	1	52	
4 Storstrecksfältet (Afze-, Edske- och Margaretagruvorna)	3	ks	R	2	52	
<i>Årsunda socken:</i>						
5 Kaptensgruvan	1	s	U	1	50	
<i>Oransjö socken:</i>						
6 Bromansgruvan	1	bs	D	1	5	
7 Summa för Gävleborgs län	6	—	—	5	—	
Västernorrlands län.						
<i>Nättra socken:</i>						
8 Norra och Södra Ulvö gruvor, äldre varp	2	s	—	—	—	
9 Grundhamnsgruvan	1	s	D	—	9	
10 Summa för Västernorrlands län	3	—	—	—	—	
Norrbottnens län.						
<i>Gällivara socken:</i>						
11 Gällivara malmfält	Kaptenslagret	1	es	MI	4	52
	Dennewitz	1	es	D	1	52
	Tingvalls Kulle	1	es	M	1	52
	Kung Oskar	1	es	D	1	52
	Hermelin	1	es	IR	1	52
	Johannes	1	ebs	D	—	52
	Välkommen	1	ebs	M	1	52
	Provkrossen	—	—	—	—	—
	Diverse arbetsplatser	—	—	—	—	—
12 Koskullskulle gruva	5	es	D	2	52	
<i>Jukkasjärvi socken:</i>						
13 Kirunavara malmfält (fyndigheterna nr:is 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 16, 22, 23, 27 och Maria)	13	bs	D	—	52	
14 Tuolluvara malmfält	Choulalongkorn	1	s	DU	1	52
	Siam	1	s	DU		
	Emil	1	s	RU		
	Ararat	1	s	U	1	38
	Gutte	1	s	U		
	Snorre	1	s	U		
	Bråk	1	s	U		
15 Summa för Norrbottens län	32	—	—	13	—	
16 Summa för hela riket	388	—	—	234	—	

1) Ur äldre varp. — 2) Därav ur äldre varp 200 ton. — 3) Därav ur äldre varp 7359 ton samt

7		8		9		10		11		12		13		14		15		
Brutet berg och malm tillsammans				Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm				Värde å denna direkt användbara malm		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av				Erhållen för anrikning lämplig produkt				
Under jord	I dagbrott			Prima	Andra kvaliteter					järn	fosfor	svavel						
T o n								Kronor		%			Ton					
764	—	364		100		6 600		56	0·014	0·01	300		1					
2 537 157	276 621	1 270 765		181 677		15 101 361		—	—	—	846 965		2					
23 302	—	8 694		—		173 880		53·5	0·005	0·034	11 461		3					
19 095	—	2 002		—		44 044		61·2	0·004	0·04	12 064		4					
2 074	—	797		384		17 092		55·25	0·007	0·21	1) 479		5					
—	25	—		2) 220		1 430		—	—	—	—		6					
44 471	25	11 493		604		236 446		—	—	—	24 004		7					
—	—	497		—		1 988		40	0·014	—	—		8					
—	173	173		—		692		40	0·014	—	—		9					
—	173	670		—		2 680		—	—	—	—		10					
269 544	—	268 227		—		14 619 000		64·99	0·299	0·043	4) 232 800		11					
—	185 399	237 339		—		—		64·68	0·524	0·119	—		—					
643 939	—	655 645		—		—		62·25	0·917	0·044	—		—					
—	267 771	—		—		—		—	—	—	—		—					
124 320	—	—		—		—		—	—	—	—		—					
—	117 269	—		—		—		—	—	—	—		—					
171 057	—	—		—		—		—	—	—	—		—					
—	700	—		—		—		—	—	—	—		—					
40 489	—	—		—		—		—	—	—	—		—					
17 691	378 420	286 116		27 293		3 572 300		66·1	0·03	0·14	—		12					
92 437	2 923 324	18 609		—		11 322 000		69·54	0·01	0·019	—		13					
—	—	113 537		—		—		67·93	0·167	0·03	—		—					
—	—	224 697		—		—		61·35	1·81	0·018	—		—					
—	—	897 012		—		—		57·77	2·42	0·023	—		—					
27 387	111 380	25 463		—		378 888		67·95	0·007	0·002	5) 7 478		14					
—	—	65 534		—		762 817		67·58	0·16	0·004	—		—					
1 386 864	3 984 263	2 792 179		27 293		30 655 005		—	—	—	240 278		15					
6 086 535	4 645 021	4 811 294		304 434		61 469 480		—	—	—	2 447 531		16					

genom magnetisk sovring 888 362 ton. — 4) Därav genom magnetisk sovring 103 163 ton. — 5) Malmbreccia.

Tab. 2. Järnmalms anrikning

I tabellen använda

Slag av anrikningsverk: m = magnetiskt, v = våtanriknings-

1	2	3	4	5	6	
Anriknings- och briketteringsverk	Slag av anrikning	Antal dygn, varunder anrikningsverket varit i gång	I verket ingående rå-			
			Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Vikt	Genom-	
				Ton	järn %	
Stockholms län.						
1	Vigelsbo	m	83	Vigelsbo gruva.....	8 545	30
2	Herräng.....	m	300	Eknäsgruvan, Lappgruvan och äldre varp..... Inköpt malm fr. Gällivara gruvor Broby- och Annagruvorna..... Stora Vattugruvan, äldre varp...	44 652	40·54
3	Broby.....	m	165		4 136	
4	Stora Vattugruvan	m	36		6 195	
5	Summa	—	584	1 000	42	
Södermanlands län.						
6	Kantorps	mv	235	Kantorps gruvor och äldre varp	42 807	41
7	Summa	—	235		42 807	—
Östergötlands län.						
8	Nartorp	m	288	Nartorps järngruva.....	41 185	35
9	Summa	—	288		41 185	—
Värmlands län.						
10	Persberg	m	210	Skärstötégruvan, Magneten, Stor- och Alabamagruvan	1) 22 000	35
11	Torskbäcken (Getö)	v	72	Getö gruvor	2) —	—
12	Taberg	m	158	Tabergs gruvor	1) 9 489	40
13	Summa	—	440		31 489	—
Örebro län.						
14	Timansberg	m	153	Kärr- och Varpgruvorna	1 133	35·4
15	Åsboberg ³⁾	mv	206	Övre Kärrgruvorna	3 502	38·6
				Åsbobergsgruvan	6 402	43·4
16	Pershyttan	mv	300	Långgruvan	1 849	
				Övre fältet	4 532	
				Lockgruvan	9 426	
17	Klacka-Lerberg.....	m	269	Nedre fältet	5 946	35·4
				Klacka odalfält	17 187	
18	Dalkarlsberg	mv	297	Odalfältet, Vasagruvan och Nya Vretgruvan	31 323	30·4
					48 825	24·8

*) Utöver i tabellen redovisade kvantiteter, vilka endast avse anrikningsprodukter och briketter, som biprodukt vid kopparframställning tillverkats 73 370 ton purple ore, hållande 55 % järn, 0·002 % fosfor ketteringen pågick 335 dygn. Dessutom erhöles 36 683 ton purple ore, värda 520 525 kronor, som icke

1) Beräknat. 2) I verket ingående rågods redovisas i tab. 9. 3) Se även tab. 9.

och brikettering år 1917. *)

beteckningar:

mv = kombinerat magnetiskt och våtanrikningsverk.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
gods		Erhållen färdig vara (slig)					Antal dygn, varunder briketteringsverket varit i gång	Tillverkade briketter		
snittshalt av		Vikt	Värde	Genomsnittshalt av				Vikt	Värde	
fosfor	svavel			järn	fosfor	svavel				Ton
%		Ton	Kronor	%			Ton	Kronor		
0·009	0·6	3 616	72 320	66	0·003	0·09	185	4 434	133 020	1
0·003 0·6	0·8	26 070	651 750	66·53	0·002	0·16	359	26 030	963 110	2
0·008	0·3	1 554	31 080	35·5	0·008	0·3	—	—	—	3
0·09	0·14	500	6 000	59	0·06	0·09	—	—	—	4
—	—	31 740	761 150	—	—	—	544	30 464	1 096 130	5
0·03	0·01	26 947	363 785	58·09	0·026	0·005	—	—	—	6
—	—	26 947	363 785	—	—	—	—	—	—	7
0·02	0·02	18 088	452 200	60	0·02	0·02	—	—	—	8
—	—	18 088	452 200	—	—	—	—	—	—	9
0·08	0·015	10 124	283 584	62	0·006	0·01	—	—	—	10
—	—	³⁾ 111	¹⁾ 2 775	50	0·003	0·05	—	—	—	11
0·008	0·04	5 032	150 960	66·5	0·005	0·02	—	—	—	12
—	—	15 267	437 319	—	—	—	—	—	—	13
0·005	0·057	525	9 450	60·7	0·005	0·013	}	—	—	14
0·007	0·192	1 125	20 250	62·9	0·005	0·051				
0·015	0·018	1 430	34 320	62·5	0·014	0·048				
0·022	0·284	2 970	65 340	58·4	0·016	0·03				
0·027	0·022	2 180	56 680	68·3	0·005	0·154	}	—	—	15
0·027	0·022	5 200	135 200	63·2	0·006	0·007				
0·02	0·006	5 200	124 800	65	0·012	0·03	}	—	—	16
0·02	0·006	9 440	245 440	64·1	0·007	0·003				
0·05	0·03	10 368	269 568	65·34	0·016	0·002	}	—	—	17
0·05	0·03	1 959	3 918	63·9	0·067	0·077				

erhållits ur inhemskt material, hava vid Hälsingborgs kopparverk av kisbränder från Sulitelma i Norge såsom och 0·4 % svavel, varav sedermera tillverkats 72 271 ton briketter med ett värde av 1 382 550 kronor. Briketterats.

1		2	3	4		5	6
Anriknings- och briketteringsverk		Slag av anrikning	Antal dygn, varunder anrikningsverket varit i gång	I verket ingående rå-			
				Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Vikt		Genom-
					Ton	%	järn
1	Slotterberget.....	m	306	Stora Slotterbergsgruvan.....	10 077	40	
2	Bredsjö	m	164	Ösjöbergsfältet.....	18 700	30	
				Rishöjdbergsfältet.....	890	42	
3	Södra hyttan	m	196	Ännenäsfältet.....	1 847	38	
				Rishöjdbergsfältet.....	10 966	42	
4	Sikfors	m	302	Sirsjöbergsfältet.....	34 627	32	
				Finnbergsfältet.....	5 348	27	
5	Lömberget.....	mv	162	Spelgruvan.....	10 983	42.3	
6	Sköttgruvan.....	m	300	Skött- och Karlgruvorna.....	22 793	43	
				Gullblanka-, Tyskafalls-, Smällbergs-, Knut-, Östanbo-, Nybergs-, Malsjöbergs- och Blanka-gruvorna.....	59 549	37.77	
7	Guldmedshyttan ³⁾	mv	281	Sträpa gruva.....	42 555	41.03	
8	Stråssa.....	mv	303	Stråssa gruvor.....	227 324	35.93	
9	Summa	—	3 239		575 784	—	
Västmanlands län.							
10	Hultebo.....	m	140	Stålklockan, Västra och Östra Älgtorpsgruvorna, Storgruvan n:o 4, Övre Pers-, Kull-, Stora Högfors-, Lilla Hult-, Övre Hult-, Al-, August- och Mariagruvorna.....	33 890	32	
11	Bäckegruvan ³⁾	mv	268	Bäckegruvan.....	8 423	40	
				Östergruvan.....	33 789	35	
12	Källfallet.....	mv	270	Stripagruvan.....	1 132	40	
				Källfallsfältet.....	63 920	45	
13	Uttersberg (Östanfors).....	m	311	Övre Persgruvan.....	17 386	48	
				Stålklockan.....	561	39	
14	Borgfors (Baggå).....	mv	52	Stora Nybergsgruvan.....	361	37	
				Skärsjögruvan.....	300	48	
15	Kallmora ³⁾	mv	210	Kallmora-, Norr-, Fält- och Getgruvorna, äldre varp.....	24 839	21.6	
				Bondgruvan.....	8 491	34.9	
16	Bålsjön.....	mv	260	Morbergs-, Norrbergs- och Risbergfältet.....	60 872	36.7	
17	Östanmossa.....	m	273	Östanmossgruvan.....	36 637	22.3	
				Stora Åsgruvan.....	19 813		
18	Långgruvan (Andersbenning).....	m	295	Långgruvan och äldre varp.....	35 039	21.6	
19	Karlvagnen.....	mv	300	Karlvagnsfältet och Storgruvan.....	130 724	38	
20	Spännarhyttan.....	—	—		—	—	
21	Summa	—	2 379		476 177	—	

¹⁾ För briketteringen hava förutom Bredsjöslig använts 2 858 ton slig från Hjuljärn, 3 052 ton från hava förutom Södra Hyttans slig använts 1 393 ton slig från Hjuljärn, 1 001 ton från Klacka-Lerberg, 252 Bålsjön och Östanmossa samt av mull från Gröndal, Stor- och Johannisbergsgruvorna.

7		8		9		10		11		12		13		14		15		16	
gods				Erhållen färdig vara (slig)								Antal dygn, varunder briketterings-verket varit i gång		Tillverkade briketter					
snittshalt av				Vikt	Värde	Genomsnittshalt av			Antal dygn, varunder briketterings-verket varit i gång	Vikt	Värde								
fosfor		svavel				järn	fosfor	svavel				Ton	Kronor						
%				Ton	Kronor	%			Ton	Kronor									
0·008	0·15			3 038	91 140	65	0·005	0·05	—	—	—	1							
0·025	0·15	}	}	5 812	151 112	65	0·005	0·05	346	12 860	450 100	2							
0·025	0·2																		
0·025	0·05	}	}	5 940	136 620	66	0·005	0·1	265	7 762	271 670	3							
0·025	0·2																		
0·03	0·06	}	}	10 644	319 320	63	0·005	0·05	353	10 329	516 450	4							
0·028	0·025																		
0·028	0·025	}	}	1 198	45 940	62	0·01	0·027	—	—	—	5							
0·08	0·005																		
0·08	0·005	}	}	1 724	27 584	64·5	0·076	0·016	—	—	—	5							
0·016	0·18																		
0·016	0·18	}	}	8 917	249 676	66	0·007	0·1	245	6 994	244 790	6							
0·008	0·945																		
0·008	0·945	}	}	25 492	706 128	66·48	0·005	0·214	312	32 710	1 329 662	7							
0·012	0·028																		
0·012	0·028	}	}	17 881	495 304	67·58	0·006	0·021	361	43 433	1 085 813	8							
0·011	0·067																		
0·011	0·067	}	}	102 686	1 540 285	65·77	0·006	0·067	361	43 433	1 085 813	8							
—	—																		
—	—			223 729	4 728 075	—	—	—	1 882	114 088	3 898 485	9							
0·004	0·07			12 326	184 884	64	0·003	0·04	—	—	—	10							
0·007	0·1	}	}	21 168	317 520	67	0·003	1	—	—	—	11							
0·007	1																		
0·01	0·13	}	}	31 074	497 184	65	0·003	0·03	256	11 840	260 480	12							
0·005	0·1																		
0·008	0·6	}	}	12 021	300 000	66	0·003	0·15	358	10 838	432 520	13							
0·004	0·1																		
0·004	0·1	}	}	486	10 000	61	0·003	0·05	—	—	—	14							
0·007	0·2																		
0·02	0·01	}	}	180	2 700	60	0·01	0·007	—	—	—	14							
0·007	0·025																		
0·007	0·025	}	}	7 814	234 420	58·6	0·006	0·004	—	—	—	15							
0·02	0·06																		
0·02	0·06	}	}	2 362	70 860	60·2	0·009	0·015	—	—	—	15							
0·021	0·007																		
0·021	0·007	}	}	1 237	30 920	65·6	0·009	0·11	—	—	—	16							
0·021	0·007																		
0·021	0·007	}	}	12 055	194 085	63·8	0·008	0·005	—	—	—	16							
0·021	0·007																		
0·021	0·007	}	}	15 413	225 030	63·5	0·015	0·01	—	—	—	16							
0·004	0·144																		
0·004	0·144	}	}	13 821	252 925	62·8	0·003	0·057	148	5 610	143 055	17							
0·008	0·03																		
0·008	0·03	}	}	9 409	238 433	61·2	0·005	0·014	115	3 700	138 005	18							
0·02	0·3																		
0·02	0·3	}	}	57 493	1 264 846	62	0·02	0·2	—	—	—	19							
—	—																		
—	—	}	}	—	—	—	—	—	354	11 901	714 060	20							
—	—																		
—	—			196 859	3 823 807	—	—	—	1 231	43 889	1 688 120	21							

Klaacka-Lerberg, 452 ton från Sirsjöberg och 502 ton magnetisk slig från Åsboberg. — ²⁾ För briketteringen ton magnetisk slig från Åsboberg. — ³⁾ Se även tab. 9. — ⁴⁾ Briketterna hava framställts av slig från Kallmora.

1		2	3	4		5	6
Anriknings- och briketteringsverk		Slag av anrikning	Antal dygn, varunder anrikningsverket varit i gång	I verket ingående rå-			
				Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Vikt		Genom-
					Ton	járn	
Kopparbergs län.							
1	Avesta	—	—	—	—	—	—
2	Vintjärn	m	210	Öster- och Gammalgruvorna och äldre varp	38 495	35	
3	Horndal (Näs)	—	—	—	—	—	—
4	Rämshyttan	m	69	Räms Vattugruva	6 129	37	
5	Rällingsberg	m	123	Ågruvan och äldre varp	6 196	34	
6	Intrånget	m	300	Penning-, Ofreds-, Stjälk- och Viksgruvorna	61 833	40 ^s	
7	Ryllshytte separeringsverk	m	240	—	²⁾ 5 530	33 ^s	
8	Björnberget	m	177	Långgruvan	14 786	35 ^s	88
9	Våghalsgruvan	mv	293	Kärr-, Busk-, Våghals-, Dal- och Slogsvodsgruvorna	89 603	34—40	
10	Blötberget	m	172	Kalv- och Jordgruvorna	14 446	46 ⁷	
11	Lekomberg	m	298	Spelgruvan	42 989	36 ^s	83
12	Ickorrbottnen	mv	300	Norra och Södra Ickorrbottnen-, Stora- och Lilla Högbotten- samt Hammarfällsgruvorna	139 608	32 ^s	
13	Håksberg	mv	298	Springar-, Förenings-, Gran-, Log-Rö-, Persbo-Släd- och Persbo-gruvorna	91 119	30—36	
14	Iviken	mv	301	Grand-, Stall-, Stegresare-, Käll- och Djup Per Andersgruvorna	112 706	34	
15	Flogberget	m	261	Kärrgruvefältet, Sturegruvan samt äldre varp från Eldsbergs-, Svartviks- och Gubbogruvorna	45 718	31 ^s	
16	Nyberg	m	305	Dagbrottet, Tolvman-, Gubbo-Lasses, Bråt-, Lång- och Sik-sjöbergsgruvorna samt äldre varp	150 597	25 ^s	
17	Stollbergs järn- och bly-anrikningsverk	mv	199	Stollbergsgruvan, Cedercreutz-gruvan och Kogruvorna	³⁾ 33 289	28	
18	Summa	—	3 546		853 044	—	
Gävleborgs län.							
19	Långnäs	m	{ ⁵⁾ 52 236	Nyängsgruvan och Storstrecks-fältet	45 304	32 ^s	
20	Högbo	—	—		—	—	—
21	Hofors	—	—		—	—	—
22	Summa	—	288		45 304	—	
Norrbottnens län.							
23	Karlsvik	m	251	Gällivara malmfält, äldre varp ...	110 967	45 ^s	52
24	Vitåfors	mv	296	» »	273 578	47 ¹	
25	Summa	—	547		384 545	—	
26	Summa för hela riket	—	11 546		2 514 863	—	

¹⁾ Briketterna hava tillverkats av slig från Pershyttefältet och Persgruvefältet (Nora socken), Nybergs- av tidigare erhållet magnetiskt avfall från Ryllshytte zinkanrikningsverk. — ²⁾ Innehöll över 6·4 % Mn. — ketterna hava framställt av slig från diverse anrikningsverk.

7		8		9		10		11		12		13		14		15		16	
gods				Erhållen färdig vara (slig)								Antal dygn, varunder briketteringsverket varit i gång		Tillverkade briketter					
snitthalt av		Vikt		Värde		Genomsnittshalt av					Vikt		Värde						
fosfor	svavel					järn	fosfor	svavel			Ton		Kronor						
%		Ton		Kronor		%					Ton		Kronor						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	263	1) 6 985	337 023	1				
0·025	spår	13 564	339 100	66	0·008	0·006	—	—	—	—	—	300	—	—	2				
0·03	0·04	1 936	50 000	63	0·01	0·09	—	—	—	—	—	—	10 310	540 000	3				
0·005	0·1	2 800	56 000	67	0·002	0·1	—	—	—	—	—	—	—	—	4				
0·025	0·6	34 490	815 679	61·4	0·01	0·6	—	—	—	—	—	—	—	—	5				
—	—	2 600	13 000	61·8	0·004	1·9	—	—	—	—	—	—	—	—	6				
0·02	0·07	1 361	21 776	61·6	0·013	0·053	—	—	—	—	—	—	—	—	7				
0·09	0·035	37 715	1 700 000	67	0·02	0·015	—	—	—	—	—	—	—	—	8				
0·6	—	6 754	85 457	67·5	0·15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9				
1·1	0·03	1 891	18 915	58·2	0·4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10				
—	—	20 840	202 808	63·32	0·25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11				
0·15	0·6	44 000	550 000	63·1	0·025	0·055	—	—	—	—	—	—	—	—	12				
—	—	7 106	—	61·3	0·065	3·01	—	—	—	—	—	—	—	—	13				
0·1	0·01	32 484	812 098	63	0·04	0·1	—	—	—	—	—	—	—	—	14				
0·01	0·3	47 235	1 039 170	65·06	0·005	0·1	—	—	—	—	—	—	—	—	15				
0·006	1·5	14 291	400 148	63·5	0·006	1·2	—	—	—	—	—	290	11 453	435 214	16				
0·021	0·282	47 922	1 400 000	65·5	0·005	0·03	—	—	—	—	—	336	37 836	1 660 000	17				
—	1·5	4) 9 008	90 080	62	—	0·6	—	—	—	—	—	—	—	—	18				
—	—	325 997	7 594 231	—	—	—	—	—	—	—	—	1 189	66 584	2 972 237	19				
0·005	0·31	18 965	474 120	63·9	0·004	0·14	—	—	—	—	—	—	—	—	20				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	275	6) 8 584	324 699	21				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	351	6) 16 534	661 360	22				
—	—	18 965	474 120	—	—	—	—	—	—	—	—	626	25 118	986 059	23				
0·6	0·1	66 006	1 650 155	71·1	0·008	0·005	—	—	—	—	—	311	45 227	1 221 116	24				
—	—	123 369	2 239 000	64·8	0·3	0·066	—	—	—	—	—	—	—	—	25				
—	—	13 462	—	70·16	0·015	0·028	—	—	—	—	—	—	—	—	26				
—	—	41 015	—	65·16	0·3	0·136	—	—	—	—	—	—	—	—					
—	—	243 852	3 889 155	—	—	—	—	—	—	—	—	311	45 227	1 221 116					
—	—	1 101 444	22 523 842	—	—	—	—	—	—	—	—	5 783	325 370	11 862 147					

fältet (Norrbärke socken) samt Östanmossfältet, Bälsjöverket och Mossgruvan (Norbergs socken). — 2) Utgöres 4) Innehöll över 3·7 % Mn, och erhöles ur rågodset även blyslig, se tab. 9. — 5) Endast dagskift. — 6) Bri-

Tab. 3. Masugnar och tillverk-

1		2	3		4	5	6	7
L ä n		Antal verk, som haft masugnar i gång under året	Antal brukbara masugnar		Blåsnings-tid Dygn	T a c k -		
			Under året i verksamhet	Ej under året i verksamhet		Smides- och puddel-tackjärn	Bessemertackjärn	
						Tillverknings-		
1	Stockholms län	2	3	—	880	—	—	
2	Uppsala län	5	6	2	1 825	26 264	—	
3	” ”		1	—	199	768	—	
4	Södermanlands län	2	2	3	523	—	—	
5	Östergötlands län	2	3	2	1 024	17 311	—	
6	Jönköpings län	1	1	1	252	—	—	
7	Kronobergs län	1	1	—	23	—	—	
8	Kalmar län	—	—	1	—	—	—	
9	Älvsborgs län	1	1	—	340	—	—	
10	Värmlands län	8	9	7	2 499	1 349	—	
11	” ”		4	—	1 155	—	5 513	
12	Örebro län	24	33	5	9 693	46 796	17 809	
13	Västmanlands län	9	13	3	4 271	13 041	4 275	
14	Kopparbergs län	17	24	5	7 030	24 246	60 362	
15	” ”		2	—	506	—	13 374	
16	Gävleborgs län	8	19	1	5 232	43 988	16 368	
17	Västernorrlands län	—	—	1	—	—	—	
18	Norrbottnens län	1	2	—	692	—	—	
19	Summa	81	124	31	36 144	173 763	117 701	

¹⁾ Elektrisk. — ²⁾ Därav 1 för koks enbart. — ³⁾ Därav 22 076 ton med koks enbart. — ⁴⁾ Därav i ⁶⁾ Därav 1 för träkol i blandning med koks. — ⁷⁾ Därav 6 015 ton med träkol i blandning med koks. — ¹⁰⁾ Därav 57 683 ton med koks enbart. — ¹¹⁾ Elektriska för träkol i blandning med koks. — ¹²⁾ Därav i elektrisk 14 441 ton. — ¹³⁾ Därav i elektrisk ugn annan än masugn med koks och träkol 4 ton. — ¹⁴⁾ Därav i elektrisk

Tab. 4. Antal begagnade verk och ugnar för

1		2	3	4
L ä n		Begagnade verk	Härdar för försurning	
			Lancashire-smälthärdar	Vallonsmält-härdar
1	Stockholms län	3	4	2
2	Uppsala län	8	14	16
3	Södermanlands län	1	2	—
4	Östergötlands län	5	16	—
5	Jönköpings län	1	—	—
6	Kronobergs län	1	—	—
7	Blekinge län	1	—	—
8	Hallands län	1	—	—
9	Älvsborgs län	3	—	—
10	Värmlands län	7	9	—
11	Örebro län	14	29	—
12	Västmanlands län	11	21	—
13	Kopparbergs län	8	19	—
14	Gävleborgs län	11	39	3
15	Västerbottnens län	1	1	—
16	Summa	76	154	21

ningar av tackjärn år 1917.

8		9		10		11		12		13		14		15		16	
j ä r n																	
Martin-tackjärn	Gjuttackjärn			Tillsammans				Gjutgods, framställt direkt från masugn				Summa tackjärn och direkt från masugn framställt gjutgods					
	för adu- cering		för andra ändamål														
kvantitet i ton				Ton	Värde i kronor		Ton	Värde i kronor		Ton	Värde i kronor						
20 199	—	—	—	20 199	5 285	830	158	39 500	—	—	20 357	5 325	330	1			
4 832	—	2 340	—	33 436	10 786	549	396	126 642	—	—	33 832	10 913	191	2			
4 395	—	2 034	—	7 197	2 662	890	—	—	—	—	7 197	2 662	890	3			
—	1 646	24 968	—	26 614	9 825	371	—	—	—	—	⁵⁾ 26 614	9 825	371	4			
1 743	—	—	—	19 054	4 342	820	235	88 125	—	—	19 289	4 430	945	5			
—	—	1 840	—	1 840	693	974	—	—	—	—	1 840	693	974	6			
—	—	20	—	20	8 000	—	—	—	—	—	20	8 000	—	7			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8			
6 900	—	776	—	7 676	1 690	450	—	—	—	—	⁴⁾ 7 676	1 690	450	9			
25 196	—	9 352	—	35 897	10 674	730	159	31 800	—	—	36 056	10 706	530	10			
23 742	—	—	—	29 255	10 239	250	—	—	—	—	29 255	10 239	250	11			
71 995	21 301	22 723	—	180 624	46 146	956	3 873	1 112 561	⁷⁾ 184 497	—	47 259	517	12				
57 650	3 182	28 501	—	106 649	31 440	893	5 586	1 846 500	⁸⁾ 112 235	—	33 287	393	13				
81 423	—	12 985	—	179 016	49 446	909	1 165	332 817	¹⁰⁾ 180 181	—	49 779	726	14				
1 067	—	1 464	—	15 905	5 587	965	—	—	¹²⁾ 15 905	—	5 587	965	15				
57 378	—	1 565	—	119 299	33 647	473	1 439	458 126	¹³⁾ 120 738	—	34 105	599	16				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17			
29 249	—	3 840	—	33 089	7 233	555	188	47 000	¹⁴⁾ 33 277	—	7 280	555	18				
385 769	26 129	112 408	—	815 770	229 713	615	13 199	4 083 071	—	—	828 969	233 796	686	19			

elektrisk ugn annan än masugn dels med träkolstybb och dels med koksstybb 776 ton. — ⁵⁾ Elektriska. — ⁶⁾ Därav i elektrisk ugn annan än masugn med träkolstybb 3 182 ton. — ⁷⁾ Därav 5 för koks enbart. — trisk ugn annan än masugn med träkolstybb 1 464 ton samt i elektrisk ugn med träkol i blandning med koks ugn annan än masugn 3 840 ton.

beredande av smidbart järn och stål år 1917.

5		6		7		8		9		10		11		12	
och skrotsmältning				U g n a r f ö r g ö t								Bränn- ståls- ugnar			
Skrotsmält- ningshårdar	Summa			Besemer- ugnar	Martin- ugnar	Degelståls- ugnar	Elektro- stålugar	Summa							
—	6			1	1	—	—	2			—	1			
—	30			—	2	2	3	7			2	2			
1	3			—	2	—	—	2			—	3			
1	17			—	3	—	1	4			—	4			
1	1			—	—	—	—	1			—	5			
—	—			—	—	—	1	1			—	6			
—	—			—	1	—	1	2			—	7			
—	—			—	—	—	1	1			—	8			
—	—			—	4	—	1	5			—	9			
—	9			2	10	—	2	14			—	10			
1	30			4	11	—	4	19			—	11			
5	26			—	15	—	5	20			—	12			
—	19			5	17	6	1	29			—	13			
—	42			6	15	—	5	26			—	14			
—	1			—	—	—	—	—			—	15			
9	184			18	81	8	25	132			2	16			

Tab. 5. Tillverkningar av smältstycken, råskenor och göt m. fl. mellanprodukter jämte skrotat gjutgods av smidbart järn och stål år 1917.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
<i>Smältstycken och råskenor</i> ovällda, framställda medelst:					
Lancashiremetod	103 474	41 259 170	43 727	2 646	20 105 336
Vallonsmältning	6 519	2 521 005	—	—	—
Skrotsmältning	4 436	724 875	—	1 900	237 000
Summa	114 429	44 505 050	43 727	4 546	20 342 336
<i>Göt, ovälld, samt smidbart gjutgods:</i>					
Bessemer-:					
sur: göt: kolhalt 0.5 % och däröver...	16 423	5 938 570	—	3 063	938 827
» under 0.5 %	4 268	1 685 299	—	364	153 772
Summa sur göt	20 691	7 623 869	—	3 427	1 092 599
gjutgods, skrotat	707	845 213	—	513	615 140
basisk: göt	56 456	19 031 990	—	—	—
Summa bessemergöt och skrot. gjutgods	77 854	27 501 072	—	3 940	1 707 739
Martin-:					
sur: göt: kolhalt 0.5 % och däröver...	121 560	41 287 643	2 686	53	964 121
» under 0.5 %	84 484	25 974 606	2 589	6 154	2 258 329
Summa sur göt	206 044	67 262 249	5 275	6 207	3 222 450
gjutgods, skrotat	9 347	10 237 073	876	6 241	7 907 310
basisk: göt: kolhalt 0.5 % och däröver	33 662	10 462 866	186	—	74 227
» under 0.5 %	235 770	72 331 994	—	337	201 118
Summa basisk göt	269 432	82 794 860	186	337	275 345
gjutgods, skrotat	6 434	5 391 496	508	3 893	4 008 979
Summa martingöt och skrot. gjutgods	491 257	165 685 678	6 845	16 678	15 414 084
Degelstål: göt	1 225	780 540	—	—	—
Summa degelstålgöt	1 225	780 540	—	—	—
Elektrostål: göt: kolhalt 0.5 % och däröver	3 895	2 204 080	500	684	652 400
» under 0.5 %	4 361	1 825 919	200	2 341	1 153 757
Summa	8 256	4 029 999	700	3 025	1 806 157
gjutgods, skrotat	2 408	3 229 629	96	1 463	1 971 164
Summa elektrostålgöt och skrot. gjutgods	10 664	7 259 628	796	4 488	3 777 321
Summa göt, ovälld, samt smidbart gjutgods	581 000	201 226 918	7 641	25 106	20 899 144
Summa smältstycken, råskenor, göt samt skrot. gjutgods	695 429	245 731 968	51 368	29 652	41 241 480
<i>Blåsstål eller oräckt brännstål</i>	97	19 400	50	—	10 000

Tab. 6. Stångjärn och -stål jämte andra grövre tillverkningar av smidesjärn eller -stål år 1917.

Tillverkningar	1		2		3		4		5		6	
	Hela tillverkningen		Därav till avsalu									
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Ton		Värde i kronor					
1. Smitt stångjärn och -stål:												
a) <i>Välljärn, smitt av</i>												
Lancashiresmältstycken	4 653	2 743 368	3 303	490			2 082 811					
Vallonsmältstycken	5 508	3 208 762	3 883	—			2 290 992					
Summa välljärn	10 161	5 952 130	7 186	490			4 373 803					
b) <i>Götjärn och götstål:</i>												
Smidda ämnen	7 975	4 442 577	842	324			693 757					
Smitt verktygsstål, borrarstål etc.	7 668	11 895 885	2 519	4 920			11 557 011					
Smidda axlar och andra grövre smiden	11 017	11 779 664	1 259	7 228			9 629 055					
Summa götjärn och götstål	26 660	28 118 126	4 620	12 472			21 879 823					
Summa <i>smitt</i> stångjärn och -stål	36 821	34 070 256	11 806	12 962			26 253 626					
2. Valsat järn och stål:												
a) <i>Ämnen:</i>												
Billets, blooms etc.: av välljärn	4 174	2 717 122	1 179	—			579 834					
» götmetall	249 372	103 691 867	12 265	5 296			8 783 038					
Summa billets, blooms etc.	253 546	106 408 989	13 444	5 296			9 362 872					
Tubämnen av götmetall: ihåliga	18 334	16 416 319	5 689	3 148			8 199 969					
massiva	17 292	6 869 634	5 408	650			2 648 759					
Annat ämnesjärn för manufakturering: av välljärn	1 078	517 440	—	—			—					
» götmetall	49 602	25 875 302	1 556	7 524			8 656 477					
Summa annat ämnesjärn för manufakturering	50 680	26 392 742	1 556	7 524			8 656 477					
Summa ämnen	339 852	156 087 684	26 097	16 618			28 868 077					
b) <i>Grovjärn:</i>												
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant. och platt: av välljärn	8 285	3 737 709	1 435	5 957			3 186 944					
» götmetall	27 416	16 656 775	6 669	15 140			13 163 263					
Summa stångjärn och -stål	35 701	20 394 484	8 104	21 097			16 350 207					
Vinkeljärn, balkar och annat fasonjärn av götmetall	11 799	6 708 457	2 342	9 057			6 525 511					
Järnvägsskenor av götmetall	90	55 350	—	45			21 600					
Skarvjärn och bottenplåtar av götmetall	995	452 725	—	995			452 725					
Hjulband (tires) av götmetall	5 200	3 269 219	562	3 509			2 521 256					
Axlar (även blanksvarvade) av götmetall	3 873	3 400 829	552	3 179			3 261 044					
Annat grovjärn av götmetall	908	424 850	5	791			358 200					
Summa grovjärn	58 566	34 705 914	11 565	38 673			29 490 543					

82 TAB. 6 (forts.). STÅNGJÄRN OCH -STÅL JÄMTE ANDRA GRÖVRE TILLVERKNINGAR
AV SMIDESJÄRN ELLER -STÅL ÅR 1917.

1	2		3		4		5		6	
	Hela tillverkningen				Därav till avsalu					
	Tillverkningsar	Ton	Värde i kronor	genom export		inom landet		Värde i kronor		
Ton										
c) Mediumjärn:										
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant. och platt: av välljärn	14 432	7 275 251	5 201	7 576			6 706 301			
» götmetall.....	75 385	47 881 626	17 177	48 855			41 712 606			
Summa stångjärn och -stål	89 817	55 156 877	22 378	56 431			48 418 907			
Vinkeljärn, balkar och annat fasonjärn av götmetall	16 382	9 913 365	2 099	12 751			9 139 990			
Annat mediumjärn: av välljärn	449	269 400	148	36			110 400			
» götmetall	10 498	6 329 403	1 844	7 206			5 480 403			
Summa annat mediumjärn	10 947	6 598 803	1 992	7 242			5 590 803			
Summa mediumjärn	117 146	71 669 045	26 469	76 424			63 149 700			
d) Finjärn:										
Band-, söm- och annat finjärn: av välljärn ...	21 731	11 957 574	5 736	14 916			11 303 514			
» götmetall.....	59 909	38 515 068	12 096	39 188			33 174 579			
Summa finjärn	81 640	50 472 642	17 832	54 104			44 478 093			
Valstråd: av välljärn	2 608	1 370 300	462	323			440 460			
» götmetall	73 506	44 740 269	19 745	45 414			40 148 701			
Summa valstråd	76 114	46 110 569	20 207	45 737			40 589 161			
Strips: av välljärn	1	1 000	—	1			1 000			
» götmetall	10 694	6 414 219	873	2 865			2 547 919			
Summa strips	10 695	6 415 219	873	2 866			2 548 919			
Summa finjärn	168 449	102 998 430	38 912	102 707			87 616 173			
e) Stångjärnsavhugg:										
av välljärn	2 532	1 238 311	2 284	68			1 169 362			
» götmetall.....	25 251	4 856 944	645	—			238 439			
Summa stångjärnsavhugg	27 783	6 095 255	2 929	68			1 407 801			
f) Plåt:										
Grov- och mediumplåt av götmetall	28 238	18 708 136	2 279	22 451			16 144 374			
Tunnplåt: av välljärn.....	924	773 408	—	924			773 408			
» götmetall.....	29 271	25 750 007	268	25 628			22 928 486			
Summa tunnplåt	30 195	26 523 415	268	26 552			23 701 894			
Summa plåt	58 433	45 231 551	2 547	49 003			39 846 268			
Summa valsat järn och stål	—	—	108 519	283 493			250 378 562			
Summa smitt stångjärn och -stål och valsat järn och stål	—	—	120 325	296 455			276 632 188			
3. Järnmanufaktur och övriga verkstadsprodukter.										
Tackjärns- och metallgjutgoods.....	31 575	17 924 568	7 053				4 727 635			
Annat järnmanufaktur	—	—	—				63 616 833			
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	—	—	—				36 698 958			
Summa järnmanufaktur och övriga produkter	—	—	—				105 043 426			
Summa smitt stångjärn och -stål, valsat järn och stål samt järnmanufaktur och övriga verkstadsprodukter	—	—	—				381 675 614			

Tab. 7. Förbrukningen vid järnverken av träkol år 1917.

1	2	3	4	5	6	7	8
L ä n	Träkol av skogsved		Träkol av sågverks- ribb		Träkol av skogsved och såg- verksribb, milkolade och ugnskolade tillsam- mans	Värde i kronor	Medel- värde per hekto- liter i kronor
	Milkolade	Ugns- kolade	Milkolade	Ugns- kolade			
	Hektoliter	Hektoliter	Hektoliter	Hektoliter			
Stockholms län	629 038	—	627 690	98 000	1 354 728	3 199 656	2.36
Uppsala län	2 719 844	31 276	563 334	—	3 314 454	6 276 552	1.89
Södermanlands län	360 084	—	25 460	—	385 544	832 080	2.16
Östergötlands län	887 981	—	466 566	—	1 354 547	2 776 052	2.05
Jönköpings län	53 180	—	80 579	—	133 759	351 632	2.63
Kronobergs län	599	—	6 037	—	6 636	12 356	1.86
Blekinge län	—	—	19 400	—	19 400	37 800	1.95
Hallands län	366	—	—	—	366	1 738	4.75
Älvsborgs län	154 179	38 123	43 521	31 960	267 783	567 838	2.12
Skaraborgs län	—	—	600	—	600	1 200	2.00
Värmlands län	3 033 105	76 085	123 338	107 550	3 340 078	6 544 722	1.96
Örebro län	8 665 242	166 983	1 480 055	9 177	10 321 457	21 985 608	2.13
Västmanlands län	6 041 352	163 709	583 263	—	6 788 324	14 311 626	2.11
Kopparbergs län	7 935 095	558 463	69 634	75 000	8 638 192	16 209 612	1.88
Gävleborgs län	5 665 848	850 752	2 379 871	—	8 896 471	15 495 134	1.74
Västerbottens län	6 880	—	—	—	6 880	13 134	1.91
Norrbottnens län	¹⁾ 1 201 377	—	526 608	—	¹⁾ 1 727 985	2 840 085	1.64
Hela riket: Hektoliter	37 354 170	1 885 391	6 995 956	321 687	46 557 204	—	—
Värde i kronor	73 404 782	3 576 216	13 873 241	601 386	—	91 455 625	—
Medelvärde per hektoliter i kronor.....	1.97	1.90	1.98	1.87	—	—	1.97

¹⁾ Däri inberäknat 132 202 hl icke specificerade kol med ett beräknat värde av 216 800 kr.

Tab. 8. Uppfordringen ur andra malm-

I tabellen använda

Brytningsmetod: D = dagbrott; I = igensättningsbrytning; M = magasinsbrytning; P = pallbryt-

1		2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)		Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, varunder gruvan arbetats	Brutet berg och malm Ton
Stockholms län.						
1	Häverö socken: Rotholmagruvan (ej utmålslagd)...	1	D	1	12	120
2	Summa för Stockholms län	1	—	1	—	120
3	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Uppsala län.						
4	Dannemora socken: } Dannemora gruvor { Källarskärpningen	³⁾ 1	P	1	6	52
		³⁾ 1	T			
5	Håtuna socken: Loggruvan (ej utmålslagd).....	1	D	1	4	250
6	Summa för Uppsala län	3	—	2	—	4 401
7	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Södermanlands län.						
8	Trosa socken: Strandgruvan	1	D	1	3	125
9	Summa för Södermanlands län	1	—	1	—	125
10	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Östergötlands län.						
11	Godegårds socken: Ämmebergs zinkgruvor.....	⁸⁾	I	⁸⁾	42	22 592
12	Risinge socken: Doverstorpsfältet (Norra och Södra Sättagruvorna)	2	D	2	50	10 373
13	Skedevi socken: Ruda Haggruva	1	D	—	15	180
14	Värna och Björsätters socken: Bersbo gruvfält och Södra Långedalsgruvan	2	U	1	52	2 618
15	Summa för Östergötlands län	5	—	3	—	35 763
16	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Jönköpings län.						
17	Alsbedas socken: Viktorsgruvan.....	1	D	—	14	100
18	Kleva gruva	1	P	2	52	5 243
19	Fröryds socken: Mossgruvan.....	1	P	1	52	1 000
20	Ödestugu socken: Spexeryds gruvfält (Mellanfältets, Tvistegravans och Hohultsgruvans utmål).....	3	MP	1	52	32 627
21	Summa för Jönköpings län	6	—	4	—	38 970
22	Värde i kronor	—	—	—	—	—

¹⁾ Svavelkis, där ej annorlunda anges. — ²⁾ Kopparmalm. — ³⁾ Gruvan är även redovisad i tab. 1. zinkmalmen höllo 260 ton 45.6 %, 82 ton 41.7 % och 61 ton 32.8 % Zn, blymalmen höll 30 % Pb och ⁹⁾ zinkmalm. — ¹⁰⁾ Nickelmaln. — ¹¹⁾ Av den erhållna kopparmalmen höllo 30 ton 6.4 % Cu och 14 % Zn, höllo 25 ton 35.2 % och 78 ton 27.5 % Zn. — ¹²⁾ Nickelförande magnet- och kopparkis, därav från äldre

gruvor än järnmalmsgruvor år 1917.

beteckningar:

ning i öppna rum; R = rasbrytning; T = takbrytning utan igensättning; U = undersökningsarbete.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton									Den direkt användbara malms metallhalt i %	Erhållen för anrikning avsedd produkt Ton
Kopparmalm	Manganmalm	Zinkmalm	Blymalm	Molybdenmalm	Nickelmalm	Grafitmalm	Svavel- och magnetkis ¹⁾	Summa		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	²⁾ 80
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	40	—	—	—	—	—	40	⁴⁾	—
—	—	403	4	—	—	—	1 593	2 000	⁵⁾	275
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁶⁾ 200
—	—	443	4	—	—	—	1 593	2 040	—	475
—	—	32 376	410	—	—	—	95 598	128 384	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁷⁾ 50
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁹⁾ 18 472
—	—	—	—	—	—	—	4 209	4 209	18—27	4 664
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁰⁾ 180
380	—	103	—	—	—	—	—	483	¹¹⁾	608
380	—	103	—	—	—	—	4 209	4 692	—	23 924
16 670	—	1 530	—	—	—	—	42 000	60 200	—	—
—	—	—	—	3	—	—	—	3	3	—
—	—	—	—	—	¹²⁾ 3 991	—	—	3 991	¹²⁾	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹³⁾ 50
—	768	—	—	—	—	—	—	768	42—46	26 809
—	768	—	—	3	3 991	—	—	4 762	—	26 859
—	75 881	—	—	1 000	83 811	—	—	160 692	—	—

— ⁴⁾ Av den erhållna zinkmalmen höll 1 ton 45·6 % Zn och 39 ton höll 32·8 % Zn. — ⁵⁾ Av den erhållna svavelkisen 36 % S. — ⁶⁾ Grafitmalm. — ⁷⁾ Zink- och blymalm. — ⁸⁾ Uppföringssschakt i Örebro län. — 33 ton 2·5 % Cu och 8·5 % Zn samt 317 ton 3·5 % Cu och 23·6 % Zn. Av den erhållna zinkmalmen varp 347 ton, höll 0·65 % Ni och 0·5 % Cu. — ¹³⁾ Kopparmalm.

1	2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppförings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, varunder gruvan arbetats	Brutet berg och malm Ton
Kalmar län.					
1	Misterhults } Solstads { Storgruvan	1	P	1	1 440
	socken: } gruvfält } Liljenbergs schakt	1	DP	1	280
2	Dalhems socken: Björngruvan	1	D	—	550
3	Hjorteds socken: Stenbo gruva	1	D	1	60
4	Gamleby socken: Rumma- och Träskgruvorna ...	2	D	—	2) 80
5	Summa för Kalmar län	6	—	3	2 410
6	Värde i kronor	—	—	—	—
Älvsborgs län.					
7	Ånimskogs socken: Vassvikens gruva	1	P	1	600
8	Vikens { Gustavs mangan- och gruvfält } Johannesgruvorna ...	2	D	1	5 000
9		2	D	2	1 500
10	Fröskogs socken: Klapperuds gruva	1	D	1	704
11	Kesebols gruva	1	D	1	240
12	Tydje socken: Roflsby Stora mangangruva	1	P	1	750
13	Roflsby mangangruva no 1	1	D	—	550
14	Björby gruva	1	D	—	530
15	Stora Strandsgruvan	1	U	1	780
16	Summa för Älvsborgs län	11	—	8	10 654
17	Värde i kronor	—	—	—	—
Skaraborgs län.					
18	Udenäs socken: Bölets gruvfält (Blåstensgruvans utmål)	1	P	1	6 000
19	Pukeruds mangangruva	1	D	1	490
20	Summa för Skaraborgs län	2	—	2	6 490
21	Värde i kronor	—	—	—	—
Värmlands län.					
22	Färnebo socken: Myssbergs gruvor	1	D	—	2 500
23	Långbansfältet (Stor- och Kolleggruvorna)	2)	PT	2	5)
24	Färnebo socken: Pajsbergsgruvan	1	P	1	150
25	Getö Stora silvergruva	1	P	1	3 032
26	Norra Getögruvan	1	U	1	3 840
27	Glava socken: Glava kopparfält	1	D	—	700
28	Gunnarskogs socken: Bortans koppargruva	1	P	1	55

1) Kopparmalmen höll 8.32 % Cu. Av den erhållna svavelkisen höllö 7 ton 51.2 % och 6 ton 31.3 % S. äro även upptagna i tab. 1, i vilken tab. det brutna berget och malmen redovisas. — 2) Därav ur äldre, varp 3) Koppar- och järnmalm.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Erhållen stufv- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton									Den direkt användbara malms metallhalt i %	Erhållen för anrikning avsedd produkt Ton
Kopparmalm	Mangalmalm	Zinkmalm	Blymalm	Molybdenmalm	Nickelmalm	Grafitmalm	Svavel- och magnetkis	Summa		
36	—	—	—	—	—	—	—	36	4—8	936
7	—	—	—	—	—	—	—	7	4—8	182
—	—	—	—	34	—	—	—	34	0.9	—
1	—	—	—	—	—	—	13	14	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	—	—	—	34	—	—	13	91	—	1 118
4 630	—	—	—	7 200	—	—	770	12 600	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 400
—	800	—	—	—	—	—	—	800	25	600
—	300	—	—	—	—	—	—	300	25	100
—	269	—	—	—	—	—	—	269	28	—
—	79	—	—	—	—	—	—	79	28	—
—	60	—	—	—	—	—	—	60	—	—
—	203	—	—	—	—	—	—	203	20	100
—	100	—	—	—	—	—	—	100	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1 811	—	—	—	—	—	—	1 811	—	1 200
—	142 964	—	—	—	—	—	—	142 964	—	—
—	⁴⁾ { 363 } ⁵⁾ { 2 438 } 3	—	—	—	—	—	—	{ 363 } { 2 438 } 3	45 { 25 } 35	—
—	2 804	—	—	—	—	—	—	2 804	—	—
—	88 613	—	—	—	—	—	—	88 613	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 500
—	{ 2 421 } { 1 285 } { 1 935 } ⁷⁾ 19	—	—	—	—	—	—	{ 2 421 } { 1 285 } { 1 935 } 19	27 { 35 } 15 } 27	⁶⁾ 1 290
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	10	—	—	—	—	10	40	⁸⁾ 940
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁹⁾ 2 573
10	—	—	—	—	—	—	—	10	22	200
12	—	—	—	—	—	—	—	12	4	12

— ²⁾ Kopparhaltig malm, ej skrädd. — ³⁾ Kopparmalm. — ⁴⁾ Därav ur äldre varp 2 438 ton. — ⁵⁾ Gruvorna 25 ton. — ⁷⁾ Därav ur äldre varp 17 ton. — ⁸⁾ Därav 723 ton blymalm och 217 ton kopparmalm. —

1	2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfodrings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, varunder gruvan arbetats	Brutet berg och malm Ton
1 Gåsborns socken: Gåsborns mangangruvor.....	2	D	—	27	2 309
2 Nordmarks socken: Jakobsbergsgruvan	1	P	1	10	1 150
3 Gustaf Adolfs socken: Brännmossgruvan (ej utnåls-lagd)	1	D	—	18	630
4 Summa för Värmlands län	12	—	7	—	14 366
5 Värde i kronor	—	—	—	—	—
Örebro län.					
6 Lerbäcks och Hammars socknar: Ämmebergs zink-gruvor.....	1	I	2	42	37 387
7 Kopparbergs köping: Kaveltorpsfältet (Katarina-, Ång- och Haggruvorna)...	3	T	3	52	22 397
8 Ljusnarbergs socken: Uddgruvan	1	PT	1	46	5 342
9 Valdemarsgruvan	1	D	1	11	438
10 Hjulsjö socken: Killingsbergsgruvan	⁵⁾ 1	M	2	26	⁵⁾
11 Grythytte socken: Sundsett-, Sundstvä-, Sundsfyra- och Sundsfemgruvorna	4	D	—	26	1 828
12 Ländesbergs socken: Östra Kärrgruvan	⁷⁾ 1	P	1	52	⁷⁾
13 Guldsmedshyttans socken: Mårdshyttefältet (Leijel-gruvan).....	1	M	1	52	80 244
14 Gränshyttefältet (Gull-blankgruvan)	⁵⁾ 1	M	1	52	⁵⁾
15 {Ramsbergs} Håkansbodafältet (Håkansboda gruvor)	1	{ M P }	1	52	21 787
16 Järnboås socken: Gästjärnsgruvan	1	P	1	40	1 452
17 Fellingsbro socken: Gästagruvan	1	P	1	32	4 310
18 Ervalla socken: Avdalagruvan.....	1	P	1	38	8 453
19 Summa för Örebro län	18	—	16	—	183 638
20 Värde i kronor	—	—	—	—	—
Västmanlands län.					
21 Skinnskattebergs socken: Sjögruvan	¹¹⁾ 1	U	1	26	500
22 Övre Persgruvan	¹¹⁾ 1	—	—	—	—
23 Östergruvan, äldre varp..	¹¹⁾ 1	—	—	—	—
24 Pellegruvan	1	U	1	48	5 789
25 Tallbackgruvan	1	U	1	52	546
26 Norbergs socken: Gamla Skrammelfällsgruvan	1	P	1	35	2 023
27 Kallmoragruvan	¹¹⁾ 1	—	—	—	—
28 Summa för Västmanlands län	7	—	4	—	8 858
29 Värde i kronor	—	—	—	—	—

¹⁾ 12,5 % Mn och 14 % Fe. — ²⁾ 10 % MoS₂. — ³⁾ Bly- och zinkmalm. — ⁴⁾ Därav höllo 0 701 i vilken tabell det brutna berget och malmen redovisas. — ⁵⁾ Höllo även över 11 % Fe. — ⁷⁾ Gruvan även uppvarp. — ⁸⁾ Därav 2 ton svavelkis och 161 ton magnetkis. — ¹⁰⁾ Kopparmalmen höll 6,9 % Cu, svavelkisen. Den vanna kopparmalmen har erhållits vid järnmalmshyttningen. — ¹²⁾ Grafitmalm.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton									Den direkt användbara malmens metallhalt i %	Erhållen för anrikning avsedd produkt Ton		
Kopparmalm	Manganmalm	Zinkmalm	Blymalm	Molybdenmalm	Nickelmalm	Grafitmalm	Svavel- och magnetkis	Summa				
—	1361	—	—	—	—	—	—	1361	1) 33·5	}	1	
—	{ 22 10}	—	—	—	—	—	—	{ 22 10			12·5	—
—	—	—	—	4	—	—	—	4	2)		130	3
22	7053	—	10	4	—	—	—	7089	—		6645	4
6 000	314 838	—	2 000	3 825	—	—	—	326 663	—		—	5
—	—	7 145	—	—	—	—	—	7 145	38·88		20 416	6
50	—	—	—	8	—	—	—	50	8	3) 16 595	3 134	7
—	—	—	—	30	—	—	—	8	4)		30	8
—	—	—	—	1	—	—	—	30	11		100	9
—	—	—	—	—	—	—	—	1	16		—	10
—	757	—	—	—	—	—	—	757	6) 11		—	11
136	—	—	—	—	—	—	—	136	3·12-24·06		—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		77 038	13
—	—	—	—	—	—	—	—	175	1·7		—	14
{ 175 5 941 8) 268 6	—	—	—	—	—	—	—	{ 5 941 268	2·43	}	5 000	15
{ 305 165	—	—	—	—	—	—	—	{ 169 305 165	1·28			—
—	—	—	—	—	—	—	9) 163	—	9	}	677	17
—	—	—	—	—	—	—	—	700	4			7 613
7 046	757	7 145	—	39	—	—	—	863	35		130 603	19
268 249	7 570	271 510	—	82 540	—	—	39 430	669 299	—		—	20
1	—	—	—	—	—	—	—	1	10		—	21
295	—	—	—	—	—	—	—	295	6·12		—	22
40	—	—	—	—	—	—	—	40	5		—	23
90	—	—	—	—	—	—	—	90	7		5 502	24
—	—	—	—	—	—	—	83	83	37·8		—	25
183	—	—	—	—	—	—	—	183	—	12) 1 582	—	26
609	—	—	—	—	—	—	—	83	12·25		7 084	27
609	—	—	—	—	—	—	—	692	—		7 084	28
102 028	—	—	—	—	—	—	—	4 986	107 014	—	—	29

ton 85 % MoS₂, 0·338 ton 50 % MoS₂ och 7·312 ton 10 % MoS₂. — 5) Gruvan är även upptagen i tab. 1, tagen i tab. 1. Den vunna kopparmalmen har erhållits som biprodukt vid järnmalmsbrytningen. — 6) Ur äldre 1·8 % Cu och 48·5 % S och 1·8 % Cu samt magnetkisen 28 % S. — 11) Gruvan är upptagen i tab. 1.

1	2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, varunder gruvan arbetats	Brutet berg och malm Ton
Kopparbergs län.					
1 Falu stad: Falu gruva	1	IR	3	52	119 664
2 Kopparbergs socken: Domängruvan	1	DP	1	52	18 257
3 Svärdsjö socken: Svartviksgruvan	1	M	1	52	13 717
4 Kompanigruvan	1	D	1	8	778
5 Stormyrgruvan	1	P	1	15	1 252
6 Boviksgruvan	1	P	1	4	262
7 Vika socken: Nya Kalvbäcksgruvan	1	M	1	52	12 844
8 Stora Tuna socken: Kusågruvan	1	P	1	52	1 100
9 Silobergs socken: Östra Silobergs Maskingruva	1	PU	1	52	6 325
10 Lilla Lobergsgruvan	1	P	—	4	7 200
11 Stora Skedvi socken: Storgubbgruvan	1	P	2	32	4 200
12 Storgruvan	1	P	2	24	1 400
13 Tomtebofältet (Gårdsgruvan och Steffenburgs schakt)...	2	D	1	50	11 250
14 Tomtegruvan	1	P	1	52	250
15 Garpenbergs socken: Ryllshyttefältet (Kompanigruvan).....	¹²⁾ 1	MRU	2	52	5 890
16 Garpenbergs odalfält	1	IM	3	52	20 390
17 Leksands socken: Slättbergsfältet (Rudolfsgruvan)..	1	P	1	30	4 488
18 Åls socken: Insjöns koppargruva, äldre varp.....	1	—	—	—	—
19 Grangärde socken: Saxbergsfältet (Rålinie-, Långfalls- och Godgruvorna)	3	R	1	52	46 626
20 Ludvika socken: Näsgruvan	1	D	4	13	50
21 Sjögruvan	1	D	2	26	720
22 Snickaregruvan	1	D	4	44	5 000
23 Rödbacksgruvan	1	D	2	30	1 205
24 Godgruvan	1	DP	1	41	2 000
25 Norrbärke socken: Dambergsfältet (Dambergsgruvan).....	1	P	1	26	7 130
26 Summa för Kopparbergs län	28	—	38	—	284 998
27 Värde i kronor	—	—	—	—	—
Gävleborgs län.					
28 Ovansjö socken: Västerbergsgruvan.....	1	D	1	40	1 727
29 Summa för Gävleborgs län	1	—	1	—	1 727
30 Värde i kronor	—	—	—	—	—
Västernorrlands län.					
31 Eds socken: Farnagruvan	1	D	—	12	¹⁰⁾ 200
32 Summa för Västernorrlands län	1	—	—	—	200
33 Värde i kronor	—	—	—	—	—

1) Därav ur äldre varp 8 672 ton. — 2) Den erhållna kopparmalmen höll 4.13 % Cu, 3.9 gr Au och 29 % Zn. — 3) Den erhållna zinkmalmen höll 28 % Zn och svavelkisen 35 % S. — 4) Nickel- och koppar- — 5) Zinkhaltig malm, som vid skrädnig befunnits värdelös. — 6) Därav ur äldre varp 200 ton. — 7) Zinkkopparmalmen höll 3 % Cu och svavelkisen 40 % S. — 8) Gruvan är även upptagen i tab. 1. — 9) Den 8 982 ton. — 10) Zink-, bly- och kopparmalm. — 11) Den erhållna zinkstufmalmen höll 40 % Zn och 3 % Pb. — 12) Den 8 982 ton. — 13) Den 8 982 ton. — 14) Zink-, bly- och kopparmalm. — 15) Den erhållna zinkstufmalmen höll 40 % Zn och 3 % Pb. — 16) Den 8 982 ton. — 17) Zink-, bly- och kopparmalm. — 18) Den erhållna zinkstufmalmen höll 40 % Zn och 3 % Pb. — 19) Den 8 982 ton. — 20) Den 8 982 ton.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton									Den direkt användbara malms metallhalt i %	Erhållen för anrikning avsedd produkt Ton
Kopparmalm	Mangalmalm	Zinkmalm	Blymalm	Molybdenmalm	Nickelmalm	Grafitmalm	Svavel- och magnetkis	Summa		
175	—	—	—	—	—	—	114 325	114 500	2)	—
55	—	1 676	—	—	—	—	7 530	7 530	27	5 000
—	—	40	—	—	—	—	—	1 731	3)	1 461
—	—	31	—	—	—	—	—	40	29	70
2	—	—	—	—	—	—	—	31	29	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	5	—
—	—	3 051	—	—	—	—	192	3 243	4)	2 003
—	—	400	—	—	1 000	—	—	1 000	5)	100
—	—	—	—	—	—	—	1 400	1 800	6)	2 505
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	636	—	—	—	—	—	636	37.1	—
—	—	53	115	—	—	—	—	168	9)	60
590	—	—	—	—	—	—	3 247	3 837	11)	6 572
—	—	—	80	—	—	—	—	80	13	—
25	—	928	—	—	—	—	—	953	13)	3 158
—	—	—	—	—	—	—	—	—	14)	19 100
—	—	—	—	—	—	—	1 000	1 000	28	—
—	—	—	—	—	—	—	1 400	1 400	30	—
{ 360	—	—	—	—	—	—	—	520	4.3	33 841
{ 160	—	—	—	—	—	—	—	—	7)	—
—	—	—	—	—	—	—	16	16	30-34	—
—	—	—	—	—	—	—	183	183	30-34	—
—	—	—	—	—	—	—	1 250	1 250	30-34	—
—	—	—	—	—	—	—	305	305	30-34	—
—	—	—	—	—	—	—	828	828	28-35	606
—	—	—	—	—	—	—	—	—	16)	17) 2 219
3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
1 367	—	6 818	195	—	1 000	—	131 676	141 056	—	76 689
70 690	—	293 135	32 467	—	50 000	—	6 317 873	6 764 165	—	—
—	—	—	—	—	—	—	745	745	30	—
—	—	—	—	—	—	—	745	745	—	—
—	—	—	—	—	—	—	31 300	31 300	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

16.3 gr Ag per ton och svavelkisen 36 % S. — 8) Den erhållna kopparmalmen höll 5 % Cu och zinkmalmen höll 1.11 % Ni och 1.23 % Cu. — 6) Zinkmalmen höll 25 % Zn och 9 % Pb och svavelkisen 38 % S. malmen höll 37.1 % Zn och blymalmen 29.5 % Pb. — 10) Därav ur äldre varp 287 ton. — 11) Den erhållna kopparmalmen höll 5.1 % Cu och zinkmalmen 37.3 % Zn. — 14) Kopparmalm, därav komplexmalm — 17) Därav blyskmalm 1 931 ton och zinkskmalm 288 ton. — 18) Svavel- och magnetkis. — 19) Grafit-

1		2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)		Antal gruvor, ur vilka malm-erhållits	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal veckor, varunder gruvan arbetats	Brutet berg och malm
Jämtlands län.						
1	Åre socken: Gustavs gruvfält (Västra Gustavsgruvans utmål).....	1	PT	1	40	12 246
2	Offerdals socken: Myrgruvan.....	1	D	1	4	²⁾ 12
3	Summa för Jämtlands län	2	—	2	—	12 258
4	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Norrbottens län.						
5	Över-Luleå socken: Toberget.....	2	D	2	4	6
6	Gällivara socken: Nietsajoki no 4.....	1	—	1	—	³⁾ 1 500
7	Summa för Norrbottens län	3	—	3	—	1 506
8	Värde i kronor	—	—	—	—	—
9	Summa för hela riket	107	—	95	—	606 490
10	Värde i kronor	—	—	—	—	—

1) Kopparmalm. — 2) Blyglanshaltig malm, ej skradd. — 3) Beräknat.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton									Den direkt användbara malms metallhalt i %	Erhållen för anrikning avsedd produkt Ton
Kopparmalm	Manganimalm	Zinkmalm	Blymalm	Molybdenmalm	Nickelmalm	Grafitmalm	Svavel- och magnetkis	Summa		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1) 12 246
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 246
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	4	—	4	29	2
150	—	—	—	—	—	—	—	150	35	—
150	—	—	—	—	—	4	—	154	—	2
11 500	—	—	—	—	—	120	—	11 620	—	—
9 618	13 193	14 509	209	80	4 991	4	139 182	181 786	—	286 975
479 767	629 866	598 551	34 877	94 565	133 811	120	6 531 957	8 503 514	—	—

Tab. 9. Anrikning av annan malm än järnmalm år 1917.

I tabellen använda beteckningar: Slag av anrikning: v = våtanrikning, mv = kombinerad magnetisk och våtanrikning, fl = flottation.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Anrikningsverk	Slag av anrikning	Antal anrikningsdygn	I verket ingående gods		Därur erhållen färdig vara, i ton							
			från nedanstående gruvor	Kvantitet i ton	Kopparmalmslig	Manganmalmslig	Zinkmalmslig	Bly- (och silver-) malmslig	Molybdenmalmslig	Svavelkisslig	Summa	Metallhalt i %
Östergötlands län.												
Sätra	v	120	Sätragruvorna	4 664	—	—	—	—	—	—	863	863 35—42
Jönköpings län.												
Spexeryd	v	208	Spexerydsfältet	26 809	—	6 142	—	—	—	—	6 142	16—45
Älvsborgs län.												
Vassviken	v	30	Vassvikens gruva	100	8	—	—	2	—	—	10	1)
Värmlands län.												
Torskbäcken (Getö) ..	v	72	Getö gruvor	1 187	—	—	—	{ 19 }	—	—	149	{ 38 }
Långban	v	106	Långbansfältet	1 290	—	538	—	{ 130 }	—	—	538	{ 50 }
Örebro län.												
Åmmeberg	v	297	Åmmebergs gruvor	43 942	—	—	22 573	692	—	—	23 265	2)
Kaveltorp	v	297	Kaveltorpsfältet	16 595	—	—	3 087	730	—	—	3 817	5)
Leijelgruvan	fl	296	Leijelgruvan (Lejagruvan)	66 299	2 409	—	—	—	—	—	2 409	9-5 2)
Guldsmedshyttan	mv	281	Gullblanka m. fl. gruvor	4) —	—	—	—	—	—	—	3	3 40
Åsboberg	mv	206	Övre Kärr-, Åsbobergs- m. fl. gruvor ..	4) —	—	—	—	—	—	—	112	112 36-7
Avdala	v	41	Avdalagruvan	1 918	—	—	—	—	—	—	421	421 40
Västmanlands län.												
Bäckegruvan	mvfl	268	Summa för Västmanlands län	128 754	2 409	—	25 660	1 422	—	—	536	30 027
Kallmora	mvfl	210	Avfall från järnmalmsanrikning ..	4) —	—	362	—	—	—	—	—	362 5)
			” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	4) —	—	59	—	—	—	—	—	59 21-1
Kopparbergs län.												
Ryllshyttan	mv	280	Summa för Västmanlands län	—	421	—	—	—	—	—	—	421
Gruvgården (Garpenberg)	fl	289	Kompanigruvan	9) 2 203	—	—	4 611	137	—	—	—	4 748 7)
	v	280	Garpenbergs odalfält samt Uddgruvan	13 068	661	—	—	—	57	—	—	718 8)
Stollbergs- (zink-bly-) verken (järn-bly-) ..	mv	225	Garpenbergs odalfält	8 802	—	—	—	567	—	1 785	—	2 352 9)
Rävåla	12)	270	Danbergs-, Stollbergs- och Svartbergsfälten	4 390	—	—	311	222	—	—	—	533 10)
			Rälinie-, Långfalls- o. Godgruvorna ..	4) —	—	—	—	73	—	—	—	73 11)
			Summa för Kopparbergs län	29 876	—	—	13) 6 221	928	—	—	—	7 149 14)
Jämtlands län.												
Fröå	fl	216	Summa för Kopparbergs län	65 339	661	—	11 143	1 927	57	1 785	15 573	—
			Gustavs gruvfält	18 553	462	—	—	—	—	—	—	462 16
			Summa för hela riket	246 696	3 961	6 650	36 803	3 500	57	3 184	54 185	—

1) Kopparmalmsligen höll 12.5 % Cu och blymalmsligen 26 % Pb. — 2) Blymalmsligen höll 68.59 % Pb. Av zinkmalmsligen höll 21 410 ton 36.92 % och 1 163 ton 26.9 % Zn. — 3) Blymalmsligen höll 73 % Pb och zinkmalmsligen 38 % Zn. — 4) I verket ingående rågoods redovisat i tab. 2. — 5) Sligen höll 10 % Cu och 22 % S. — 6) Därav 2 870 ton gammalt lägreprocentigt avfall. — 7) Blymalmsligen höll 65 % och zinkmalmsligen 31.4 %. — 8) Kopparmalmsligen höll 11.4 % koppar. Molybdenmalmsligen erhöles ur 2 730 ton molybdenmalm från Uddgruvan i Örebro län, och höll densamma 50 % MoS₂. — 9) Blymalmsligen höll 58.9 % Zn och svavelkissligen 37.6 % S. — 10) Blymalmsligen höll 60.339 % Pb och 452 gr Ag per ton och zinkmalmsligen 29.1 % Zn. — 11) Blymalmsligen höll 65 % Pb och 485 gr Ag per ton. — 12) Våtanrikningsverk med kombinerad mekanisk-magnetisk och oljeanrikning. — 13) Zink-kopparmalmslig. — 14) Blymalmsligen höll 70 % Pb och zink-kopparmalmsligen 27 % Zn, 7 % Pb, 2.2 % Cu och 200 gr Ag per ton.

Tab. 10. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1917.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Stenkolsfält (-gruvor)	Antal uppförings- schakt och stollar	Antal veckor, var- under- gruvan arbeta- tats	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera) Ton	E r h å l l e n p r o d u k t									
				S t e n k o l				Eldfast lera		Klinkerlera			
				N:o 1	N:o 2	N:o 3 (inbegr. flis)	Tillsammans	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor
				T o n									
Kristianstads län.													
Västra Broby m. fl. socknar:													
Hyllinge ¹⁾	1	52	65 688	45 473	2 126	9 064	56 663	987 070	—	—	—	—	
Ormastorp (Nyvång)	1	52	61 424	33 682	1 314	14 279	49 275	926 128	—	—	—	—	
Summa för Kristianstads län	2	—	127 112	79 155	3 440	23 343	105 938	1 913 198	—	—	—	—	
Malmöhus län.													
Ekeby socken: Skromberga	2	52	99 005	2 255	44 928	2 840	50 023	358 200	4 084	11 829	32 583	94 334	
Risekatslösa socken: Boscrup	²⁾ 1	43	310	62	—	—	62	2 200	—	—	—	—	
Näs m. fl. socknar: Stabbarp	³⁾ —	52	1 110	—	—	41	41	240	—	—	375	2 812	
Höganäs, Väsby m. fl. socknar: Höganäs	³⁾ 3	52	4 153 674	19 229	42 658	20 827	82 714	1 704 884	47 237	78 727	11 088	18 480	
Norra Vrams m. fl. socknar: Gunnarstorp	1	52	42 352	33 699	631	822	35 152	856 494	3 676	17 498	—	—	
Södra Vrams m. fl. socknar: Billesholm	4	52	157 398	57 046	30 906	—	87 952	2 566 453	53 372	89 131	—	—	
Bjuvs socken: Bjuv ⁴⁾	2	52	130 723	52 489	26 821	1 441	80 751	2 092 563	15 541	25 902	—	—	
Summa för Malmöhus län	13	—	584 572	164 780	145 944	25 971	336 695	7 581 124	123 910	223 087	44 046	115 626	
Summa för båda länen	15	—	711 684	243 935	149 384	49 314	442 633	9 494 322	123 910	223 087	44 046	115 626	

¹⁾ Av de redovisade kvantiteterna hava inom Rosendalskoncessionen i Malmöhus län brutits 8 642 ton kol n:o 1, 136 ton n:o 2, 2 378 ton n:o 3 och 2 795 ton berg. Dessutom hava i Hyllinge gruva uppfördrats inom Bjuvfältets utmål brutna 8 420 ton kol n:o 1, 528 ton n:o 2, 1 441 ton n:o 3 och 1 825 ton berg, som redovisats på Bjuvs gruva. — ²⁾ Stoll. — ³⁾ Dagbrott. — ⁴⁾ Därav i dagbrott 18 ton kol n:o 2, 21 ton n:o 3 och 11 088 ton klinkerlera. — ⁵⁾ Se ann. 1.

Tab. 11. Uppfordringen av fältspat och

1		2		3	4
Fältspats- och kvartsbrottens				Antal arbetade fältspats- och kvartsbrott	Antal veckor, varunder brottet arbetats
belägenhet		n a m n			
Stockholms län.					
1	Vaddö socken	Edeby		1	52
2	Österåkers socken	Margretelund (Härsbacka)		1	31
3		Ytterby		1	52
4		Svinninge		1	30
5	Djurö socken	Storön		1	52
6		Krokholmen		1	52
7	Ornö socken	Lugnet		1	40
8		Åvassa		1	40
9		Summa för Stockholms län		8	—
Jönköpings län.					
10	Alsheda socken	Slättåkra		1	15
11		Summa för Jönköpings län		1	—
Kalmar län.					
12	Västervik	Stadsberget och Västralund		2	52
13	Lofta socken	Rutbergsbrottet		1	52
14		Summa för Kalmar län		3	—
Hallands län.					
15	Ås socken	Derome		1	50
16	Frillesås socken	Landa		1	23
17		Summa för Hallands län		2	—
Göteborgs och Bohus län.					
18	Torps socken	Sandvass gruva		1	45
19		Myren		1	40
20		Timmerhult		1	52
21	Dragsmarks socken	Munkeby		1	12
22	Röra socken	Orust	{ Alhagen	1	50
			{ Kattsten	1	50
23		Summa för Göteborgs och Bohus län		6	—
Älvsborgs län.					
24	Änimssocken	Kilane		1	40
25		Stora Kilane		1	52
26		Valön		1	35
27		Trollön		1	49
28		Annenäsets kvartsbrott		1	52
29		Annenäsets kvartsitbrott		1	52
30		Summa för Älvsborgs län		6	—
Värmlands län.					
31	Gustav Adolfs socken	Skyttåsen		1	48
32	Gåsborns socken	Knuthöjden		1	52
33		Summa för Värmlands län		1	—
Västmanlands län.					
34	Bro socken	Kolsva		1	50
35		Summa för Västmanlands län		2	—
Kopparbergs län.					
36	Floda socken	Mejdåsen		1	16
37		Summa för Kopparbergs län		1	—
38		Summa för hela riket		29	—

1) Kvartsit. — 2) I summan är erhållen kvartsit icke inberäknad.

kvarts ur fältspats- och kvartsbrotten år 1917.

5	6	7	8	9	10	11	
Erhållen fältspat					Erhållen kvarts		
1:ma	2:da	Andra kvaliteter	Summa	Värde	Kvantitet	Värde	
T o n				Kronor	Ton	Kronor	
400	—	3 600	4 000	52 000	400	4 400	1
2 021	1 153	—	3 174	41 944	4 178	47 141	2
200	341	—	541	8 010	733	5 864	3
71	117	—	188	2 803	—	—	4
54	247	43	344	3 125	—	—	5
—	—	600	600	5 400	—	—	6
1 930	117	137	2 184	47 398	—	—	7
—	—	—	—	—	696	9 048	8
4 676	1 975	4 380	11 031	160 680	6 007	66 453	9
200	150	—	350	4 800	100	500	10
200	150	—	350	4 800	100	500	11
—	—	—	—	—	¹⁾ 900	62 250	12
—	—	—	—	—	¹⁾ 222	11 100	13
—	—	—	—	—	—	—	14
81	195	565	841	4 812	2 486	27 346	16
21	9	96	126	610	—	—	15
102	204	661	967	5 422	2 486	27 346	17
—	246	—	246	2 460	375	3 750	18
24	14	11	49	516	657	4 039	19
45	138	136	319	2 369	—	—	20
—	—	54	54	540	44	440	21
30	102	104	236	2 188	624	6 240	22
—	282	450	732	3 993	1 033	10 330	22
99	782	755	1 636	12 066	2 733	24 799	23
—	—	—	—	—	1 416	8 888	24
—	—	—	—	—	1 500	8 250	25
—	—	—	—	—	¹⁾ 4 003	36 027	26
—	—	—	—	—	4 423	24 326	27
—	—	—	—	—	29 014	159 577	28
—	—	—	—	—	¹⁾ 3 200	28 800	29
—	—	—	—	—	²⁾ 36 353	201 041	30
—	—	—	—	—	1 589	23 835	31
—	—	—	—	—	1 245	18 675	32
—	—	—	—	—	2 834	42 510	33
3 182	1 367	—	4 549	75 700	1 490	9 200	34
3 182	1 367	—	4 549	75 700	1 490	9 200	35
—	—	—	—	—	5 284	38 120	36
—	—	—	—	—	5 284	38 120	37
8 259	4 478	5 796	18 533	258 668	²⁾ 57 287	409 969	38

Tab. 12. Tillverkning av andra metaller än järn och

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela årstillverkningen		Därav till avsalu		Av hela årstillverkningen har uteslutande eller huvudsakligen framstälts av utländskt råmaterial Kilogram
	Kilogram	Värde i kronor	Kilogram	Värde i kronor	
Guld, bekommet på torra vägen	3 8198	9 429	3 8198	9 429	—
” ” på våta vägen	7 2299	18 240	7 2299	18 240	—
Summa guld	11 0497	27 669	11 0497	27 669	—
Silver, bekommet på torra vägen	1 707 1393	165 592	1 707 1393	165 592	—
” ” på våta vägen	76 7100	10 423	76 7100	10 423	—
Summa silver	1 783 8493	176 015	1 783 8493	176 015	—
Verkbly	1 525 760	1 718 400	—	—	—
Blyglete	11 911	14 293	19 911	14 293	—
Frisk- och raffinadbly	3 009 711	4 295 046	2 860 692	4 077 480	—
Antimonbly	164 424	156 200	—	—	—

av diverse vid bergverken beredda produkter år 1917.

1	2	3	4	5	6
(Forts.)	Hela årstillverkningen		Därav till avsalu		Av hela års- tillverkningen har uteslutande eller huvud- sakligen framställt av utländskt råmaterial Kilogram
Tillverkningar	Kilogram	Värde i kronor	Kilogram	Värde i kronor	
Nickelkopparskärsten	445 089	247 184	445 089	247 184	—
Kopparskärsten	2 100 810	1 010 072	108 000	48 600	183 721
Slaggkoppar	363 515	1 086 360	1 000	3 998	363 515
Cementkoppar	6 261 420	14 015 106	51 390	228 356	6 261 420
Råkoppar	667 671	2 577 200	667 671	2 577 200	121 096
Garkoppar	3 644 396	14 688 759	2 949	11 798	3 413 765
Raffinadkoppar, framställd av cementkoppar	3 610 190	15 192 980	3 610 190	15 192 980	3 610 190
Raffinadkoppar, framställd av bessemerkoppar	812 374	3 418 760	812 374	3 418 760	812 374
Råzink	5 534 608	4 981 147	—	—	—
Finzink	7 978 822	9 574 586	7 978 822	9 574 586	4 075 317
Magnesiummetall	7 312	173 437	7 312	173 437	7 312
Blyerts	122 700	41 670	122 700	41 670	—
Brunsten, pulveriserad	154 100	47 600	154 100	47 600	—
S:a värde av metaller och diverse produkter för avsalu	—	—	—	35 861 626	—

Anm. Utöver i tabellen upptagna tillverkningar hava redovisats 9 727 250 kg rostet zinkblände med värde 1 018 548 kronor, allt för avsalu, och höllo 5 145 000 kg 30 % och 4 282 250 kg 27 % Zn. Dessutom hava redovisats 1 500 460 kg garslagg med värde 1 386 395 kr. och 458 700 kg raffinadslagg med värde 859 530 kr., allt av utländskt råmaterial.

Tab. 13. Motorer, använda vid gruvor, anriknings- och

L ä n	1	2	3	4	5	6	7
	Motorer för handkraft	Kreatursvandringer vid gruvbrytning för uppföring och pumpning	Vattenhjul				
			Vid gruvbrytningen, för omedelbar drift av maskiner och apparater				
			uppföring och pumpning		ej specificerade ändamål		
Antal	Antal	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter		
1	Stockholms län	5	—	—	—	—	—
2	Uppsala län	—	1	—	—	—	—
3	Södermanlands län	—	1	—	—	—	—
4	Östergötlands län	—	—	—	—	—	—
5	Jönköpings län	—	—	—	—	—	—
6	Kalmar län	3	—	—	—	—	—
7	Kristianstads län	—	—	—	—	—	—
8	Malmöhus län	—	—	—	—	1	5
9	Hallands län	2	—	—	—	—	—
10	Göteborgs och Bohus län	1	2	—	—	—	—
11	Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—
12	Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—
13	Värmlands län	2	—	4	72	2	30
14	Örebro län	1	4	²⁾ 5	115	—	—
15	Västmanlands län	4	—	4	90	—	—
16	Kopparbergs län	4	2	1	50	—	—
17	Gävleborgs län	—	1	—	—	—	—
18	Jämtlands län	—	—	—	—	—	—
19	Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—
20	Summa	22	11	14	327	3	35

¹⁾ 1 hydraulisk kompressor å 150 hästkrafter har använts för borrhning. — ²⁾ Därav 1 vattenpelarmaskin

L ä n	1	20	21	22	23	24	25	26	27
	Å n g m a s k i -								
	Vid gruvbrytningen								
	för omedelbar drift av maskiner och apparater							för drivande av elektricitetsgeneratorer	
	uppföring och pumpning		borrhning		andra ändamål				
Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter
1	Stockholms län	6	236	2	135	—	—	—	—
2	Uppsala län	5	132	2	182	—	—	—	—
3	Södermanlands län	1	21	—	—	—	—	—	—
4	Östergötlands län	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Jönköpings län	3	165	—	—	—	—	—	—
6	Kalmar län	1	10	—	—	—	—	—	—
7	Kristianstads län	5	290	—	—	—	—	1	100
8	Malmöhus län	27	1 105	—	—	7	135	7	325
9	Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Älvsborgs län	3	90	1	40	—	—	—	—
12	Skaraborgs län	1	25	—	—	—	—	—	—
13	Värmlands län	1	55	—	55	—	55	—	—
14	Örebro län	7	165	3	254	—	—	—	—
15	Västmanlands län	3	96	1	15	1	20	—	—
16	Kopparbergs län	²⁾ 8	233	1	130	5	1 848	2	615
17	Gävleborgs län	1	35	—	—	—	—	—	—
18	Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Norrbottnens län	1	12	1	500	6	450	2	735
20	Summa	73	2 670	11	1 311	19	2 508	12	1 775

¹⁾ Därav 1 å 40 hkr även för borrhning. — ²⁾ Därav 1 å 30 hkr även för borrhning. — ³⁾ Därav 2 å uppföring av sjömah.

briketteringsverk samt fältspats- och kvartsbrott, år 1917.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
Vattenturbiner													
Vid gruvbrytningen							Vid anriknings- och briketteringsverk						
för omedelbar drift av maskiner och apparater							för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift vid anrikningsverk		för drivande av elektricitetsgeneratorer		
uppfordring och pumpning		borrning		andra ändamål									
Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—	—	2	
—	—	—	—	—	—	—	1	12	—	—	—	3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	
4	58	1)	—	—	—	2	110	1	20	—	—	13	
3	105	2	260	2	38	13	1 005	5	190	1	35	14	
3	100	—	—	—	—	14	4 025	1	20	—	—	15	
3	97	1	95	—	5	7	678	—	—	—	—	16	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	
13	360	3	355	2	43	38	5 835	7	230	1	35	20	

om 25 hkr.

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	
ner				Ångturbiner				Oljemotorer								
Vid anriknings- och briketteringsverk				För uppfordring och pumpning		Vid gruvbrytningen för drivande av elektricitetsgeneratorer		Vid gruvbrytningen								
för omedelbar drift vid anrikningsverk		för drivande av elektricitetsgeneratorer						för omedelbar drift av maskiner och apparater				för drivande av elektricitetsgeneratorer				
uppfordring o. pumpning		borrning						andra ändamål								
Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	
1	80	1	30	—	—	1	375	6	125	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	1	150	—	—	1	30	2	50	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	1	200	3
—	—	—	—	—	—	—	—	4	203	1	35	1	8	1	200	4
—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	1	130	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	2	12	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	2	20	—	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	2	80	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	2	10	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	1)	5	180	6	321	1	8	—	14
—	—	—	—	—	—	1	1 900	6	113	3	165	1	22	1	500	15
1	25	—	—	—	—	—	—	17	407	13	522	2	45	3	515	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	18	—	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	—	—	—	—	4	8 500	—	—	—	—	10	164	—	—	19
2	105	1	30	1	150	7	10 905	49	1 189	26	1 111	15	247	6	1 415	20

sammanlagt 70 hkr även för uppfordring och pumpning. — 4) Dessutom 1 å 30 hkr i Jönköpings län för

1		44	45	46	47	48	49
L ä n		Oljemotorer (forts.)				Gasmotorer	
		Vid anriktningsverk				För omedelbar drift vid anriktningsverk	
		för omedelbar drift		för drivande av elektricitetsgeneratorer			
		Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter
1	Stockholms län	2	83	—	—	—	—
2	Uppsala län	—	—	—	—	—	—
3	Södermanlands län	—	—	—	—	—	—
4	Östergötlands län	—	—	—	—	—	—
5	Jönköpings län	—	—	—	—	1	100
6	Kalmar län	—	—	—	—	—	—
7	Kristianstads län	—	—	—	—	—	—
8	Malmöhus län	—	—	—	—	—	—
9	Hallands län	—	—	—	—	—	—
10	Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	—
11	Älvsborgs län	1	5	—	—	—	—
12	Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—
13	Värmlands län	1	120	—	—	—	—
14	Örebro län	—	—	—	—	—	—
15	Västmanlands län	—	—	—	—	—	—
16	Kopparbergs län	3	80	1	400	—	—
17	Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—
18	Jämtlands län	—	—	—	—	—	—
19	Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—
20	Summa	7	288	1	400	1	100

¹⁾ Därav 1 à 25 hkr även för borring. — ²⁾ Därav 1 à 45 hkr även för borring.

1		60	61	62	63	64	65
L ä n		Summa motorer					
		Vid gruvbryt-					
		för omedelbar drift av maskiner					
		uppfördning och pumpning		boring		andra ändamål	
Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter
1	Stockholms län	21	576	2	135	5	175
2	Uppsala län	20	669	7	663	16	279
3	Södermanlands län	18	378	3	215	14	196
4	Östergötlands län	14	424	5	370	5	73
5	Jönköpings län	12	523	2	115	1	3
6	Kalmar län	2	14	—	—	—	—
7	Kristianstads län	22	858	—	—	8	211
8	Malmöhus län	57	2 118	—	—	35	423
9	Göteborgs och Bohus län	2	12	—	—	—	—
10	Älvsborgs län	5	110	1	40	—	—
11	Skaraborgs län	3	105	—	—	—	—
12	Värmlands län	26	885	4	380	33	660
13	Örebro län	134	4 914	46	4 112	95	1 732
14	Västmanlands län	92	3 234	25	2 188	65	1 057
15	Kopparbergs län	197	9 699	60	6 335	160	5 323
16	Gävleborgs län	4	185	3	198	1	20
17	Jämtlands län	5	75	1	100	2	7
18	Norrbottnens län	48	2 135	9	3 710	243	11 162
19	Summa	682	26 914	168	18 561	683	21 321

50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	
Elektriska motorer										
Vid gruvbrytningen						Vid anriknings- och briketteringsverk				
för uppfostring och pum pning		för borring		för andra ändamål		vid anrikningsverk		vid brikettering		
Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	
1) 9	215	—	—	5	175	8	275	3	37	1
13	357	3	431	16	279	—	—	—	—	2
16	352	3	215	14	196	8	149	—	—	3
14	424	5	370	4	65	18	535	—	—	4
5	155	1	80	1	3	1	3	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
17	568	—	—	8	211	—	—	—	—	7
30	1 013	—	—	27	233	—	—	7	70	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
15	690	4	325	31	575	9	252	—	—	13
114	4 349	35	3 277	92	1 686	167	5 835	38	333	14
2) 76	2 835	21	2 008	63	1 015	150	4 852	27	169	15
168	8 912	45	5 588	153	3 425	243	7 502	20	163	16
3	150	2	180	1	20	8	245	7	72	17
5	75	1	100	2	7	9	357	—	—	18
47	2 123	8	3 210	227	10 548	46	1 493	5	38	19
532	22 218	128	15 784	644	18 488	667	21 498	107	882	20

66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

(utom motorer för handkraft och kreatursvandringar)

ningen		Vid anriknings- och briketteringsverk				Vid gruvbrytning, anriknings- och briketteringsverk sammanlagt			
för drivande av elektricitets-generatorer		för omedelbar maskindrift		för drivande av elektricitets-generatorer		för omedelbar maskindrift		för drivande av elektricitets-generatorer	
Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter
1	375	14	475	1	30	42	1 361	2	405
1	5	—	—	—	—	43	1 611	1	5
1	200	8	149	—	—	43	938	1	200
2	212	18	535	—	—	42	1 402	2	212
—	—	2	103	—	—	17	744	—	—
—	—	—	—	—	—	2	14	—	—
1	100	—	—	—	—	30	1 069	1	100
8	455	7	70	—	—	99	2 611	8	455
—	—	—	—	—	—	2	12	—	—
—	—	1	5	—	—	7	155	—	—
—	—	—	—	—	—	3	105	—	—
2	110	11	392	—	—	74	2 317	2	110
13	1 005	210	6 358	1	35	485	17 116	14	1 040
16	6 425	178	5 041	—	—	360	11 520	16	6 425
12	1 808	267	7 770	1	400	684	29 127	13	2 208
—	—	15	317	—	—	23	720	—	—
—	—	9	357	—	—	17	539	—	—
6	9 235	51	1 531	—	—	351	18 538	6	9 235
63	19 930	791	23 103	3	465	2 324	89 899	66	20 395

Tab. 14. Motorer, använda vid järn-

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
		Vattenhjul				Vattenturbiner				Ångmaskiner			
		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer	
		Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter
1. Vid järnverk.													
1	Stockholms län.....	—	—	—	—	1	39	—	—	7	295	2	79
2	Uppsala län.....	19	769	1	30	23	1 050	9	1 215	12	466	1	60
3	Södermanlands län.....	1	30	—	—	5	300	6	1 615	1	100	—	—
4	Östergötlands län.....	6	117	—	—	40	2 461	11	1 430	6	448	1	200
5	Jönköpings län.....	5	29	1	3	—	—	—	—	2	35	—	—
6	Kronobergs län.....	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Blekinge län.....	—	—	—	—	2	512	4	1 081	—	—	1	500
8	Malmöhus län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Hallands län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Älvsborgs län.....	—	—	—	—	2	270	5	2 130	6	400	—	—
11	Skaraborgs län.....	2	40	1	40	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Värmlands län.....	12	534	—	—	104	13 491	27	5 145	3	274	—	—
13	Örebro län.....	29	528	—	—	87	8 171	25	3 127	15	884	—	—
14	Västmanlands län.....	12	319	—	—	44	2 798	20	6 735	9	680	2	1 780
15	Kopparbergs län.....	11	276	—	—	63	11 142	17	30 652	8	12 625	1	175
16	Gävleborgs län.....	14	195	—	—	51	4 132	24	4 405	20	3 507	—	90
17	Västerbottens län.....	3	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Norrbottnens län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Summa	115	2 902	3	73	422	44 366	148	57 535	89	19 714	8	2 884
2. Vid andra bergverk.													
20	Jönköpings län.....	1	5	—	—	1	40	—	—	1	20	—	—
21	Malmöhus län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	690
22	Älvsborgs län.....	—	—	—	—	2	260	1	240	—	—	—	—
23	Västmanlands län.....	—	—	—	—	—	—	1	42	—	—	1	150
24	Kopparbergs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Summa	1	5	—	—	3	300	2	282	1	20	4	840
26	Summornas summa	116	2 907	3	73	425	44 666	150	57 817	90	19 734	12	3 724

1) Oljemotorer, där ej annorlunda angives. — 2) Gasmotorer.

verk och andra bergverk, år 1917.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
Ångturbiner				Olje- och gasmotorer ¹⁾				Elektriska motorer		Summa motorer				
för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer				för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		
Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	
—	—	1	150	2	30	—	—	22	999	32	1 363	3	229	1
—	—	3	238	—	—	—	—	149	3 316	203	5 601	14	1 543	2
—	—	1	550	—	—	2) 3	4 500	181	6 352	188	6 782	10	6 665	3
—	—	1	50	5	165	—	—	47	1 007	104	4 198	13	1 680	4
—	—	1	10	—	—	—	—	2	16	9	80	2	13	5
—	—	—	—	—	—	—	—	10	65	11	85	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	81	1 352	83	1 864	5	1 581	7
—	—	—	—	—	—	—	—	26	295	26	295	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	3	120	3	120	—	—	9
—	—	—	—	4	110	—	—	314	4 738	326	5 518	5	2 130	10
—	—	—	—	3	28	—	—	24	128	29	196	1	40	11
—	—	—	—	—	—	—	—	554	10 207	673	24 506	27	5 145	12
—	—	2	315	—	—	—	—	660	12 166	791	21 749	27	3 442	13
—	—	2	550	—	—	—	—	622	17 487	687	21 284	24	9 065	14
—	—	3	1 050	2) 2	700	—	—	1 078	30 643	1 162	55 386	21	31 877	15
—	—	2	5 700	—	—	2) 2	600	955	27 678	1 040	35 512	28	10 795	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	45	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	43	741	43	741	—	—	18
—	—	16	8 613	16	1 033	5	5 100	4 771	117 310	5 413	185 325	180	74 205	19
—	—	—	—	1	8	—	—	2	55	6	128	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	103	1 280	103	1 280	3	690	21
—	—	—	—	—	—	—	—	151	1 272	153	1 532	1	240	22
—	—	—	—	—	—	—	—	7	145	7	145	2	192	23
—	—	—	—	—	—	—	—	29	450	29	450	—	—	24
—	—	—	—	1	8	—	—	292	3 202	298	3 535	6	1 122	25
—	—	16	8 613	17	1 041	5	5 100	5 063	120 512	5 711	188 860	186	75 327	26

Tab. 15. Vid bergverken använd förvaltningspersonal (utom arbetsgivare) år 1917.

1 L ä n	2 Före- stående (förvaltare, verk- ställande direktör, disponent o. s. v.)	3 Teknisk förvalt- ningspersonal (föreståndaren oräknad)		5 Kontors- personal		7 Lagerbok- hållare, butiks- biträden m. m.		8 Summa
		Män	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	
1. Vid järngruvor¹⁾.								
Stockholms län	2	1	—	1	1	—	—	5
Uppsala län	2	4	—	4	—	—	—	10
Södermanlands län	2	3	—	4	—	—	—	9
Östergötlands län	—	1	—	1	—	1	—	3
Värmlands län	3	5	—	6	1	—	—	15
Örebro län	18	16	—	23	1	2	—	60
Västmanlands län	8	12	—	21	1	4	—	46
Kopparbergs län	27	42	3	68	5	4	—	149
Gävleborgs län	2	—	—	1	—	1	—	4
Norrbottnens län	5	46	—	27	2	4	—	84
Summa	69	130	3	156	11	16	—	385
2. Vid andra malm- gruvor²⁾.								
Östergötlands län	2	3	—	4	2	1	—	12
Jönköpings län	3	3	—	5	—	—	—	11
Kalmar län	2	—	—	—	—	—	—	2
Älvsborgs län	1	3	—	9	—	—	—	13
Skaraborgs län	—	—	—	1	—	—	—	1
Värmlands län	6	7	—	12	—	—	—	25
Örebro län	5	12	—	14	—	2	—	33
Kopparbergs län	11	16	—	10	1	—	—	38
Gävleborgs län	—	1	—	—	—	—	—	1
Jämtlands län	1	1	—	—	—	—	—	2
Norrbottnens län	2	1	—	—	—	—	—	3
Summa	38	47	—	55	3	3	—	141
3. Vid stenkolsgruvor.								
Kristianstads län	1	12	—	11	—	1	—	25
Malmöhus län	5	26	—	29	3	—	—	63
Summa	6	38	—	40	3	1	—	88

¹⁾ Inklusive anriktnings- och briketteringsverk. — ²⁾ Inklusive anriktningsverk.

TAB. 15 (forts.). VID BERGV. ANV. FÖRVALTNINGSPEL (UTOM ARBETSGIV.) ÅR 1917. 107

1	2	3	4	5	6	7	8	9
L ä n	Före- ståndare (förvaltare, verk- ställande direktör, disponent o. s. v.)	Teknisk förvalt- ningspersonal (föreståndaren oräknad)		Kontors- personal		Lagerbok- hållare, butiks- biträden m. m.		Summa
	Män	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	
4. Vid fältspats- och kvartsbrott.								
Stockholms län	3	1	—	—	2	1	—	7
Kalmar län	2	—	—	1	—	—	—	3
Hallands län	2	—	—	—	—	—	—	2
Göteborgs och Bohus län	2	—	—	—	—	—	—	2
Älvsborgs län	1	—	—	—	—	—	—	1
Summa	10	1	—	1	2	1	—	15
5. Vid järnverk.								
Stockholms län	4	6	—	10	—	—	—	20
Uppsala län	9	13	—	48	1	8	1	80
Södermanlands län	6	24	—	48	2	14	—	94
Östergötlands län	7	46	—	41	1	3	4	102
Jönköpings län	1	1	—	1	1	—	—	4
Kronobergs län	1	1	—	2	—	—	—	4
Blekinge län	2	6	—	17	2	3	—	30
Hallands län	1	1	—	3	—	1	—	6
Älvsborgs län	5	94	—	42	12	7	—	160
Skaraborgs län	1	1	—	5	—	1	—	8
Värmlands län	10	50	1	82	2	9	1	155
Örebro län	27	105	—	219	9	4	—	364
Västmanlands län	19	71	—	144	4	4	—	242
Kopparbergs län	20	64	—	177	4	—	—	265
Gävleborgs län	13	123	—	118	16	5	—	275
Västerbottens län	—	1	—	—	—	—	—	1
Norrbottnens län	2	9	—	7	—	1	—	19
Summa	128	616	1	964	54	60	6	¹⁾ 1 829
6. Andra bergverk.								
Jönköpings län	1	—	—	—	1	—	—	2
Malmöhus län	1	9	—	17	—	—	—	27
Älvsborgs län	3	11	—	9	—	2	—	25
Västmanlands län	1	4	—	2	1	—	—	8
Summa	6	24	—	28	2	2	—	62
Summa vid samtliga bergverk	²⁾ 252	856	4	1 244	75	83	6	2 520

¹⁾ Dessutom 9 resande i firmors tjänst, därav 1 i Örebro län, 3 i Västmanlands län, 2 i Kopparbergs län och 3 i Gävleborgs län. — ²⁾ Dessutom i Kronobergs län 1 föreståndare för sjömalmsläkt.

Tab. 16. Antal bergverksarbetare med fördelning efter skilda slag av bergverk år 1917.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L ä n	Under jord		Vid dagbrytning		Vid annat arbete i dagen		Kvinnor		Summa arbetare			Dagsverken
	M ä n								Män	Kvinnor	Tillsammans	
	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år				
1. Vid järngruvor:												
Stockholms län	63	—	22	—	79	10	—	—	174	—	174	50 118
Uppsala län	111	—	—	—	249	21	2	2	381	4	385	109 133
Södermanlands län	57	—	3	—	130	20	9	—	210	9	219	54 551
Östergötlands län	51	—	—	—	58	11	—	—	120	—	120	31 508
Jönköpings län	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	3
Kalmar län	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	6
Värmlands län	109	1	—	—	176	34	20	—	320	20	¹⁾ 340	94 607
Örebro län	842	4	68	—	894	206	52	8	2 014	60	²⁾ 2 074	554 881
Västmanlands län	502	7	117	3	509	98	30	27	1 236	57	³⁾ 1 293	374 575
Kopparbergs län	1 575	3	109	—	1 746	285	13	—	3 718	13	3 731	1 060 423
Gävleborgs län	61	—	3	—	49	26	—	—	139	—	139	38 977
Norrbottnens län.....	484	9	841	28	1 059	163	—	—	2 584	—	2 584	714 153
	3 855	24	1 165	31	4 949	874	126	37	10 898	163	11 061	3 082 935
2. Vid andra malmgruvor:												
Stockholms län	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	3	201
Uppsala län	3	—	4	—	3	4	—	—	14	—	14	2 945
Södermanlands län	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	2	35
Östergötlands län	63	1	24	—	34	7	—	—	129	—	129	41 184
Jönköpings län	45	—	2	—	58	3	1	—	108	1	109	30 854
Kalmar län	4	—	10	—	17	2	—	—	33	—	33	2 995
Älvsborgs län	29	—	10	—	34	6	2	4	79	6	85	21 617
Skaraborgs län	12	—	4	—	12	2	—	—	30	—	30	8 731
Värmlands län	35	—	23	—	39	5	2	—	102	2	104	16 349
Örebro län	252	—	15	—	266	36	6	5	569	11	580	142 033
Västmanlands län	17	—	—	—	5	—	—	—	22	—	22	3 543
Kopparbergs län	276	—	44	4	337	51	4	5	712	9	721	171 198
Gävleborgs län	4	—	—	—	7	2	—	—	13	—	13	3 550
Jämtlands län	35	—	3	—	20	—	—	—	58	—	58	9 742
Norrbottnens län.....	9	—	3	—	4	—	—	—	16	—	16	3 968
	784	1	146	4	837	118	15	14	1 890	29	1 919	458 945
3. Vid stenkolsgruvor:												
Kristianstads län	344	18	148	6	11	—	—	—	527	—	527	132 132
Malmöhus län	1 261	126	559	54	—	—	—	—	2 000	—	2 000	522 041
	1 605	144	707	60	11	—	—	—	2 527	—	2 527	654 173

1) Häri ingår ett antal arbetare, som även varit sysselsatta med brytning av manganmalm. — 2) Häri ingå antal arbetare, som även varit sysselsatta med brytning av koppar- och molybdenmalm. — 3) Häri ingå ett antal arbetare, som även varit sysselsatta med brytning av kopparmalm. — 4) Häri ingå ej de arbetare, som äro redovisade bland arbetare vid järngruvor, se anm. 1—3.

TAB. 16 (forts.). ANTAL BERGVERKSARBETARE MED FÖRDELNING EFTER 109
BERGVERK ÅR 1917.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L ä n	Under jord		Vid dagbrytning		Vid annat arbete i dagen		Kvinnor		Summa arbetare			Dagsverken
	M ä n						Över 18 år	Under 18 år	Män	Kvinnor	Tillsammans	
	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år						
4. Vid fältspatsbrott:												
Stockholms län	12	—	46	8	12	3	20	4	81	24	105	24 510
Jönköpings län	4	—	2	—	1	—	—	—	7	—	7	600
Kalmar län	—	—	27	—	—	—	—	—	27	—	27	6 920
Hallands län	—	—	12	—	—	—	—	—	12	—	12	3 080
Göteborgs o. Bohus län	3	—	14	—	14	2	2	—	33	2	35	7 557
Älvsborgs län	6	—	34	1	1	—	—	—	42	—	42	9 720
Värmlands län	—	—	9	—	12	—	—	—	21	—	21	5 832
Västmanlands län	—	—	5	—	6	5	—	—	16	—	16	3 483
Kopparbergs län	—	—	6	—	—	—	—	—	6	—	6	900
	25	—	155	9	46	10	22	4	245	26	271	62 602

2	3	4	5	6	7	8	9
Män		Kvinnor		Summa arbetare			Dagsverken
Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år	Män	Kvinnor	Tillsammans	
5. Vid anriktningsverk för järnmalm:							
Stockholms län	55	13	—	—	68	—	68
Södermanlands län	22	2	—	—	24	—	24
Östergötlands län	9	1	—	—	10	—	10
Värmlands län	13	5	—	—	18	—	¹⁾ 18
Örebro län	190	31	—	—	221	—	²⁾ 221
Västmanlands län	189	69	—	—	258	—	³⁾ 258
Kopparbergs län	299	68	—	—	367	—	⁴⁾ 367
Gävleborgs län	10	1	—	—	11	—	11
Norrbottnens län	145	20	—	—	165	—	165
	932	210	—	—	1 142	—	1 142
6. Vid anriktningsverk för annan malm:							
Östergötlands län	40	—	—	—	40	—	40
Jönköpings län	13	9	—	—	22	—	22
Älvsborgs län	2	—	—	—	2	—	2
Värmlands län	8	6	—	—	14	—	14
Örebro län	173	16	4	2	189	6	195
Kopparbergs län	101	6	—	—	107	—	107
Jämtlands län	15	—	—	—	15	—	15
	352	37	4	2	389	6	⁵⁾ 395
							104 643

¹⁾ Här ingår ett antal arbetare, som även varit sysselsatta med anrikning av bly- och manganmalm. — ²⁾ Här ingår ett antal arbetare, som även varit sysselsatta med anrikning av svavelkis. — ³⁾ Här ingår ett antal arbetare, som även varit sysselsatta med anrikning av kopparmalm. — ⁴⁾ Här ingår ett antal arbetare, som varit sysselsatta vid ett järn- och blyanriktningsverk. — ⁵⁾ Här ingå ej de arbetare, som äro redovisade bland arbetare vid anriktningsverk för järnmalm, se anm. 1—4.

110 TAB. 16 (forts.). ANTAL BERGVERKSARBETARE MED FÖRDELNING EFTER BERGVERK ÅR 1917.

L ä n	1		2		3		4		5		6		7		8		9
	Män		Kvinnor		Summa arbetare		Dagsverken										
	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år	Män	Kvinnor	Tillsammans										
7. Vid briketteringsverk:																	
a) för järnmalmsslag																	
Stockholms län	35	5	—	—	40	—	40	11 931									
Örebro län	111	20	—	—	131	—	131	40 528									
Västmanlands län	73	6	—	—	79	—	79	21 971									
Kopparbergs län	72	20	—	—	92	—	92	25 501									
Gävleborgs län	13	—	—	—	13	—	13	4 563									
Norrbottnens län	32	—	—	—	32	—	32	9 900									
	336	51	—	—	387	—	387	114 894									
b) för purple ore																	
Malmöhus län	41	—	—	—	41	—	41	13 735									
	41	—	—	—	41	—	41	13 735									
Summa för a) och b)																	
	377	51	—	—	428	—	428	128 129									
8. Vid järnverk:																	
Stockholms län	311	25	—	—	336	—	336	99 736									
Uppsala län	1 158	99	—	—	1 257	—	1 257	360 778									
Södermanlands län	921	75	59	—	996	59	1 055	294 761									
Östergötlands län	1 809	133	6	—	1 942	6	1 948	579 156									
Jönköpings län	63	5	—	—	68	—	68	17 017									
Kronobergs län	66	18	—	—	84	—	84	21 876									
Blekinge län	444	41	7	1	485	8	493	155 375									
Malmöhus län	72	2	—	—	74	—	74	20 424									
Hallands län	70	—	—	—	70	—	70	10 780									
Älvsborgs län	1 733	195	9	—	1 928	9	1 937	369 934									
Skaraborgs län	210	15	—	—	225	—	225	65 896									
Värmlands län	3 433	666	51	13	4 099	64	4 163	1 110 452									
Örebro län	4 373	449	1	1	4 822	2	4 824	1 149 747									
Västmanlands län	3 129	335	2	6	3 464	8	3 472	1 000 095									
Kopparbergs län	4 788	483	4	4	5 271	8	5 279	1 520 820									
Gävleborgs län	4 529	469	5	—	4 998	5	5 003	1 368 653									
Västbottnens län	30	11	—	—	41	—	41	11 586									
Norrbottnens län	181	25	—	—	206	—	206	59 990									
	27 320	3 046	144	25	30 366	169	30 535	8 217 076									
9. Vid andra bergverk:																	
Jönköpings län	26	—	—	—	26	—	26	2 739									
Kristianstads län	1	—	—	—	1	—	1	14									
Malmöhus län	416	23	—	—	439	—	439	134 585									
Älvsborgs län	241	19	—	—	260	—	260	87 259									
Västmanlands län	115	2	—	—	117	—	117	33 884									
Kopparbergs län	315	19	—	—	334	—	334	81 971									
	1 114	63	—	—	1 177	—	1 177	340 452									
Summa för samtliga bergverk																	
	44 350	4 682	311	82	49 062	393	49 455	13 363 700									

¹⁾ Dessutom 1 654 kuskar, chaufförer, drängar, lagerarbetare, packkarlar och lastare, därav 1 451 män och 4 kvinnor över 18 år samt 199 män under 18 år, med 468 348 utgjorda dagsverken. Av sagda arbetarekategorier hava redovisats i Stockholms län 45 med 13 492 dagsverken, i Uppsala län 172 med 51 600 dagsverken, i Södermanlands län 75 med 14 435 dagsverken, i Östergötlands län 52 med 15 639 dagsverken, i Blekinge län 5 med 1 407 dagsverken, i Malmöhus län 2 med 552 dagsverken, i Hallands län 4 med 616 dagsverken, i Älvsborgs län 91 (därav 4 kvinnor) med 22 513 dagsverken, i Värmlands län 21 med 6 080 dagsverken, i Örebro län 185 med 51 566 dagsverken, i Västmanlands län 633 med 185 022 dagsverken, i Kopparbergs län 296 med 84 055 dagsverken, i Gävleborgs län 23 med 6 371 dagsverken samt i Norrbottens län 50 med 15 000 dagsverken. — ²⁾ Dessutom 120 kuskar, chaufförer, drängar, lagerarbetare, packkarlar och lastare, därav 117 män över och 3 under 18 år, med 36 293 utgjorda dagsverken, i Jönköpings län 3 med 291 dagsverken, i Malmöhus län 8 med 2 718 dagsverken, i Älvsborgs län 90 med 27 473 dagsverken, i Västmanlands län 5 med 1 600 dagsverken samt i Kopparbergs län 14 med 4 211 dagsverken. — ³⁾ Dessutom hava med upptagning och rengöring av sjömalmer sysselsatts 19 män, alla över 18 år, därav i Jönköpings län 12, i Kronobergs län 5 och i Kalmar län 2, för vilka redovisats resp. 1 763, 205 och 10 dagsverken.

Tab. 17. Antal bergverksarbetare år 1917.

Sammandrag.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
L ä n	Vid gruvor, anriknings- och briketteringsverk							Vid övriga bergverk							S u m m a	
	Över 18 år		Under 18 år		Summa		Dags- verken	Över 18 år		Under 18 år		Summa		Dags- verken	Arbetare	Dags- verken
	Män	Kvin- nor	Män	Kvin- nor	Män	Kvin- nor		Män	Kvin- nor	Män	Kvin- nor	Män	Kvin- nor			
Stockholms län	327	20	39	4	366	24	102 765	311	—	25	—	336	—	99 736	726	202 501
Uppsala län	370	2	25	2	395	4	112 078	1 158	—	99	—	1 257	—	360 778	1 656	472 856
Södermanlands län ...	214	9	22	—	236	9	61 903	921	59	75	—	996	59	294 761	1 300	356 664
Östergötlands län	279	—	20	—	299	—	85 312	1 809	6	133	—	1 942	6	579 156	2 247	664 468
Jönköpings län	126	1	12	—	138	1	38 176	89	—	5	—	94	—	19 756	233	57 932
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	66	—	18	—	84	—	21 876	84	21 876
Kalmar län	59	—	2	—	61	—	9 921	—	—	—	—	—	—	—	61	9 921
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	444	7	41	1	485	8	155 375	493	155 375
Kristianstads län	503	—	24	—	527	—	132 132	1	—	—	—	1	—	14	528	132 146
Malmöhus län	1 861	—	180	—	2 041	—	535 776	488	—	25	—	513	—	155 009	2 554	690 785
Hallands län	12	—	—	—	12	—	3 080	70	—	—	—	70	—	10 780	82	13 860
Göteborgs o. Bohus län	31	2	2	—	33	2	7 557	—	—	—	—	—	—	—	35	7 557
Älvsborgs län	116	2	7	4	123	6	31 943	1 974	9	214	—	2 188	9	457 193	2 326	489 136
Skaraborgs län	28	—	2	—	30	—	8 731	210	—	15	—	225	—	65 896	255	74 627
Värmlands län	424	22	51	—	475	22	123 899	3 433	51	666	13	4 099	64	1 110 452	4 660	1 234 351
Örebro län	2 811	62	313	15	3 124	77	853 704	4 373	1	449	1	4 822	2	1 149 747	8 025	2 003 451
Västmanlands län	1 423	30	188	27	1 611	57	479 095	3 244	2	337	6	3 581	8	1 033 979	5 257	1 513 074
Kopparbergs län	4 565	17	437	5	5 002	22	1 331 121	5 103	4	502	4	5 605	8	1 602 791	10 637	2 933 912
Gävleborgs län	147	—	29	—	176	—	50 368	4 529	5	469	—	4 998	5	1 368 653	5 179	1 419 021
Jämtlands län	73	—	—	—	73	—	12 697	—	—	—	—	—	—	—	73	12 697
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	30	—	11	—	41	—	11 586	41	11 586
Norrbottnens län	2 577	—	220	—	2 797	—	775 914	181	—	25	—	206	—	59 990	3 003	835 904
Summa	15 946	167	1 573	57	17 519	224	4 806 172	28 434	144	3 109	25	31 543	169	8 557 528	1) 49 455	13 363 700

1) Dessutom 19 arbetare över 18 år, som varit sysselsatta med upptagning och rengöring av sjömalmer och för vilka redovisats sammanlagt 1 978 dagsverken, samt 1 774 arbetare, därav 202 under 18 år, som varit anställda som kuskar, chaufförer, drängar, lagerarbetare, packkarlar och lastare och för vilka redovisats sammanlagt 504 641 dagsverken.

	1	2	3	4	5	6	M u t -				
							Järn- malm	Guld- malm	Silver- och blymalm	Koppar- malm	Mangan- malm
							1:o) Å nyupptäckta fyndigheter:				
1	Stockholms län	16	—	—	2	—					
2	Uppsala län	6	—	—	—	—					
3	Södermanlands län	2	—	¹⁾ 1	1	—					
4	Östergötlands län	8	—	—	7	—					
5	Jönköpings län	—	—	—	⁴⁾ 2	—					
6	Kalmar län	—	—	—	⁶⁾ 20	—					
7	Kristianstads län	5	—	—	—	—					
8	Hallands län	—	—	—	—	—					
9	Älvsborgs län	⁸⁾ 28	—	—	2	47					
10	Skaraborgs län	⁹⁾ 2	—	—	—	8					
11	Värmlands län	⁹⁾ 9	—	—	5	2					
12	Örebro län	41	—	9	20	1					
13	Västmanlands län	¹⁰⁾ 18	—	¹¹⁾ 12	—	—					
14	Kopparbergs län	¹²⁾ 139	—	¹³⁾ 3	¹⁴⁾ 30	3					
15	Gävleborgs län	¹⁷⁾ 13	—	2	9	—					
16	Västernorrlands län	—	—	—	7	—					
17	Jämtlands län	—	—	13	²⁰⁾ 10	3					
18	Västerbottens län	—	—	—	²²⁾ 2	—					
19	Norrbottnens län	²³⁾ 58	—	—	9	²⁴⁾ 120					
20	Summa	345	—	40	126	184					
2:o) Å förut inmutade fyndigheter:											
21	Stockholms län	²⁶⁾ 63	—	²⁷⁾ 12	²⁸⁾ 10	—					
22	Uppsala län	21	—	—	—	—					
23	Södermanlands län	³⁰⁾ 66	—	³¹⁾ 11	³²⁾ 14	—					
24	Östergötlands län	³⁵⁾ 36	—	—	³⁶⁾ 31	—					
25	Jönköpings län	44	—	³⁸⁾ 3	³⁹⁾ 27	—					
26	Kalmar län	⁴¹⁾ 19	—	—	⁴²⁾ 45	—					
27	Kristianstads län	2	—	7	—	—					
28	Älvsborgs län	⁴⁴⁾ 46	—	⁴⁵⁾ 4	99	23					
29	Skaraborgs län	1	—	1	—	31					
30	Värmlands län	⁴⁶⁾ 66	—	⁴⁵⁾ 19	16	2					
31	Örebro län	332	—	16	46	2					
32	Västmanlands län	⁴⁷⁾ 55	—	⁴⁸⁾ 8	⁴⁹⁾ 1	1					
33	Kopparbergs län	⁵²⁾ 260	—	⁵³⁾ 13	⁵⁴⁾ 58	3					
34	Gävleborgs län	⁵⁸⁾ 71	—	3	⁵⁹⁾ 20	—					
35	Västernorrlands län	4	—	—	⁶²⁾ 3	—					
36	Jämtlands län	6	—	2	⁶⁵⁾ 33	—					
37	Västerbottens län	6	—	1	⁶⁷⁾ 26	—					
38	Norrbottnens län	104	—	—	⁷⁰⁾ 20	—					
39	Summa	1 202	—	100	449	62					
40	Summornas summa	1 547	—	140	575	246					

1) Silver-, bly- och molybdenmalm. — 2) Zink- och blymalm. — 3) Nickel- och kopparmalm. — 4) Därav och svavelkis. — 7) Därav 1 svavelkis och nickelmalm. — 8) Därav 13 järn och manganmalm. — 9) Därav 2 magnet- och svavelkis. — 11) Därav 10 bly-, silver och zinkmalm. — 12) Därav 4 järnmalm och svavelkis och zinkmalm samt 19 koppar- och svavelkis. — 15) Därav 2 zink- och blymalm samt 1 zink- och koppar-svavel- och zinkmalm. — 17) Därav 2 järn-, koppar- och svavelkis. — 18) Därav 2 svavelkis och kopparmalm. — kopparmalm. — 22) Kopparmalm och grafit. — 23) Därav 4 järnmalm och grafit. — 24) Mangan- och järnmalm. 27) Silver-, bly- och zinkmalm. — 28) Därav 3 kopparmalm, svavel- och magnetkis. — 29) Därav 1 zinkmalm och zinkmalm. — 32) Därav 2 koppar- och zinkmalm, 3 koppar- och nickelmalm, 2 kopparmalm och svavelkis, — 34) Därav 2 magnetkis, koppar-, kobolt- och nickelmalm. — 35) Därav 2 järn- och kopparmalm. — 36) malm, 1 koppar- och nickelmalm samt svavelkis samt 1 koppar- och zinkmalm, svavel- och magnetkis. — 37) silvermalm och svavelkis samt 1 bly- och kopparmalm samt svavel- och magnetkis. — 39) Därav 1 koppar-3 kopparmalm och svavelkis, 2 kopparmalm och magnetkis samt 13 koppar-, svavel- och magnetkis. — 40) Därav koppar- och koboltmalm, 1 koppar- och silvermalm, 3 kopparmalm och svavelkis, 1 kopparmalm och magnetmanganmalm. — 45) Silver-, bly- och zinkmalm. — 46) Därav 4 järn- och manganmalm. — 47) Därav 2 järn-50) Därav 2 nickelmalm och magnetkis. — 51) Magnetkis, koppar- och nickelmalm. — 52) Därav 4 järnmalm 2 bly- och kopparmalm. — 54) Därav 6 koppar- och zinkmalm, 14 koppar- och svavelkis, 2 koppar- och malm samt 1 zinkmalm och svavelkis. — 56) Därav 1 molybden- och järnmalm. — 57) Därav 3 svavel- och koppar-60) Därav 2 svavelkis och kopparmalm. — 61) Vismut-, kobolt- och kopparmalm. — 62) Kopparmalm nickelmalm och svavelkis. — 65) Därav 7 kopparmalm och svavelkis. — 66) Därav 13 svavelkis och kopparmalm och 5 kopparmalm och magnetkis. — 68) Därav 5 svavel- och kopparkis och 4 svavel- och magnetkis. — 71) Därav 6 grafit och nickelmalm.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
s e d l a r , g ä l l a n d e :											
Zink- malm	Nickel- malm	Molyb- den- malm	Svavel- kis	Magnet- kis	Kobolt- malm	Grafit	Krom- malm	Vis- mut- malm	Anti- mon- malm	Summa	
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	19	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3
3) 1	3) 1	—	7	4	—	—	—	—	—	28	4
—	—	—	1	5) 1	—	—	—	—	—	4	5
—	—	1	7) 4	—	—	—	—	—	—	25	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	7
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10
1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	20	11
—	—	35	75	1	—	—	—	—	—	182	12
—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	35	13
15) 6	—	7	16) 62	3	—	1	—	—	—	254	14
2	—	—	18) 3	—	—	—	—	—	—	29	15
—	10) 10	—	—	1	—	—	—	—	—	20	16
—	—	—	21) 18	—	—	2	—	—	—	73	17
—	—	—	14	—	—	3	—	—	—	19	18
—	—	16	25) 5	—	—	23	—	—	—	231	19
10	11	62	195	11	—	58	—	—	—	1 042	20
20) 2	—	—	3	—	—	—	—	—	—	90	21
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	23	22
2	—	—	33) 2	34) 3	—	—	—	—	—	98	23
37) 7	—	—	8	—	—	—	—	—	—	82	24
—	—	—	40) 3	5) 1	—	—	—	—	—	78	25
—	—	2	1	—	43) 9	—	—	—	—	76	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	172	28
—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	36	29
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107	30
17	—	20	26	4	—	—	—	—	—	463	31
3	50) 4	—	6	51) 1	—	1	—	—	—	80	32
55) 28	—	56) 2	57) 24	9	—	—	—	—	—	397	33
—	2	1	60) 5	—	3	—	—	61) 1	—	106	34
—	63) 7	—	—	64) 1	—	11	—	—	—	26	35
—	—	—	60) 18	—	—	7	5	—	1	72	36
—	4	—	65) 14	—	—	69) 2	—	—	—	53	37
—	—	1	—	6	—	71) 20	—	—	—	151	38
63	17	26	110	25	15	43	5	1	1	2 119	39
73	28	88	305	36	15	101	5	1	1	3 161	40

1 kopparmalm och svavelkis. — 5) Nickelhaltig. — 6) Därav 2 koppar- och nickelmalm samt 1 kopparmalm järn- och manganmalm. — 10) Därav 2 järnmalm, svavel- och magnetkis och 1 järn- och kopparmalm samt 1 järn- och zinkmalm. — 13) Därav 1 bly- och järnmalm samt 1 bly- och zinkmalm. — 14) Därav 2 koppar- malm. — 16) Därav 20 svavel- och magnetkis, 3 svavel- och järnmalm, 3 svavel- och kopparmalm samt 2 19) Därav 9 nickel- och kopparmalm. — 20) Därav 7 kopparmalm och svavelkis. — 21) Därav 7 svavelkis och — 25) Svavelkis och kopparmalm. — 26) Därav 2 järn- och zinkmalm samt 2 järnmalm och svavelkis. — och magnetkis. — 30) Därav 12 järn- och nickelmalm samt 2 järn- och kopparmalm. — 31) Därav 4 bly-, silver- 2 kopparmalm och magnetkis samt 1 kopparmalm och grafit. — 33) Svavel- och magnetkis samt koboltmalm. Därav 2 koppar- och järnmalm, 5 kopparmalm och svavelkis, 1 koppar- och zinkmalm, 2 koppar- och nickel- Därav 6 zink- och blymalm samt 1 zink-, bly- och kopparmalm. — 38) Därav 1 silver- och kopparmalm, 1 och nickelmalm, 2 koppar- och blymalm samt svavel- och magnetkis, 1 koppar-, bly- och zinkmalm samt svavelkis, 1 svavel- och magnetkis. — 41) Därav 1 järn- och kopparmalm. — 42) Därav 2 koppar- och nickelmalm, 1 kis samt 1 arsenik-, koppar- och nickelmalm. — 43) Kobolt- och kopparmalm. — 44) Därav 22 järn- och malm, svavel- och magnetkis. — 48) Därav 2 bly-, silver- och zinkmalm. — 49) Kopparmalm och svavelkis. — och svavelkis, 6 järn- och kopparmalm samt 2 järn- och silvermalm. — 53) Därav 7 bly- och zinkmalm samt molybdenmalm samt 1 koppar- och blymalm. — 55) Därav 18 zink- och blymalm, 1 zink-, koppar- och bly- kis samt 4 svavel- och magnetkis. — 58) Därav 2 järn- och blymalm. — 59) Därav 2 koppar- och svavelkis, och magnetkis. — 62) Därav 2 nickelmalm och svavelkis och 5 nickel- och kopparmalm. — 64) Magnetkis, malm. — 67) Därav 6 kopparmalm och svavelkis, 9 kopparmalm, svavelkis och blymalm, 3 koppar- och nickel- — 69) Grafit och svavelkis. — 70) Därav 2 kopparmalm och svavelkis samt 1 koppar-, guld- och molybdenmalm.

Tab. 19. Antal utmål, tilldelade under år 1917.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
L ä n	Silver- och bly- malm	Man- gan- malm	Järn- malm	Zink-, bly- och silver- malm	Nickel- malm	Kop- par- malm	Molyb- den- malm	Grafit	Svavel- kis	Summa
Uppsala län	—	—	15	—	—	—	—	—	—	15
Södermanlands län	—	—	6	—	—	—	—	—	—	6
Östergötlands län	—	—	5	—	—	—	—	—	18	23
Jönköpings län	—	1	1	—	—	3	1	—	—	6
Kalmar län	—	—	2	—	1	7	—	—	1	11
Älvsborgs län	—	19	—	—	—	1	—	—	—	20
Skaraborgs län	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Värmlands län	—	3	6	3	—	2	—	—	—	14
Örebro län	—	—	47	—	—	3	1	—	12	63
Västmanlands län	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Kopparbergs län	5	—	35	—	—	1	—	—	8	49
Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Jämtlands län	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Norrbottnens län	—	—	15	—	—	—	—	7	—	22
Summa	7	24	134	3	1	17	2	8	42	238

Tab. 20. Arbetsskyldighetens fullgörande i utmålen¹⁾ år 1917.

1	2	3	4	5	6	7	8	
	A n t a l u t m å l							Summa
	med arbetsskyldigheten fullgjord							
	genom arbete under året		i när- grän- sande utmål	genom arbete under före- gående år	genom erläg- gande av avgift	under vilo- stånd		
	med	utan						
	malmfångst							
A. Vid järnmalmegruvor, belägna i:								
Stockholms län	6	1	20	2	20	42	91	
Uppsala län	12	13	10	3	8	16	62	
Södermanlands län	9	6	19	3	15	6	58	
Östergötlands län	1	17	—	2	5	4	29	
Jönköpings län	—	1	—	—	19	10	30	
Kalmar län	—	2	—	—	—	1	3	
Värmlands län	7	8	5	—	26	²⁾ 60	106	
Örebro län	59	42	55	16	150	211	533	
Västmanlands län	55	20	101	28	72	158	434	
Kopparbergs län	118	90	114	57	195	³⁾ 288	862	
Gävleborgs län	6	5	4	3	8	12	38	
Västernorrlands län	1	—	—	—	21	—	22	
Västerbottnens län	—	—	—	—	6	10	16	
Norrbottnens län	85	43	200	32	57	243	660	
Summa (A)	359	248	528	146	602	1 061	⁴⁾ 2 944	

¹⁾ Beträffande stenkolsgruvor jämväl de enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områden. —
²⁾ Därav 15 med förlängt vilostånd. — ³⁾ Därav 37 med förlängt vilostånd. — ⁴⁾ Dessutom har arbetsskyldig-
heten fullgjorts genom arbete under året med malmfångst vid 29 sjömalmsutmål, därav 28 i Jönköpings och
Kronobergs och 1 i Kalmar län, samt genom arbete under föregående år vid 20 sjömalmsutmål, därav 19 i Jön-
köpings och Kronobergs och 1 i Älvsborgs län.

1	2	3	4	5	6	7	8	
	A n t a l u t m å l							
	med arbetsskyldigheten fullgjord							
	genom arbete under året			genom arbete under före- gående år	genom erläg- gande av avgift	under vilo- stånd		Summa
	<i>med</i>	<i>utan</i>	i när- grän- sande utmål					
	malm/stenkols- fångst							
B. Vid andra gruvor, utom stenkolsgruvor, belägna i:								
Stockholms län	—	9	20	—	13	2		44
Södermanlands län	1	4	—	—	10	—		15
Östergötlands län	6	21	—	—	15	3		45
Jönköpings län ..	6	7	56	—	7	5		81
Kalmar län	4	3	—	2	5	10		24
Älvsborgs län	10	9	47	—	2	—		68
Skaraborgs län	2	3	12	—	—	—		17
Värmlands län	9	19	5	—	4	6		43
Örebro län	10	18	7	—	18	16		69
Västmanlands län	1	2	5	2	6	18		34
Kopparbergs län	28	¹⁾ 36	26	4	25	²⁾ 32		151
Gävleborgs län	1	1	—	1	3	1		7
Västernorrlands län	1	1	—	—	—	—		2
Jämtlands län	2	5	5	1	—	11		24
Västerbottens län	—	2	—	—	—	14		16
Norrbottnens län	4	19	27	1	1	248		300
Summa (B)	85	159	210	11	109	366		940
C. Vid stenkolsgruvor, belägna i:								
Kristianstads län:								
a) Områden, koncessionerade enligt lagen den 28 maj 1886	3	1	—	—	—	1		5
Malmöhus län:								
a) Områden, koncessionerade enligt lagen den 28 maj 1886	7	2	—	—	—	2		11
b) Utmål enligt äldre författning	39	—	295	12	—	—		346
Summa (C)	49	3	295	12	—	3		362
Summornas summa	493	410	1 033	169	711	1 430		4 246

1) Därav 2 utmål för kalkbrott och 5 å slaggyvarp. — 2) Därav 9 utmål med förlängt vilostånd.

Tab. 21. Antal utmål, för vilka vilostånd beviljats att gälla från och med den 1 januari 1918.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
L ä n	Av bergmästarne beviljade vilostånd för:									Av bergs- överst. bev. <i>förlängning</i> av vilostånd	Summa utmål
	Järn- malm	Guld- malm	Silver- och bly- malm	Koppar- malm	Zink- malm	Mangan- malm	Nickel- malm	Svavel- kis	Summa		
Stockholms län	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Södermanlands län	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Östergötlands län	4	—	—	1	—	—	—	—	5	—	5
Jönköpings län	—	40	—	5	—	—	—	—	45	—	45
Värmlands län	11	—	—	1	—	—	—	—	12	—	12
Örebro län	54	—	—	—	—	—	—	—	54	8	62
Västmanlands län	38	—	—	—	1	—	—	—	39	4	43
Kopparbergs län	97	—	3	4	—	1	1) ²	1	108	7	115
Gävleborgs län	8	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8
Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6
Norrbottnens län	9	—	—	—	—	—	—	—	9	68	77
Summa	226	40	3	11	1	1	2	1	285	96	381

1) Vid kalkbrott.

Tab. 22. Bergverken, fördelade efter arbetsgivare år 1917.

(Gruvor, ur vilka malm erhållits under redogörelseåret, samt andra verk, vilka under året varit i gång.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
L ä n	Antal gruvor ¹⁾ samt fältspats- och kvartsbrott				Antal järnverk				Antal andra bergverk				Summa bergverk			
	vid vilka rörelsen drivits av			Summa	vid vilka rörelsen drivits av			Summa	vid vilka rörelsen drivits av			Summa	vid vilka rörelsen drivits av			Summa
	ensam person	aktiebolag	andra bolag		ensam person	aktiebolag	andra bolag		ensam person	aktiebolag	andra bolag		ensam person	aktiebolag	andra bolag	
Stockholms län	1	9	6	16	1	4	—	5	—	—	—	—	2	13	6	21
Uppsala län	1	14	10	25	—	7	2	9	—	—	—	—	1	21	12	34
Södermanlands län	2	7	3	12	—	3	1	4	—	—	—	—	2	10	4	16
Östergötlands län	2	5	2)	8	—	6	1	7	—	—	—	—	2	11	2	15
Jönköpings län	3	5	—	8	1	1	—	2	1	1	—	2	5	7	—	12
Kronobergs län	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	1	1	—	2
Kalmar län	7	2	2	11	—	—	—	—	—	—	—	—	7	2	2	11
Blekinge län	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	2	—	2
Kristianstads län	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Malmöhus län	1	6	—	7	—	1	—	1	—	1	—	1	1	8	—	9
Hallands län	—	2	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3	—	3
Göteborgs och Bohus län	2	4	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	6
Älvsborgs län	1	13	3	17	1	7	—	8	1	1	—	2	3	21	3	27
Skaraborgs län	—	2	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3	—	3
Värmlands län	1	18	6	25	—	10	—	10	—	—	—	—	1	28	6	35
Örebro län	6	72	2)	99	1	29	1	31	—	—	—	—	7	101	22	130
Västmanlands län	6	38	23	67	3	16	—	19	—	2	—	2	9	56	23	88
Kopparbergs län	18	117	31	166	5	14	2	21	—	3	—	3	23	134	33	190
Gävleborgs län	1	6	—	7	1	14	—	15	—	—	—	—	2	20	—	22
Västernorrlands län	3	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	4
Jämtlands län	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Västerbottens län	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Norrbottens län	2	32	1	35	—	2	—	2	—	—	—	—	2	34	1	37
Summa	57	355	109	521	14	119	7	140	2	9	—	11	73	483	116	672

¹⁾ Inklusivt anriknings- och briketteringsverk. — ²⁾ Åmmebergs gruvor i Östergötlands och Örebro län äro i tabellen endast redovisade på sistnämnda län.

Tab. 23. För beviljning uppskattad inkomst av bergverksrörelsen år 1917.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L ä n	Järngruvor ¹⁾		Stenkolsgruvor		Andra gruvor samt fältspats- och kvartsbrott		Järnverk		Andra bergverk		S u m m a	
	Antal taxerade gruvor	Uppskattad inkomst Kronor	Antal taxerade gruvor	Uppskattad inkomst Kronor	Antal taxerade gruvor och fältspatsbrott	Uppskattad inkomst Kronor	Antal taxerade verk	Uppskattad inkomst Kronor	Antal taxerade verk	Uppskattad inkomst Kronor	Antal taxerade gruvor och bergverk	Uppskattad inkomst Kronor
Stockholms län	1	2 880	—	—	2	5 993	3	391 770	—	—	6	400 643
Uppsala län	17	287 009	—	—	—	—	9	2 481 602	—	—	26	2 768 611
Södermanlands län	3	283 986	—	—	—	—	3	1 114 041	—	—	6	1 398 027
Östergötlands län	1	7 200	—	—	¹⁾ 1	162 080	6	1 595 304	—	—	8	1 764 584
Jönköpings län	—	—	—	—	2	71 289	2	34 628	2	73 509	6	179 426
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	1	44 981	—	—	1	44 981
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	1	484 030	—	—	1	484 030
Kristianstads län	—	—	2	554 850	—	—	—	—	1	300	3	555 150
Malmöhus län	—	—	5	1 632 210	—	—	1	339 330	1	1 390 898	7	3 362 438
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	2	1 540	—	—	—	—	2	1 540
Älvsborgs län	—	—	—	—	2	32 780	7	4 263 050	1	2 056 060	10	6 351 890
Skaraborgs län	—	—	—	—	2	10 356	1	226 000	—	—	3	236 356
Värmlands län	10	381 105	—	—	—	—	9	9 730 453	—	—	19	10 111 558
Örebro län	51	3 451 076	—	—	²⁾ 4	872 829	23	11 512 998	—	—	78	15 836 903
Västmanlands län	47	1 330 309	—	—	1	2 470	19	9 274 214	2	262 930	69	10 869 923
Kopparbergs län	80	4 210 488	—	—	8	4 039 499	17	6 753 338	—	—	105	15 003 325
Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	14	9 794 637	—	—	14	9 794 637
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens län	31	12 772 866	—	—	—	—	1	688 680	—	—	32	13 461 546
Summa	241	22 726 919	7	2 187 060	³⁾ 24	5 198 836	117	58 729 056	7	3 783 697	396	92 625 568

¹⁾ Inklusive anriktnings- och briketteringsverk. — ²⁾ Taxerad även i Örebro län. — ³⁾ Därav 1 gruva taxerad även i Östergötlands län. — ⁴⁾ Därav 1 gruva såsom taxerad i 2 olika län räknad två gånger.

Av Kungl. Kommerskollegium

intill den 11 oktober 1918 offentliggjorda häften av:

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK:

INDUSTRI- OCH BERGSHANTERING:

INDUSTRI. Årgångarna 1911—1916.

BERGSHANTERING. Årgångarna 1911—1917.

SPECIALUNDERSÖKNINGAR:

Textil- och beklädnadsindustrien.

Läder-, hår- och gummivaruindustrien.

Sveriges bergshantering år 1913.

HANDEL. Årgångarna 1911—1916.

SJÖFART. Årgångarna 1911—1916.

STATISTISKA MEDDELANDEN:

C. MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årgångarna 1913—1917 samt av årgången 1918 häft. 1—8.

ÖVRIGA PUBLIKATIONER:

BRÄNSLEFÖRBRUKNINGEN ÅREN 1913—1917 vid industriella anläggningar, kommunikationsanstalter samt allmänna verk och inrättningar. Specialundersökning.